

З В І Т

про виконання заходів

**Програми економічного і соціального
розвитку Чернігівської області
за підсумками 2020 року**

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
2.1. Підвищення конкурентоспроможності економіки регіону, забезпечення умов стійкого економічного зростання		
2.1.1. Податково-бюджетна політика		
Завдання 1. Ефективність адміністрування податків, посилення фінансової дисципліни		
1.	Підвищення ефективності роботи з платниками податків щодо своєчасного надходження до бюджету податків і зборів.	Протягом 2020 року до Зведеного бюджету зібрано 14201,6 млн грн податків та зборів, що на 3311,9 млн грн або на 30,4% більше 2019 року, в тому числі до Державного бюджету – 7821,6 млн грн, до місцевих бюджетів – 6380,0 млн гривень.
2.	Підвищення рівня контролю за стягненням податкового боргу, у тому числі шляхом претензійно-позовної роботи.	Станом на 1 січня 2021 року податковий борг становив 870,1 млн грн (на 1196,3 млн грн менше, ніж на початок року). У 2020 року за рахунок проведеної роботи погашено 2500,8 млн грн боргу, надійшло до бюджету 2354,1 млн грн, списано як безнадійний 146,7 млн грн боргу (в тому числі 88,9 млн грн – по процедурах 15 банкрутів). У результаті вжитих до боржників заходів стягнуто з банківських рахунків 1,5 млн гривень. В податкову заставу описано майно боржників на суму 80,4 млн гривень. Від реалізації майна, що перебуває у податковій заставі надійшло 6,1 млн гривень.
Завдання 2. Збалансованість місцевих бюджетів та підвищення ефективності використання бюджетних коштів		
3.	Прогнозування надходжень місцевих бюджетів на основі реальних прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку області, фактичного рівня відповідних надходжень.	Дохідна частина бюджету області на 2020 рік розроблена на основі прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку регіону, вимог Бюджетного та Податкового кодексів України, Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» і динаміки надходження податків, зборів та інших платежів за минулі роки. До місцевих бюджетів області (без урахування трансфертів) за 2020 рік надійшло 7044,3 млн грн (у тому числі, до загального фонду 6704,3 млн грн, до спеціального 340,0 млн грн), що на 6,8 % більше у порівнянні з 2019 роком.
4.	Першочергове направлення коштів на фінансування оплати праці та інших захищених статей видатків при збалансованому підході до фінансування інших видатків.	Питання своєчасної виплати заробітної плати працівникам бюджетної сфери знаходиться під постійним контролем органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування області. Питома вага зазначених видатків з оплати праці і енергоносіїв у бюджетах міст обласного значення, районів та об'єднаних територіальних громад області складала 80,0 % від їх загальної суми, на захищені статті видатків – 90,0 % асигнувань. Станом на 01.01.2021 протермінована заборгованість з оплати праці складала 1,9 млн гривень.
Завдання 3. Ефективне проведення публічних закупівель		
5.	Надання методично-консультативної допомоги розпорядникам бюджетних коштів області з питань проведення	Розпорядженнями голови облдержадміністрації від 26 липня 2016 року № 408 та від 02 червня 2020 року № 273 розпорядникам бюджетних коштів області рекомендовано проводити допорогові закупівлі з використанням системи ProZorro.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	публічних закупівель.	<p>Протягом 2020 року розпорядниками бюджетних коштів, підпорядкованими райдержадміністраціям успішно проведено 1080 допорогових закупівель. Сума коштів за договорами, укладеними за результатами торгів у системі ProZorro, становить 27,6 млн гривень. Питома вага коштів, використаних через систему ProZorro, складає 28,8 %. Економія становить 14,2 %.</p> <p>Протягом 2020 року департаментами та управліннями облдержадміністрації та підпорядкованими їм установами успішно проведено 1500 допорогових закупівель. Укладено договорів на суму 48,0 млн гривень. Питома вага коштів, використаних через систему ProZorro, склала 22,3 %. Економія становить 16,8 %.</p>
6.	Проведення семінарів-навчань з питань здійснення публічних закупівель.	<p>Протягом 2020 року на базі Чернігівського центру перепідготовки та підвищення кваліфікації проведено 14 семінарів для об'єднаних територіальних громад, структурних підрозділів облдержадміністрації, райдержадміністрацій за короткостроковою програмою підвищення кваліфікації «Правові та практичні аспекти здійснення публічних закупівель в Україні», навчання пройшли 529 осіб – 284 державних службовці та 245 посадових осіб місцевого самоврядування.</p> <p>Проводились виїзні семінари-навчання для фахівців Добрянської та Талалаївської ОТГ. Під час навчання розглядалися норми законодавства в сфері публічних закупівель, планування закупівель, порядку їх проведення та відповідальності за порушення законодавства в цій сфері.</p> <p>У 2020 році фахівцями Департаменту розвитку економіки та сільського господарства проведено 3 семінари з використанням системи відеоконференцз'язку з актуальних питань публічних закупівель відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі».</p>

2.1.2. Розвиток підприємництва та удосконалення системи надання адміністративних послуг

Завдання 1. Покращення бізнес-середовища та сприяння обмеженню впливу природних монополій на розвиток малого та середнього підприємництва

1.	Розвиток державно-приватного діалогу з питань підприємництва та ініціювання вдосконалення чинної нормативно-правової бази у сфері малого та середнього підприємництва.	<p>Запроваджено постійний діалог між владою та бізнес-колами шляхом періодичних зустрічей з представниками громадських об'єднань підприємців області на засіданнях обласної координаційної ради з питань розвитку підприємництва та регіональної ради підприємців при облдержадміністрації, де обговорюються актуальні проблеми, з якими стикаються підприємці під час здійснення своєї господарської діяльності, заходи щодо усунення правових адміністративних, економічних та організаційних перешкод для поліпшення підприємницького клімату в регіоні, проекти регуляторних актів.</p> <p>Протягом 2020 року було проведено понад 10 зустрічей з представниками бізнес-середовища, розглядалися питання перегляду тарифів на постачання та розподіл електричної енергії, запровадження реєстраторів розрахункових операцій, боротьби з тіньовим бізнесом, реалізації</p>
----	--	---

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>програм підтримки підприємництва, а також діяльності суб'єктів господарювання під час карантинних обмежень.</p> <p>Крім того, на виконання завдань Офісу Президента України, та з врахуванням ініціатив представників бізнес-середовища, було утворено при Чернігівській обласній державній адміністрації робочу групу для напрацювання пропозицій щодо вирішення проблемних питань діяльності фізичних осіб – підприємців (розпорядження голови облдержадміністрації від 21.12.2020 № 595).</p> <p>Напрацьовані пропозиції направлені центральним органам влади для ініціювання внесення змін до нормативно-правової бази (листи Офісу Президента України від 28.12.2020 № 01-01-11/7959, Мінекономрозвитку України від 12.11.2020 № 01-01-18/6920).</p>
2.	<p>Підтримка місцевих підприємницьких ініціатив та підвищення конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва.</p>	<p>Проведено цикл семінарів, під час яких також обговорювались питання щодо підтримки місцевих товаровиробників (у містах Чернігів, Ніжин, Прилуки). Крім того, учасників знайомили з основними напрямками державної підтримки АПР у 2020 році, у тому числі місцевих товаровиробників; питаннями щодо захисту прав споживачів, державного ринкового нагляду нехарчової продукції; безпечності харчових продуктів; порядку справляння місцевих податків та зборів; легалізації праці населення тощо.</p> <p>Виготовлено відеоматеріали циклу телепередач «Власна справа» та розміщено їх в ефірі КП «Телерадіоагентство «Новий Чернігів».</p>
3.	<p>Забезпечення прозорості та відкритості реалізації державної регуляторної політики в області, в тому числі сприяння застосуванню розробниками проектів он-лайн сервісу для підготовки аналізу регуляторного впливу та впровадженню форматів наборів даних регуляторних органів, які повинні оприлюднюватись у формі відкритих даних.</p>	<p>Державна регуляторна політика в області полягає у зменшенні втручання держави у діяльність суб'єктів господарювання, усуненні перешкод для розвитку господарської діяльності. Усі проекти рішень, що мають ознаки регуляторних актів, проходять встановлену Законом України “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності” процедуру їх розробки та прийняття.</p> <p>Вся інформація, що стосується реалізації регуляторної політики в області, оприлюднюється на офіційному веб-сайті облдержадміністрації (http://cg.gov.ua) в рубриці “Регуляторна діяльність”. Постійно оновлюються такі підрубрики, як: повідомлення про оприлюднення проектів регуляторних актів, безпосередньо проекти регуляторних актів та звіти про їх відстеження, які спрямовані на оцінку стану впровадження регуляторних актів і досягнення ними цілей, задекларованих при їх прийнятті. За результатами проведеної роботи усі переглянуті регуляторні акти приводяться у відповідність до принципів державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності, тобто скасовуються або вносяться відповідні зміни до них. Також розміщено та періодично оновлюється “Реєстр чинних регуляторних актів Чернігівської обласної державної адміністрації”.</p> <p>На виконання статей 7 та 13 Закону України “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності” обласною державною адміністрацією 10.12.2020 року було</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		затверджено та оприлюднено на офіційному веб-сайті облдержадміністрації, на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних “План діяльності з підготовки проектів регуляторних актів облдержадміністрації на 2021 рік”.
Завдання 2. Інформаційно-консультаційна допомога, розвиток мережі елементів інфраструктури підтримки МСП та забезпечення її ефективного функціонування		
4.	Інформаційно-консультаційна підтримка суб’єктів підприємницької діяльності та осіб, що бажають розпочати власну справу.	В рамках виконання заходів обласної Програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2017-2020 роки реалізовувались заходи щодо підтримки молодіжних підприємницьких ініціатив, професійної діяльності жінок-підприємниць, залучення до підприємництва жителів сільської місцевості, демобілізованих з зони АТО і ВПО з організацією навчальних майстер – класів. З метою залучення до підприємницької діяльності осіб, які бажають розпочати власну справу, проводяться вебінари, тематичні семінари, тренінги тощо.
5.	Започаткування діяльності Центру підтримки підприємництва, інновацій та стартапів.	У співпраці з проєктом FORBIZ реалізовано один із перших розвиткових проєктів в Україні, профінансований за рахунок коштів ДФРР на базі Агенції регіонального розвитку Чернігівської області. 26 лютого п.р. відкрито Центр підтримки підприємництва інновацій та стартапів (ChernihivBusinessHub) - сучасний простір, де розпочинають роботу такі локації, як «Вікно підприємця», бізнес-акселератор, бізнес-інкубатор, інноваційна лабораторія-майстерня, коворкінг-зона. 10 серпня розпочалась робота Інкубаційної програми Центру підтримки підприємництва інновацій та стартапів Chernihiv Business Hub на базі Агенції регіонального розвитку Чернігівської області, в якій взяли участь вісім учасників переможців конкурсу перспективних бізнес-ідей. Навчання, що тривало до кінця жовтня, складалось з десяти модулів: основи інноваційного підприємництва, правові аспекти ведення підприємницької діяльності, розробка продукту, маркетинг, фінансовий менеджмент та створення бізнес-моделі, тощо.
6.	Сприяння участі МСП у міжнародних програмах Європейського Союзу, зокрема, HORIZON 2020 та COSME.	Інформація щодо участі у конкурсних відборах на стажування менеджерів за кордоном, в рамках Програм, регулярно доводиться до відома керівників підприємств, навчальних закладів, розповсюджується серед представників громадських організацій, об’єднань підприємців та розміщується на web – сайтах: облдержадміністрації, Департаменту розвитку економіки та сільського господарства облдержадміністрації, райдержадміністрацій та “Інвестуйте в Чернігівщину”. Підприємці області мають доступ до всіх наявних в Україні інструментів програми ЄС COSME – Європейської мережі підприємств EEN та програми обміну досвідом Erasmus for Young Entrepreneurs, що реалізуються на базі регіональної ТПП разом із Центром підтримки підприємництва в рамках програми Європейського банку реконструкції та розвитку. Здійснюється підтримка експортної діяльності суб’єктів малого та середнього підприємництва,

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		а також їх виходу на ринок ЄС, зокрема в рамках програми COSME Європейська мережа підприємств (EEN), за допомогою Чернігівської ТПП, є можливість для підприємств області розмістити свої бізнес-пропозиції у відкритому доступі на сайті EEN та отримати контакти іноземних підприємств; Чернігівська ТПП є партнером програми ERASMUS for Young Entrepreneurs в Україні, яка дає можливість підприємцям вчитися у досвідчених підприємців в інших країнах-учасницях програми ЄС COSME.
Завдання 3. Розширення доступу бізнесу до фінансово-кредитних ресурсів		
7.	Надання фінансової та інституційної підтримки суб'єктам малого та середнього підприємництва.	<p>В області здійснює свою діяльність Державна організація «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області». Протягом 2020 року Інвестиційною радою ДО РФПП прийнято рішення про надання фінансово-кредитної підтримки з обласного бюджету: ФОП Прокопець А.Ф. (м. Ніжин) для реалізації інвестиційного проекту «Ремонт та дооснащення садиби «Стара пристань», на суму 180 тис грн. (в т.ч.– 115,0 тис грн з обласного бюджету; 65,0 тис грн. - кошти бюджету повернуті за раніше наданими кредитами);</p> <p>ФОП Ворошиловіч О.А. – для реалізації інвестиційного проекту «Відкриття мийки самообслуговування на 4 автомісця», на суму 1,6 млн грн. (в т.ч. – 200,0 тис грн з обласного бюджету та 1,4 млн грн, повернуті по раніше наданим кредитам); ТОВ «ТРАНСІМПОРТ-ГРУП» на реалізацію інвестиційного проекту «Налагодження виробництва поліпропіленових мішків»,</p> <p>м. Чернігів, на загальну суму 700 тис грн (в т.ч. – 80,0 тис грн. з обласного бюджету та 620,0 тис грн повернуті раніше наданим кредитам).</p> <p>Для підвищення обізнаності суб'єктів господарювання щодо умов, форм та пріоритетних напрямків надання фінансової підтримки, а також базових критеріїв відбору, яким повинні відповідати підприємницькі проекти, постійно оприлюднюється інформація на офіційних сайтах облдержадміністрації та Департаменту розвитку економіки та сільського господарства облдержадміністрації.</p>
8.	Спрощення доступу до кредитних ресурсів та активізація кредитування МСП комерційними банками і небанківськими установами.	<p>З метою спрощення доступу підприємців області до фінансово-кредитних ресурсів, відбувалась активна інформаційна компанія із залученням банків-партнерів щодо можливостей Державної програми «Доступні кредити 5-7-9%».</p> <p>Крім того, співробітниками Департаменту розвитку економіки та сільського господарства облдержадміністрації разом з ДО «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області» для представників бізнесу, громадських організацій, органів місцевого самоврядування проводилась низка вебінарів на тему: «Підтримка бізнесу на період карантину. Антикризові заходи». В ході вебінарів розповідалось про новації, які з'являються у Програмі та можливості отримання фінансової підтримки для започаткування власної справи або рефінансування кредитів мікро та малого підприємництва.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>Так, підприємці Чернігівської області активно скористалися Державною програмою 5-7-9% та у 2020 році уклали 275 договорів на суму 747,7 млн гривень.</p> <p>Інформація щодо Державної програми «Доступні кредити 5-7-9%» і її виконання розміщена та постійно оновлюється на офіційних сайтах облдержадміністрації і Департаменту розвитку економіки та сільського господарства облдержадміністрації.</p> <p>Крім того, виготовлено та поширено серед суб'єктів підприємництва буклети, інформаційні листівки щодо роз'яснень по отриманню фінансової допомоги по частковому безробіттю на період карантину, а також друківані фотоальбоми.</p>
Завдання 4. Доступність та підвищення якості надання адміністративних послуг		
9.	Удосконалення порядку надання адміністративних послуг з урахуванням загальнодержавної концепції розвитку системи електронних послуг, впровадження моделі цифрової трансформації держави.	Проведена робота з впровадження експериментального проекту надання комплексної послуги «Малютко» у ЦНАПах. На сьогодні підключено до Єдиного державного порталу «Дія» та забезпечено прийом заявок на цю послугу у 11 ЦНАПах громад (Бобровицької, Новгород-Сіверської, Прилуцької, Семенівської, Чернігівської міських, Варвинської, Куликівської, Коропської, Сосницької селищних, Вертіївської, Кіптівської сільських рад).
10.	Сприяння оптимізації публічних сервісів і послуг в частині мережі центрів надання адміністративних послуг на основі моделювання відповідно до загальнодержавних стандартів.	В області наразі забезпечено функціонування 29 ЦНАПів, як публічних сервісів та послуг, а саме: 8 ЦНАПів при райдержадміністраціях; 21 створено в територіальних громадах.
11.	Забезпечення підтримки органів місцевого самоврядування по створенню/модернізації ЦНАП та їх участі в проектах міжнародно-технічної допомоги.	Очікується відкриття ЦНАП у 12 громадах, а саме за рахунок: співпраці з програмою U-LEAD з Європою – в 10 громадах (Батуринській, Іванівській, Ічнянській, Городнянській, Линовицькій, Носівській, Новобілоуській, Плисківській, Сосницькій, Холминській); участі в пілотному проекті щодо трансформації ЦНАП РДА в ЦНАП ОТГ - у 2 громадах (Борзнянській, Талалаївській), які відповідно до Закону України мають бути створені протягом 2021 року. ЦНАПи в інших громадах мають бути відкриті протягом 2022-2023 років в залежності від чисельності населення громади. Всього мають утворити ЦНАПи у цих роках 30 громад, з них співпрацюють з програмою U-LEAD – 5.
12.	Впровадження забезпечення функціонування проекту створення мережі Центрів підтримки підприємництва на базі діючих центрів надання адміністративних послуг.	Чернігівщина стала однією із 4 областей України, де впроваджується пілотний проект запуску мережі інформаційних пунктів підприємця на базі центрів надання адміністративних послуг міст Чернігова, Ніжина та смт Козелець за підтримки Офісу розвитку малого і середнього підприємництва при Мінекономіки та проекту FORBIZ. Зазначені установи є майданчиком для отримання інформаційної та консультаційної підтримки та надають стандартизований перелік адаптованих до місцевих потреб послуг у зручний для клієнта спосіб (веб-сторінка, портал; брошури, довідники, інструкції; консультації; семінари та

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
тренінги).		
2.1.3. Інвестиційна діяльність		
<i>Завдання 1. Створення умов для формування сприятливого інвестиційного середовища та позитивного іміджу області</i>		
1.	Проведення Міжнародного Форуму інвестицій як основного іміджевого заходу для позиціонування Чернігівщини як інвестиційно-привабливого регіону та надійного бізнес-партнера.	Не проводився через запобігання занесенню і поширенню гострої респіраторної хвороби, спричиненої коронавірусом COVID-19.
2.	Проведення Регіонального інноваційного Форуму для популяризації інноваційної діяльності, сприяння комерціалізації наукових досліджень і розробок, створення комунікаційної платформи для налагодження ефективного діалогу науковців та бізнесменів, пошуку інвестиційних ресурсів та додаткових джерел фінансування перспективних інноваційних проектів.	Не проводився через запобігання занесенню і поширенню гострої респіраторної хвороби, спричиненої коронавірусом COVID-19.
3.	Проведення та участь в різноманітних публічних заходах інвестиційного характеру (форуми, конференції, круглі столи, зустрічі з інвесторами тощо).	Представники Департаменту розвитку економіки та сільського господарства облдержадміністрації взяли участь у інвестиційному онлайн Форумі «TAVRIAN ONLINE HORIZONS», який проводився 28 квітня 2020 року Херсонською облдержадміністрацією.
4.	Актуалізація та наповнення інтерактивної інвестиційної карти Чернігівської області. Постійна актуалізація наявних інтернет-ресурсів для формування позитивного іміджу області та просування її економічного потенціалу.	У рамках заходів щодо популяризації потенціалу регіону наповнюється «Інтерактивна інвестиційна карта Чернігівської області», яка є джерелом корисної інформації для потенційного інвестора та електронним майданчиком для комунікації влади, бізнесу, громадян з питань активізації інвестиційної діяльності в регіоні. Для активізації процесу залучення міжнародної технічної допомоги розроблено та запущено Телеграм-канал «Grants_ODA», на якому постійно висвітлюються актуальні для участі кредитні, грантові програми та конкурси і програми міжнародної технічної допомоги.
5.	Сприяння створенню елементів інвестиційної інфраструктури (індустріальних, наукових, технологічних парків, кластерів тощо).	В області ведеться робота зі створення та ресстрації індустріального парку «Менський». Розпорядженням голови облдержадміністрації від 24.04.2019 № 233 створено робочу групу для координації діяльності зі створення індустріального парку «Менський», яка здійснює відповідні організаційні заходи, необхідні для започаткування діяльності парку. За

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>результатами засідань робочої групи було відпрацьовано покроковий план дій, затверджено план організаційних заходів, проводиться робота з розробки концепції індустріального парку «Менський» та землевпорядної документації території земельної ділянки для розміщення індустріального парку.</p> <p>Завершальним кроком буде подання пакету документів до Мінекономіки України для прийняття рішення про включення індустріального парку до Реєстру індустріальних парків.</p>
<p>Завдання 2. Формування ефективної системи залучення, супроводу та кваліфікованого консультативно-методичного забезпечення діяльності інвесторів в області</p>		
6.	<p>Організація проактивної діяльності із залучення нових вітчизняних та іноземних інвестицій, поглиблення діючих зв'язків з інвесторами, виявлення проблемних питань, що виникають під час впровадження інвестиційних проєктів, відпрацювання шляхів їх вирішення.</p>	<p>З метою формування ефективних каналів та джерел інформації про інвестиційні можливості області активно використовуються наявні веб-ресурси: Інтерактивна інвестиційна карта, веб-портали, сторінки у Фейсбук.</p> <p>Інформація щодо потенційних об'єктів для інвестування презентується під час публічних заходів, зустрічей, нарад, розповсюджується серед дипломатичних представництв.</p> <p>Для відображення актуальної інформації про інвестиційний потенціал у розрізі сфер діяльності та адміністративно-територіальних одиниць використовується Економічний Портал Чернігівської області (http://www.chernihiv-oblast.gov.ua/), сайти Департаменту розвитку економіки та сільського господарства (http://economy.cg.gov.ua/) та облдержадміністрації (http://cg.gov.ua/index.php?tp=main), сторінка у Facebook «Чернігівщина інвестиційна».</p> <p>За 2020 рік освоєно 3,6 млрд грн., що на 40,0% менше ніж у 2019 р. При цьому, по всіх регіонах спостерігається падіння показника капітальних інвестицій, по Україні зменшення на 38,2%. Питома вага освоєних капітальних інвестицій області у загальному обсязі по Україні складає 1,4%.</p> <p>Станом на 30.09.2020 року обсяг прямих інвестицій (інструменти участі в капіталі) в економіці області склав 453,1 млн дол.США, що на 2,7 % більше, ніж за відповідний період попереднього року. Інвестиції надійшли до області із 41 країни світу.</p> <p>Найбільше прямих інвестицій залучено зі Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії – 79,2%, Кіпру – 8,1%, Польщі – 3,0%, Швейцарії – 2,3% та Китаю – 1,2%.</p> <p>Інвестиції спрямовуються у вже розвинені сфери економічної діяльності.</p>
7.	<p>Налагодження роботи щодо активізації процесу впровадження інструментів та механізмів державно-приватного партнерства в реалізації інвестиційних проєктів.</p>	<p>Сформовано перелік об'єктів, щодо яких можливо застосовувати механізм державно-приватного партнерства, у т. ч. концесії.</p> <p>Наразі ведеться робота щодо пошуку приватних партнерів для реалізації проєктів в рамках ДПП, у тому числі за сприяння програм міжнародних організацій, що діють на території України. Крім того, заплановано оновлення зазначеного переліку з урахуванням пропозицій об'єднаних територіальних громад.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
8.	<p>Проведення та участь у навчальних семінарах та тренінгах з актуальних питань інвестиційного розвитку, залучення міжнародної технічної допомоги, написання грантових заявок, проектного менеджменту, державно-приватного партнерства тощо.</p>	<p>Було оголошено та проведено конкурс інвестиційних пропозицій земельних ділянок «Золота Ділянка 2020», ініційованого Польською Агенцією Інвестицій і Торгівлі в рамках проекту Польської Допомоги задля Розвитку «Підвищення конкурентоспроможності українських регіонів та розвиток польсько-українського економічного співробітництва». Для якісного та повного заповнення передбаченої заявки для участі у конкурсі проводився вебінар «Формування якісної інвестиційної ділянки в громаді як шлях до успішного залучення інвестора» з представниками ОТГ. Також, відбулась інформаційна онлайн-зустріч з представниками громад щодо конкурсу «Золота ділянка 2020».</p> <p>В області впроваджується Програма USAID «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE), яка виконується міжнародною організацією Global Communities та фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID). Надавалась консультаційна підтримка громадам області щодо заповнення аплікаційних форм та подання відповідних заявок для участі в конкурсному відборі програми DOBRE. Від області 32 громад подали заявки для участі в конкурсі. Переможцями визначено 10 громад, а саме: Корюківська, Менська, Ніжинська, Новгород-Сіверська, Сновська міські, Коропська, Лосинівська, Любецька, Сосницька селищні та Тупичівська сільська.</p>
9.	<p>Навчання і професійна підготовка співробітників структурних підрозділів ОДА, райдержадміністрацій, виконавчих комітетів міських рад, ОТГ відповідальних за формування та реалізацію інвестиційної політики (професійна комунікація з інвесторами, ведення ділових переговорів, написання та супровід інвестиційних проектів, ознайомлення зі світовим досвідом у сфері інвестиційної політики, вивчення іноземних мов тощо).</p>	<p>В області для представників райдержадміністрацій, міст обласного значення та представників органів місцевого самоврядування, у т.ч. об'єднаних громад, в Чернігівському центрі перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій пройшли навчання 1199 осіб, з них 276 державних службовців (ДС) та 923 посадові особи органів місцевого самоврядування (ПОМС).</p> <p>За тематикою: Особливості формування бюджету, сільської, селищної, міської ради ОТГ та повноваження у сфері володіння, користування та розпорядження об'єктами комунальної власності (23.01, 04.02, 07.02, 18.02, 21.02, 22.09, 23.09) – 138 ДС та 234 ПОМС; Підготовка заявок на конкурс інвестиційних програм та проектів, що можуть реалізуватися за рахунок коштів Державного фонду регіонального розвитку (12.02, 2.12, 8.12, 10.12) – 48 ДС, 87 ПОМС.; Містобудівна діяльність та просторове планування в громадах та районах (25.02) – 20 ПОМС; Основи партисипативного стратегічного планування (03.03, 05.03, 13.03, 25.08) – 92 ПОМС; Залучення інвестицій для розвитку громад (12.03) – 31 ДС, 10 ПОМС; Підготовка проектних заявок на окремі конкурси (23.04, 26.05, 05.06) – 63 ПОМС; Формування інвестиційної ділянки (07.05, 12.06) – 70 ПОМС; Управління проектним циклом – від ідеї до звітності (14.02, 25.06) – 57 ПОМС; Проекти розвитку громад - це DOBRE» (01.07) – 54 ПОМС; «Програма DOBRE: питання, що виникають під час заповнення заявки» (09.07) – 55 ПОМС; Особливості проведення співбесіди у рамках програми «DOBRE» (07.08) - 12 ПОМС; «Шляхи підвищення</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		інвестиційної привабливості. Розробка та реалізація інфраструктурних та інвестиційних проектів» (14.08) – 33 ПОМС; «Створення системи управління ресурсами громади на основі обліку та візуалізації ресурсів, а також визначення перспектив розвитку території за допомогою геопорталу» (08.09.2020) – 39 ПОМС; «Особливості підготовки та подання проектів регіонального розвитку, що можуть фінансуватися за рахунок коштів ЄС» для органів місцевого самоврядування та для структурних підрозділів облдержадміністрації (10.09) – 59 ДС, 43 ПОМС»; Регіональна політика як складова економічного розвитку області (25.11) – 34 ПОМС; Міжмуніципальне співробітництво громад: законодавство та успішні практики (21.12) – 23 ПОМС.
Завдання 3. Активізація процесу залучення позабюджетних коштів в розвиток області (збільшення кількості донорів та програм МТД, грантів тощо).		
10.	Забезпечення максимального інформування органів місцевого самоврядування, громадськості про відкриті для участі програми міжнародної технічної допомоги, грантові проекти, програми пільгового кредитування міжнародних фінансових організацій. Щомісячне оновлення та наповнення Грантового дайджесту «Будь у курсі подій - дій» актуальною інформацією.	В області ведеться робота щодо активізації процесу залучення міжнародної технічної допомоги. Зокрема, у кожному структурному підрозділі ОДА, міськвиконкомах, ОТГ визначені особи, відповідальні за вжиття заходів із налагодження співпраці з міжнародними організаціями-донорами, реалізацію програм міжнародної технічної допомоги, впровадження грантових проектів. За пропозицією зазначених осіб було розширено коло потенційних реципієнтів, яких вже налічується більше 1000. Щомісяця оновлюється Грантовий дайджест «Будь у курсі подій – дій», який містить інформацію щодо відкритих грантових конкурсів та програм МТД. Також розроблено та запущено Телеграм-канал «Grants_ODA», на якому висвітлюються актуальні для участі кредитні, грантові програми та конкурси і програми міжнародної технічної допомоги.
11.	Проведення аналізу стану впровадження та результатів діючих програм міжнародної технічної допомоги в області. Опрацювання позитивних результатів співробітництва з МФО, перемог в грантових конкурсах, участі в різноманітних донорських програмах органів місцевого самоврядування, громадських організацій та ініціативних громадян області.	Прилуцькою міською радою реалізується проект міжнародної технічної допомоги «Підвищення енергоефективності об'єктів бюджетної сфери (освітні навчальні заклади) та системи зовнішнього освітлення м.Прилуки», бенефіціар проекту - Чернігівська обласна державна адміністрація. Партнер з розвитку - Європейський банк реконструкції та розвитку, як адміністратор Фонду Е5Р; Північна екологічна фінансова корпорація (Nordic Environment Finance Corporation, НЕФКО) в якості виконавчої агенції Фонду Е5Р. На даний час в рамках проекту проведено енергоефективні заходи: ДНЗ №9: утеплені стіни з опоряджуванням зовнішніх відкосів площею 552,20 м ² ; замінені вікна – 173,26 м ² і двері – 17,10 м ² з опорядженням внутрішніх відкосів; утеплено перекриття горища площею 471,50 м ² з обробкою його вогнезахисним розчином та встановленням блискавкозахисту; проведена модернізація системи гарячого водопостачання; ЗОШ 1-3 ст. №13: проведено зовнішнє утеплення стін площею 52,10 м ² з частковим фарбуванням та облаштуванням зовнішніх відкосів; замінено вікна площею 242,20 м ² та двері - 42,94 м ² з облаштуванням внутрішніх відкосів.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>У частині виконання робіт щодо модернізації мереж зовнішнього освітлення м.Прилуки виготовлено ПКД, проведено демонтаж застарілого обладнання, замінено 60,6 км мережі СПІ (самоізолюючий провід), замінено 1541 LED світильників вуличного освітлення та встановлено термінали системи управління освітленням, замінено опори та здійснено технічний нагляд.</p> <p>Впровадження проєкту дозволить щорічно зменшувати витрати з міського бюджету на оплату за спожиті енергоресурси, покращаться умови перебування дітей у навчальних закладах. Завдяки модернізації мереж зовнішнього освітлення підвищиться безпека перебування на вулицях міста Прилуки.</p> <p>Щопівроку здійснюється аналіз реалізації зазначеного проєкту, інформація розміщується на сайтах Департаменту розвитку економіки та сільського господарства облдержадміністрації та обласної державної адміністрації.</p> <p>За підсумками 2020 року подано потенційними реципієнтами від області 141 заявку для участі у кредитних, грантових програмах та програмах міжнародної технічної допомоги. 63 проєкти отримали міжнародно-технічну, кредитну або грантову допомогу.</p>
2.1.4. Розвиток інфраструктури регіону		
<i>Завдання 1. Покращення стану соціальної інфраструктури</i>		
1.	<p>Організація та забезпечення реалізації бюджетних програм, передбачених в державному бюджеті на розвиток інфраструктури.</p>	<p>Відповідно до доведених Мінрегіоном лімітів коштів ДФРР на 2020 рік області було передбачено 92,7 млн грн. Станом на 31.12.2020 на рахунки розпорядників коштів надійшло 92,7 млн грн. З коштів, що надійшли, використано 89,2 млн грн. Ступінь використання коштів – 96,2%.</p> <p>У 2020 році області було передбачено 103,2 млн грн коштів субвенції на соціально-економічний розвиток окремих територій (49,4 млн грн – 2020 року та 53,8 млн грн – залишки, що утворились на 01.01.2020). Станом на 31.12.2020 освоєно 86,6 млн грн. державних коштів (44,9 млн грн – 2020 року та 41,7 млн грн – залишків). Невикористані кошти субвенції 2020 року у розмірі 4,5 млн грн є перехідні на 2021 рік.</p> <p>Крім того, на реалізацію проєктів програми Президента України «Велике будівництво» у 2020 році залучено 89,4 млн грн, з яких 60,7 млн грн – кошти державного бюджету, а 28,7 млн грн – місцевого бюджету. У рамках зазначеної програми реалізовувалося 15 проєктів з будівництва, реконструкції та капітального ремонту 5 шкіл, 5 садочків, 5 спортивних об'єктів.</p>
2.	<p>Проведення моніторингу та аналізу стану використання державних коштів, спрямованих на соціально-економічний розвиток регіону.</p>	<p>Здійснюється щотижневий та щомісячний моніторинг використання коштів ДФРР, коштів за програмою «Велике будівництво» та коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій. Постійно готуються аналітичні довідки до Мінрегіону за результатами моніторингу, стосовно ефективності освоєння коштів субвенції.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
3.	Координація роботи з підготовки, оцінки, відбору та впровадження інвестиційних програм та проектів, фінансування яких передбачається за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку.	У 2020 році розпорядженням голови облдержадміністрації від 04.11.2020 № 553 було оновлено склад регіональної комісії з оцінки та забезпечення проведення попереднього конкурсного відбору інвестиційних програм та проектів регіонального розвитку, що можуть реалізуватися за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку. Протягом року проведено 7 засідань регіональної комісії.
4.	Розробка проектних заявок, поданих об'єднаними територіальними громадами, які пропонуються до реалізації за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад.	На 2021 рік субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад не передбачена.
5.	Інформування громадськості з питань напрямів та пріоритетів використання коштів державного бюджету.	На онлайн-платформі «Державний фонд регіонального розвитку» на постійній основі висвітлюються актуальні новини з приводу відбору інвестиційних програм (проектів), стану освоєння коштів та будівництва проектів. Інформація щодо проведення конкурсного відбору проектів, що можуть реалізовуватися за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку, висвітлюється на офіційному сайті облдержадміністрації. Крім того, на сайті облдержадміністрації висвітлювалась інформація щодо проведення нарад з питань використання коштів державного бюджету, а також реалізації проектів в рамках програми «Велике будівництво».
6.	Завантаження та оновлення на інтерактивній мапі проектів будівництва, об'єктів ремонтів, які реалізуються на території області за рахунок коштів державного бюджету.	На платформі «Відкритий бюджет» на постійній основі оновлюються дані стосовно об'єктів, які плануються ввести в експлуатацію або які вже фактично введено в експлуатацію.
7.	Проведення навчальних заходів для органів місцевого самоврядування та виконавчої влади щодо підготовки інвестиційних програм та проектів для подачі на конкурс, а також реалізації проектів.	12 лютого 2020 року в КЗ "Чернігівський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, керівників державних підприємств, установ і організацій" відбулося навчання за короткостроковою програмою «Підготовка заявок на конкурс інвестиційних програм та проектів, що можуть реалізуватися за рахунок коштів Державного фонду регіонального розвитку». 26 лютого 2020 року в облдержадміністрації проведено онлайн-навчання з питань підготовки та подання заявок на конкурс інвестиційних програм та проектів, що можуть реалізовуватися за

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>рахунок коштів Державного фонду регіонального розвитку у 2021 році.</p> <p>10 березня 2020 року проведено брифінг про початок конкурсу проєктів «Всеукраїнського громадського бюджету» Чернігівської області, які можуть бути реалізовані за кошти ДФРР.</p> <p>25 листопада для представників територіальних громад проведено вебінар з питань регіональної політики, зокрема розглянуто основні підходи до розроблення місцевих стратегічних та програмних документів, вимоги до підготовки проєктів, що можуть реалізуватися за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку, а також субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій на проєкти регіонального розвитку.</p> <p>02, 08 та 10 грудня проведено семінари із циклу навчальних заходів з питань підготовки розвиткових проєктів для подачі на конкурс ДФРР, в яких зареєструвалося 54 представника з 42 громад.</p> <p>Надається практична допомога з питань підготовки та реалізації інвестиційних проєктів, що можуть реалізовуватися за рахунок коштів державного бюджету.</p>
<i>Завдання 2. Поліпшення транспортно-експлуатаційного стану дорожньої інфраструктури</i>		
8.	<p>Поліпшення стану та технічних показників автомобільних доріг і мостів загального користування місцевого та державного значення.</p>	<p>Станом на 31.12.2020 на автомобільних дорогах загального користування місцевого значення проведені ремонтні роботи з капітального та поточного середнього ремонту протяжністю 111,856 км (виконання становить 91,5 % від запланованого).</p> <p>Поточний середній ремонт автомобільних доріг комунальної власності у населених пунктах становить 41763 м².</p> <p>Виконано робіт з експлуатаційного утримання та поточного дрібного ремонту автомобільних доріг загального користування місцевого значення на суму 129,6 млн грн.</p> <p>На автомобільних дорогах загального користування державного значення проведені ремонтні роботи з капітального та поточного середнього ремонту державного значення протяжністю 107,7 км, виконано робіт з експлуатаційного утримання загальною площею 356,8 тис. м². Виконано ремонт 16 штучних споруд (12 мостів та 4 труби).</p> <p>Безпосередньо на заходи із підвищення безпеки дорожнього руху витрати становлять 62,1 млн грн., в т.ч.: встановлено 2875 од. дорожніх знаків; встановлено та замінено 869 напрямних стовпчиків; встановлено нового металевого бар'єрного огороження 11,151 км; відремонтовано 14,09 км існуючого металевого бар'єрного огороження.</p> <p>В області на мережі доріг загального користування нараховується 34 підходи до залізничних переїздів на автомобільних дорогах загального користування державного значення. Встановлено та замінено 84 дорожні знаки; відремонтовано проїзну частину – 1710 м²; видалено зелених насаджень – 3818 м²; виконано планування узбіч – 1862 м²; а також виконано інші заходи виявлені під час експлуатаційного утримання доріг на підходах до переїздів.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
9.	Забезпечення якості виконання дорожніх робіт відповідно до вимог державних стандартів, будівельних норм і правил, галузевих будівельних норм, інших нормативно-правових актів.	<p>Для забезпечення контролю якості виконання робіт проводиться перевірка відповідності дорожньо-будівельних матеріалів вимогам нормативних, технологічних і проектних документів Лабораторією з контролю якості виробництва Служби автодоріг.</p> <p>За 2020 рік було видано 41 припис, з них 17 приписів по порушенню технології робіт (недоліки усунуто). Направлено 257 листів на підрядні організації.</p> <p>Лабораторією з контролю якості Служби автодоріг зафіксовано 382 протоколи випробувань матеріалів, з них 144 по асфальтобетонній суміші. Направлено 9 листів на підрядну організацію.</p> <p>Також проведено ряд перевірок ДП «Дорожній контроль якості», в тому числі 116 протоколів випробувань матеріалів .</p>
10.	Обмеження руху транспортних засобів за вагою у весняний період перезволоження земляного полотна та під час аномального підвищення температури повітря.	<p>Прийнято розпорядження голови Чернігівської ОДА від 11.03.2020 № 142 “Про збереження автомобільних доріг загального користування області у весняний період 2020 року”. Інформація про весняне обмеження руху розміщена на сайті Служби автомобільних доріг в області та передано на інші веб-ресурси. Встановлено тимчасові дорожні знаки на мережі автодоріг.</p> <p>Згідно з розпорядженням Чернігівської ОДА від 29.05.2020 № 267 «Про тимчасове обмеження руху автомобільними дорогами загального користування у період підвищення температури повітря» встановлено необхідні тимчасові дорожні знаки, що обмежують рух автомобільними дорогами загального користування під час дії тимчасових обмежень. Управлінням Укртрансбезпеки України у Чернігівській області спільно з Управлінням патрульної поліції, Управлінням превентивної діяльності ГУНП по(силено контроль за рухом транспортних засобів у вказаній період з метою збереження доріг. В період весняного відтавання ґрунтів (з 30.03.2020 по 20.04.2020) були введені тимчасові обмеження руху транспорту.</p> <p>З метою збереження автомобільних доріг загального користування на період підвищення температурних показників повітря понад 28°C від передчасних руйнувань щорічно вводиться тимчасове обмеження руху вантажного транспорту по дорогах загального користування державного значення вагою понад 24 тони і навантаженням на вісь більше ніж 7 тон на період з 10⁰⁰ год. до 22⁰⁰ год.</p> <p>Визначено 44 майданчика для відстою вантажних транспортних засобів - на 378 машино/місць та можливість відстою для легкового транспорту на 557 машино/місць.</p>
11.	Приведення в належний стан автодоріг державного значення області, що з'єднують 4 міжнародні та 1 міждержавний контрольні-пропускні пункти, які знаходяться на території області, з	<p>Загальні обсяги робіт становлять 239,628 млн. грн, ліквідовано 77,04 тис. м² дефектів покриття, в т. ч.: М-01 Київ - Чернігів - Нові Яриловичі (на м. Гомель) - міжнародний КПП "Нові Яриловичі" (203,876 млн. грн); Н-27 Чернігів - Мена - Сосниця - Грем'яч - міжнародний КПП "Грем'яч" (5,821 млн. грн); Н-28 Чернігів - Городня - Сеньківка – міжнародний КПП "Сеньківка" (6,217 млн. грн); Р-56 Чернігів - Пакуль - КПП "Славутич" - Чорнобиль -</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	м. Київ.	міжнародний КПП "Славутич" (18,567 млн. грн); Р-65 КПП "Миколаївка" - Семенівка - Новгород-Сіверський - Глухів - КПП "Катеринівка" - міждержавний КПП "Миколаївка" (5,147 млн. грн). В т. ч. виконано роботи з поточного середнього ремонту протяжністю 12 км на М-01 Київ - Чернігів - Нові Яриловичі (на м. Гомель) - міжнародний КПП "Нові Яриловичі", вартістю 171,569 млн. грн.
Завдання 3. Планування територій.		
12.	Розроблення та коригування містобудівної документації для забезпечення просторового розвитку територіальних громад та населених пунктів.	<p>Розроблені і затверджені генеральні плани та зонінги м. Носівка, смт Срібне, смт Талалаївка, смт Куликівка; розроблені і затверджені генеральні плани та зонінги сільських населених пунктів: с. Бахмач, с. Глибоке, с. Піски Бахмацького району; с. Гнідинці, с. Журавка Варвинського району; с. Гусавка Менського району; с. Вертіївка, с. Ніжинське, с. Кропивне Ніжинського району; с. Грем'яч, с. Кам'янська Слобода, с. Камінь, с. Городище, с. Ясна Поляна, с. Бирине, с. Підгірне, с. Прокопівка Новгород-Сіверського району; с. Валки, с. Мільки, с. Боршна, с. Ряшки, с. Оникіївка, с. Сухополова, с. Пирогівці, с. Полова, с. Ярова Білещина Прилуцького району; с. Васьківці Срібнянського району; с. Степанівське, с. Чернецьке, с. Глибоке, с. Діброва, с. Макаренкове, с. Співакове, с. Харкове, с. Лавіркове, с. Новоселівка, с. Степове, с. Шевченкове, с. Юрківці, с. Довгалівка Талалаївського району.</p> <p>Розроблено і затверджено генеральні плани смт Сосниця, смт Любеч, с. Мазки, с. Ладівщина, с. Приозерне Прилуцького району; завершується розроблення (оновлення) генерального плану міста Бахмач; триває розроблення генеральних планів та планів зонування територій міст Батурин та Сновськ;</p> <p>Всього в 2020 році затверджено: генеральних планів – 49, зонінгів – 43; детальних планів територій в межах населених пунктів – 20 та детальних планів територій за межами населених пунктів - 43.</p> <p>Основним стримуючим фактором розроблення нової містобудівної документації залишається обмеженість коштів в місцевих бюджетах.</p>
13.	Створення та ведення сучасної геоінформаційної системи містобудівного кадастру Чернігівської області.	На виконання заходів, передбачених Програмою створення та ведення містобудівного кадастру, проводиться робота по формуванню необхідного обсягу нормативно-технічних документів та наповненню бази геопросторових даних містобудівного кадастру. Проводяться роботи зі створення механізмів оновлення та актуалізації інформації, продовжується формування апаратно-технічної та програмної бази.
2.1.5. Житлово-комунальне господарство та житлова політика		
Завдання 1. Підвищення ефективності та надійності функціонування підприємств житлово-комунального господарства		
1.	Надання методичної допомоги з питань формування цін/тарифів на житлово-	Проводиться консультативно-методична допомога з актуальних питань: надсилаються листи-роз'яснення, відповідна інформація розміщується на офіційному вебсайті Департаменту

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	<p>комунальні послуги підприємствам житлово-комунального господарства. Моніторинг тарифів на житлово-комунальні послуги та рівня розрахунків за них.</p>	<p>енергоефективності, транспорту, зв'язку та житлово-комунального господарства. Згідно моніторингу діючих цін/тарифів на житлово-комунальні послуги, уповноваженими органами (Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП) та органами місцевого самоврядування) переглянуто і встановлено тарифи на централізоване водопостачання для всіх категорій споживачів - в м. Чернігів (відповідно до постанови НКРЕКП) та м. Мена і смт Варва, Короп, Ріпки (рішеннями виконавчих комітетів органів місцевого самоврядування); на централізоване водовідведення для всіх категорій споживачів - в м. Чернігів (відповідно до постанови НКРЕКП) та м. Мена і смт Варва, Короп, Ріпки (рішеннями виконавчих комітетів органів місцевого самоврядування); на теплову енергію для бюджетних та комерційних споживачів в м.Носівка та м.Борзна (рішеннями виконавчих комітетів) та м.Чернігів (відповідно до постанови НКРЕКП).</p> <p>Рівень цін/тарифів за видами послуг для населення коливається в межах: з централізованого водопостачання від 10,01 грн (м. Прилуки) до 30,756 грн (смт Ріпки) за 1 м³; з централізованого водовідведення від 14,076 грн (м.Чернігів) до 63,888 грн (смт Ріпки) за 1 м³; з тепlopостачання від 1737,61 грн (м. Чернігів) до 2036,83 грн (м. Ніжин) за 1 Гкал; на послуги з управління багатоквартирним будинком (управителі) від 0,2833 грн (м. Чернігів) до 6,9389 грн (м. Чернігів) за 1 м²; на управління багатоквартирним будинком (ОСББ) від 0,2 грн (м. Ніжин) до 7,50 грн (м. Чернігів) за 1 м².</p> <p>Рівень оплати населенням області за житлово-комунальні послуги у 2020 року становив 93,6 % (з урахуванням погашення заборгованості минулих періодів).</p>
2.	<p>Сприяння поліпшенню технічного стану (реконструкція, модернізація) мереж тепло-, електро-, газо-, водопостачання та водовідведення та житлового фонду, в тому числі за рахунок впровадження енергоефективних технологій.</p>	<p>Упродовж 2020 року в області виконано роботи по поліпшенню технічного стану:</p> <ul style="list-style-type: none"> • мереж тепlopостачання – замінено 2,9 км теплових мереж, в тому числі 848 м попередньо ізольовані, вартість робіт 14,6 млн грн.; капітально відремонтовано 600 м розподільних теплових мереж, вартість робіт 557,1 тис.грн.; відновлено 191,5 м теплової ізоляції мереж на загальну суму 524,9 тис.грн.; ліквідовано 133 пориви; • мереж водопостачання та водовідведення – проведено реконструкцію водопровідно-каналізаційних мереж (в тому числі заміну аварійних ділянок) загальною протяжністю 5,2 км на суму 46,3 млн грн. <p>У 2020 році АТ «ЧЕРНІГІВ ОБЛЕНЕРГО» проведено реконструкцію ліній електропередач 0,4 кВ довжиною 17,5 км, виконано технічне переоснащення 9 підстанцій напругою 110 та 35кВ та 76 трансформаторних підстанцій 10/0,4 кВ, здійснювались заходи зі зниження нетехнічних витрат електричної енергії. Для підвищення рівня якості надання послуг з електропостачання підприємством у рамках інвестиційної програми проінвестовано 161,4 млн грн. При підготовці до опалювального періоду підприємством проведено комплексний ремонт</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>10-ти підстанцій 35-110 кВ, капітальний ремонт 209-ти вимикачів та роз'єднувачів. Відремонтовано майже 627 км повітряних ліній, 246 трансформаторних та розподільних підстанцій, 34 силових трансформаторів, замінено 30 фарфорових ізоляторів на скляні та розчищено 872,5 км трас.</p> <p>АТ «Укрзалізниця» 2020 року проведено реконструкцію тягової підстанції ПС Крути, де замінено акумуляторну батарею, зарядно-підзарядний пристрій, а також багатофункціональні лічильники електричної енергії. Вартість впроваджених заходів становила 1,6 млн. грн.</p> <p>Оператором систем передачі електричної енергії НЕК «УКРЕНЕРГО» здійснювалось технічне переоснащення підстанцій «Чернігівська» та «Ніжинська» напругою 330 кВ.</p> <p>Виконувалась заміна пристроїв передачі команд ПС 330 кВ «Чернігівська» на мікропроцесорні пристрої, здійснювалось технічне переоснащення радіорелейної лінії зв'язку на ділянках ПС 330 кВ «Ніжинська» та «Чернігівська». На ПС 330кВ «Ніжинська» влаштовано найпростіше протирадіаційне укриття. Вартість впроваджених заходів становила 2,1 млн. грн.</p> <p>Загалом підприємствами, що здійснюють розподіл та передачу електричної енергії на території Чернігівської області для підвищення рівня якості надання послуг з електропостачання проінвестовано 165,1 млн грн.</p> <p>АТ «Чернігівгаз» у 2020 році виконано заміну 46 одиниць шафових газорегулюючих пунктів, проведено реконструкцію 9 газорегулюючих пунктів, замінено 7592 несправних побутових лічильників газу. Підприємством проінвестовано майже 19,2 млн грн без ПДВ. Крім того, виконано поточний ремонт 427 газорегулюючих пунктів, 1707 шафових газорегулюючих пунктів, 895 станцій катодного захисту, проведено комплексно-приладове обстеження 3700 км газопроводів, відремонтовано 1,6 км ізоляційного покриття підземних газопроводів, пофарбовано 1,4 км надземних газопроводів. Вартість виконаних робіт склала 4,4 млн грн без ПДВ.</p>
<i>Завдання 2. Сприяння розвитку конкурентного середовища у сфері надання житлово-комунальних послуг та забезпечення подальшого реформування галузі</i>		
3.	Створення комфортних умов проживання та покращення утримання житлового фонду в належному стані, поліпшення його технічних характеристик та благоустрій територій населених пунктів.	<p>Житловий фонд області налічує 4229 багатоквартирних будинків. В області створено 473 ОСББ, які обслуговують 528 багатоквартирних житлових будинків. З початку року створено 23 нових об'єднань.</p> <p>З метою покращення умов благоустрою територій, у низці населених пунктів проведено роботи з модернізації та відновлення мереж вуличного освітлення: реалізовано 46 проєктів у 37 населених пунктах області, в рамках яких відновлено (реконструйовано) 126,3 км мереж, встановлено 1126 шт. нових світильників та 63 нові опори, замінено на енергозберігаючі 1328 світильник та замінено 94 старі опори.</p> <p>Станом на 18.01.2021 від ОСББ Чернігівської області до Фонду енергоефективності подано</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>26 заявок. Участь у програмі «ЕНЕРГОДІМ» приймають 25 ОСББ області (13 ОСББ з м. Чернігів, 6 ОСББ з м.Ніжин та 6 ОСББ з м.Прилуки).</p> <p>Вартість енергоефективних заходів, запланованих ОСББ до реалізації, становить 158,5 млн грн. Відшкодування на проведення енергоаудитів отримали 17 ОСББ в обсязі 245,0 тис. гривень.</p> <p>Наразі в 3-х ОСББ завершено роботи по проєктах (ОСББ «Фаворит-Попудренка 12Б» м.Чернігів, ОСББ «Мальва-10» м.Ніжин, ОСББ «Понад Удаєм» м.Прилуки). По 3-х ОСББ в м.Прилуки (ОСББ «Земська 39», ОСББ «Авіаторів 62», ОСББ «Авіаторів 80») готовність становить 50%.</p> <p>На сьогодні між Фондом енергоефективності та громадами Чернігівської області підписано 7 меморандумів про співпрацю в напрямку підвищення енергоефективності в житловому фонді (Чернігів, Мена, Сосниця, Новгород-Сіверський, Прилуки, Ніжин та Варва).</p>
4.	Проведення поточного середнього ремонту об'єктів автомобільних доріг комунальної власності.	Упродовж 2020 року проведено капітальний та поточний ремонт вулиць і доріг площею 445,0 тис м ² .
5.	Розвиток сфери управління твердими побутовими відходами.	У 2020 році у низці населених пунктів області було заплановано виділення бюджетних призначень для вдосконалення організації управління сферою побутових відходів. Зокрема, здійснено оновлення: парку спецавтотранспорту – придбано 5 сміттєвозів загальною вартістю 17 004,9 тис. гривень; контейнерного парку – придбано 244 контейнери для збирання побутових відходів, з яких 214 одиниць для роздільного збирання, на загальну суму 963,3 тис. гривень.
Завдання 3. Реалізація програм підтримки житлового будівництва		
6.	Реалізація державних та регіональних програм житлового будівництва.	<p>Продовжується реалізація програм підтримки житлового будівництва. Зокрема, для забезпечення сільського населення житлом в рамках впровадження обласної програми підтримки індивідуального житлового будівництва на селі «Власний дім» за 2020 рік укладено 88 угод на загальну суму 12,0 млн грн (будівництво житла – 3 договори; добудова житла – 3, реконструкція житла – 6; капітальний ремонт житла – 14; будівництво підсобних господарських приміщень – 1; придбання житла – 18; інженерне облаштування житла – 7; розвиток особистого селянського господарства – 36). Також позичальниками введено в експлуатацію 21 індивідуальний житловий будинок загальною площею 2,1 тис. м².</p> <p>Серед громадян, з якими укладались кредитні договори, 8 багатодітних родин, 29 молодих сімей, 32 працівника бюджетної сфери, 25 – агропромислового комплексу та 6 учасників АТО.</p> <p>На реалізацію програми підтримки житлового кредитування молоді за 2020 рік передбачено 5210,83 тис. грн, використано 4707,1 тис. грн (надано кредит на 7 квартир). За рахунок статутного капіталу використано 1603,63 тис. грн на 3 квартири.</p> <p>За програмою «Часткова компенсація відсоткової ставки кредитів комерційних банків молодим</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		сім'ям та садиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла» протягом 2020 року використано 180,1 тис. гривень. На компенсацію процентних ставок за договорами, укладеними в рамках реалізації програми здешевлення вартості іпотечних кредитів використано 777,8 тис. гривень.
7.	Реалізація бюджетних програм із забезпечення житлом пільгових категорій населення.	Області було виділено субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для сімей загиблих осіб, відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», для осіб з інвалідністю I-II групи, яка настала внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення в сумі 3824,6 тис. грн, надано компенсацію 3 особам, кошти використано в повному обсязі. Також області виділено субвенцію з державного бюджету на виплату грошової компенсації для сімей загиблих учасників бойових дій на території інших держав та для осіб з інвалідністю I-II групи з числа учасників бойових дій на території інших держав, які стали інвалідами та потребують поліпшення житлових умов, в сумі 779,1 тис. грн, надано компенсацію 1 особі, кошти використано в повному обсязі. У 2020 році надана субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України в сумі 3994,4 тис. грн, надано компенсацію 3 особам, кошти використано в повному обсязі. На 2020 рік передбачено субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на проектні, будівельно-ремонтні роботи, придбання житла та приміщень для розвитку сімейних та інших форм виховання, наближених до сімейних, та забезпечення житлом дітей-сиріт, осіб з їх числа в сумі 34171,9 тис. грн, надано компенсацію 84 особам (11 з яких вже придбали житло), кошти використано в повному обсязі.
8.	Передбачення коштів в місцевих бюджетах на реалізацію житлових програм.	На 2020 рік по обласній програмі підтримки індивідуального житлового будівництва на селі «Власний дім» місцевими бюджетами передбачено 10086,9 тис. гривень. На реалізацію програми підтримки житлового кредитування молоді на 2020 рік місцевими бюджетами передбачено 5210,8 тис. грн (використано 4707,1 тис. грн, придбано 7 квартир).
9.	Збільшення житлового фонду соціального призначення.	В області існує Житловий фонд соціального призначення, який представлений у вигляді 41 квартири та житлових приміщень наявного житлового фонду соціального призначення та 6 квартир та житлових приміщень вільного житлового фонду соціального призначення; 3 садибних (однокімнатних) житлових будинків. Разом з тим, в області функціонує соціальний гуртожиток для дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування та осіб з їх числа, розрахований на 20 осіб.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
2.1.6. Енергозабезпечення та енергозбереження		
Завдання 1. Підвищення рівня надійності енерго- та газопостачання		
1.	Розробка та внесення пропозицій до планів розвитку та інвестиційних програм енергопостачальних підприємств.	Опрацьовуються розміщені для відкритих обговорень Плани розвитку та Інвестиційні програми енергопостачальних підприємств (АТ «ЧЕРНІГІВ ОБЛЕНЕРГО», НЕК «УКРЕНЕРГО», АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»). Готуються проекти листів про внесення пропозицій та представники облдержадміністрації приймають участь у відкритих слуханнях. У 2020 році підготовлено та надано підприємствам та НКРЕКП ряд пропозицій щодо розвитку енергетичних мереж, які враховано розробниками проєктів.
2.	Здійснення заходів, направлених на зниження рівня заборгованості установ, що фінансуються з місцевих бюджетів, та теплопостачальних підприємств за спожиті енергоносії.	<p>Постійно здійснюється моніторинг стану розрахунків за спожиті комунальні послуги та вживаються заходи щодо погашення заборгованості установ, що фінансуються з місцевих бюджетів, та теплопостачальних підприємств, за спожиті енергоносії. Проводяться наради, де одним з основних питань є погашення заборгованості за спожиті природний газ, електричну енергію та їх розподіл. Надсилаються листи на адресу балансоутримувачів закладів бюджетної сфери щодо необхідності погашення заборгованості.</p> <p>В результаті здійснення заходів, рівень розрахунків установ, що фінансуються з місцевих бюджетів на 01.01.2021: за розподіл природного газу (АТ «Чернігівгаз») становив 100%, за спожитий природний газ (ТОВ «ЧЕРНІГІВГАЗ ЗБУТ») – 98,2 %; за розподіл електричної енергії (АТ «Чернігівобленерго») – 97,3%, за спожиту електроенергію (ТОВ «Енера Чернігів») – 97,9 %.</p> <p>Станом на 01.01.2021 рівень розрахунків теплопостачальних підприємств за розподіл електричної енергії становив 91,8 %, за спожиту електричну енергію – 86,2 %.</p> <p>За оперативними даними НАК «Нафтогаз України», підприємствами теплоенергетики Чернігівської області за 2020 рік спожито природного газу на суму 572,3 млн грн, сплачено 95,6 млн грн, що становить 16,7 %. Низький рівень оплати існує через те, що частина платежів зараховується в рахунок боргів минулих періодів.</p> <p>Загальний борг підприємств теплоенергетики за спожитий природний газ за всіма укладеними договорами з НАК «Нафтогаз України» на 01.01.2021 рік становить 763,5 млн гривень. Теплопостачальні підприємства області проводять системну роботу з погашення боргів. На території Чернігівської області трьома теплопостачальними підприємствами (ПП «Спеціальна енергетична компанія», АТ «ОБЛТЕПЛОКОМУНЕНЕРГО», КП «Прилуки тепловодопостачання») укладено та виконуються умови договорів реструктуризації заборгованості за використаний природний газ.</p> <p>На сьогодні всі теплопостачальні підприємства області забезпечені номінаціями природного газу. Прострочена заборгованість за розподіл природного газу перед АТ «Чернігівгаз» -</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		відсутня.
Завдання 2. Оптимізація споживання енергетичних ресурсів всіма категоріями споживачів області та збільшення споживання альтернативних видів палива		
3.	Сприяння впровадженню системи енергоменеджменту в установах бюджетної сфери.	Відповідно до Меморандуму про партнерство щодо забезпечення систем енергетичного менеджменту для підвищення енергетичної ефективності будівель бюджетних установ, укладеного між Держенергоефективності та Чернігівською ОДА, продовжується робота щодо впровадження даної системи на території області. Методичні рекомендації, розроблені Держенергоефективності, надіслано райдержадміністраціям та органам місцевого самоврядування. На сьогодні енергетичний менеджмент в бюджетній сфері впроваджено в 4-х населених пунктах Чернігівської області (м.м.Чернігів, Ніжин, Мена та смт Сосниця). В містах Чернігів та Ніжин за допомогою програмних продуктів на основі аналізу споживання формується рейтинг будівель за класами енергоспоживання. Зазначена інформація входить до бази даних експлуатаційних та енергетичних характеристик будівель бюджетних установ міст. Так, здійснення моніторингу споживання енергетичних ресурсів м. Ніжина за 2020 рік дозволило визначити додаткові ресурси для економії. Споживання тепла знизилось на 33,7%; води – на 26,7%; електроенергії – на 14,5%; газу – на 25,7%.
4.	Сприяння впровадженню заходів, направлених на скорочення споживання енергоресурсів.	З початку 2020 року виконано ряд заходів з енергозбереження в закладах бюджетної сфери на території Чернігівської області. Роботи виконувались по 11 районах та 20 громадах на понад 200 об'єктах бюджетних закладів області. Було замінено майже 650 віконних та дверних конструкцій на енергозберігаючі загальною площею близько 8,5 тис м ² . Проведено реконструкцію мереж зовнішнього освітлення з встановленням 2944 енергозберігаючих світлоточок та прокладанням 27,4 км кабелю. Проведено заміну майже 2400 світлоточок внутрішнього освітлення на енергозберігаючі. Виконано роботи з утеплення фасадів та комплексного ремонту дахів будівель бюджетних закладів загальною площею 16,8 тис. м ² та 4,2 тис. м ² відповідно.
5.	Сприяння збільшенню обсягів виробництва та споживання альтернативних та місцевих видів палива.	Станом на 01.01.2021 загальна потужність об'єктів енергетики, що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел, становить 29,9 МВт, що у 2 рази більше показника на початок 2020 року. Протягом 2020 року потужність таких об'єктів збільшилась на 15,85 МВт за рахунок будівництва та введення в експлуатацію нових СЕС населенням в приватному секторі та приватними підприємствами. Електрична енергія з енергії сонця виробляється на 269 установках: 8 установок юридичних осіб потужністю майже 15,6 МВт, а саме: ТОВ «Нікком-Солар» (дві СЕС у с. Малинівка,

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>Чернігівського району) – 1,2 МВт; ТОВ «Сонячна генерація» (дві СЕС у місті Прилуки) – 0,42 МВт; ТОВ "САНВІН 28" (сонячна електростанція у м. Мена) – 9,0 МВт; ТОВ "СТРОЙЦЕНТР" (сонячна електростанція у м. Бахмач) – 4,0 МВт; ТОВ "ЦИФРОВІ РІШЕННЯ 3000" (сонячна електростанція у с. Сядрине Корюківського району) – 0,975 МВт; ТОВ «Віден» (сонячна електростанція, с. Піски Бахмацького району) – 0,024 МВт; 261 установка - приватних домогосподарств. Потужність – 5,24 МВт.</p> <p>Загальна потужність об'єктів сонячної енергетики в області становить 20,86 МВт. Частка потужності об'єктів, що генерують енергію з енергії сонця – майже 69,8% до загальної потужності об'єктів альтернативної енергетики.</p> <p>Електричну енергію з біомаси виробляють: Корюківська ТЕС ТОВ «Кліар Енерджи» потужністю – 3,5 МВт; ТОВ "ЧЕРНІГІВСЬКА ГЕНЕРУЮЧА КОМПАНІЯ", (когенераційна установка з виробництва електричної (потужність – 0,490 МВт) та теплової (потужністю – 0,739 Гкал/год) енергії, м. Чернігів).</p> <p>Потужність об'єктів, що виробляють електричну енергію з біомаси становить 4,0 МВт, або 13,4% до загальної потужності об'єктів альтернативної енергетики.</p> <p>Електричну енергію з біогазу виробляють: ТОВ «Кліар Енерджи-Чернігів» у місті Чернігів потужністю 1,1 МВт; ТОВ "Городище-Пустоварівська аграрна компанія" (два об'єкти на території Журавської селищної ради Варвинського району потужністю 1,27 МВт та Богданівської сільської ради Прилуцького району потужністю 2,38 МВт).</p> <p>Потужність електрогенеруючих установок, що виробляють електричну енергію з біогазу становить 4,78 МВт, а її частка до загальної потужності об'єктів альтернативної енергетики - 16,0%.</p> <p>Електроенергію з енергії води виробляє Седнівська ГЕС ТОВ «ЄДИНИЙ ЕНЕРГОСТАНДАРТ» (потужність - 0,235 МВт). Частка потужності об'єктів, що генерують енергію з енергії води до загальної потужності об'єктів альтернативної енергетики становить 0,8%. За 2020 рік електроенергії з альтернативних джерел на об'єктах, які розміщено на території Чернігівської області вироблено 88,2 млн кВт*год.</p>
Завдання 3. Стимулювання населення до запровадження ефективного використання енергетичних ресурсів		
6.	Забезпечення відшкодування частини відсоткової ставки по кредитах, отриманих населенням на впровадження енергоефективних заходів.	<p>Реалізувались ініціативи Уряду щодо стимулювання населення до впровадження енергоефективних заходів. На виконання обласної Програми стимулювання до запровадження енергоефективних заходів населення, об'єднань співвласників багатоквартирних будинків та житлово-будівельних кооперативів Чернігівської області на 2018-2020 роки з обласного бюджету у 2020 році компенсовано 513 кредитів на суму майже 1,0 млн грн.</p> <p>Розроблено та прийнято 10 місцевих програм підтримки населення та ОСББ в містах Чернігів, Ніжин, Мена, Корюківка, Бобровиця, Носівка, Срібне та смт Сосниця з бюджетом 3 млн</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		гривень. З місцевих бюджетів Ніжинської, Корюківської та Сосницької ОТГ відшкодовано близько 600,0 тис. грн.
7.	Проведення роз'яснювальної роботи щодо необхідності впровадження енергоефективних заходів.	<p>У період з 23 по 27 березня 2020 року за ініціативи Громадської ради при Міністерстві розвитку громад та територій України було проведено «Український форум енергоефективності і відновлюваної енергетики».</p> <p>З 18 по 22 травня проведено Всеукраїнський онлайн-марафон «Перший тиждень енергоефективності та енергозбереження 2020», організований Мінрегіоном (загальна кількість учасників заходу понад 70).</p> <p>Регіональним консультантом Фонду енергоефективності за участі представника ПРООН було проведено ряд спільних виїзних нарад стосовно створення ОСББ та участі в Програмі ДУ Фонд енергоефективності «Енергодім».</p> <p>Інформація щодо впровадження в Україні та Чернігівській області заходів з енергоефективності та енергозбереження, реалізації проектів з відновлювальної енергетики, проведення семінарів з енергоефективності регулярно висвітлюються на офіційному сайті Департаменту енергоефективності, транспорту, зв'язку та житлово-комунального господарства.</p>

2.1.7. Науково-технічний та інноваційний розвиток. Технічне регулювання

Завдання 1. Стимулювання інноваційного та науково-технічного розвитку і використання інтелектуального капіталу та передумов створення конкурентних переваг

1.	Інформаційна підтримка інноваційної діяльності суб'єктів господарювання області шляхом надання широкого спектру інформаційних послуг на базі передових інформаційних технологій.	<p>Протягом 2020 року було здійснено ряд заходів: участь викладачів кафедри аграрних технологій та лісового господарства Національного університету «Чернігівська політехніка» у конференції від компанії ALFA Smart Agro, яка є провідним виробником засобів захисту рослин і мікродобрив на сучасному європейському просторі; зустріч представників австрійської фірми Bernecker&Rainer (B&R) з науковцями кафедри електроніки, автоматики, робототехніки та мехатроніки Національного університету «Чернігівська політехніка» з метою ознайомлення із станом впровадження в освітній процес навчального обладнання для автоматизації виробництва; участь викладачів Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка в робочій зустрічі учасників проекту «Розвиток демократії в педагогічній освіті Норвегії, України та Палестини» (2018-2020); зустріч керівництва та науковців кафедри педагогіки, початкової освіти та освітнього менеджменту Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя з керівницею освітніх проектів в Україні фонду THE LEGO Foundation (Королівство Данія); стажування науково-педагогічних працівників Академії Державної пенітенціарної служби на базі закладу вищої освіти Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II у рамках програми мобільності Україна-Польща для молодих науковців та аспірантів «PROM 2020»; організація проведення весняного семестру професійної</p>
----	--	---

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>перепідготовки та соціальної адаптації слухачів за програмою «Інтернет технології, WEB дизайн та англійська мова в бізнесі» у рамках проєкту «Україна-Норвегія»; участь викладачів Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя у рамках проєкту Erasmus+ Pagoste «Нові механізми управління на основі партнерства та стандартизації підготовки викладачів професійної освіти в Україні» у скайп-зустрічі з іншими виконавцями проєкту Erasmus+Pagoste,; участь представників Національного університету «Чернігівська політехніка» та ГО «Центр Гендерної Освіти» у реалізації в Чернігівській області міжнародної програми розширення прав та можливостей для молодих журналістів «Нові Медіа (NEW MEDIA)». У заочному форматі проведено I Міжнародну науково-практичну конференцію «Інноваційні технології бізнесу, природокористування і туризму»; в онлайн-форматі - Міжнародна науково-практична конференція «Інноваційно-технологічні механізми розвитку сучасної науки в умовах євроінтеграції»; регіональну зустріч рад молодих учених Чернігівської області за участю представників Ради молодих учених при Міністерстві освіти і науки України (21 вересня, Національний університет «Чернігівська політехніка»); міжкафедральний науково-методичний семінар «Інновації в соціальній сфері: досвід і перспективи» (02 листопада, Національний університет «Чернігівська політехніка»); XIII Міжнародну наукову конференцію пам'яті А.М. Лапутіна «Актуальні проблеми сучасної біомеханіки фізичного виховання та спорту», яка об'єднала понад 90 учасників з України, Республіки Білорусь, Польщі, Об'єднаних Арабських Еміратів, Саудівської Аравії, Фінляндії (26 листопада, Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка); міждисциплінарну Всеукраїнську науково-практичну онлайн-конференцію, що поєднала ідеї та напрацювання учасників двох конференцій «Сучасний стан та перспективи розвитку аграрної сфери в Україні» та «Інноваційні технології в агропромисловому виробництві (теорія і практика)» (26 листопада, ВСП Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»).</p>
2.	<p>Реалізація навчально-методичних проєктів з інтеграції інформаційно-інноваційних технологій у навчальний процес закладів освіти. Забезпечення ефективного функціонування на базі вищих навчальних закладів профільних структурних підрозділів з наукових досліджень, розробок, впровадження нових технологій та інноваційної</p>	<p>Науково-дослідний центр і науково-дослідні лабораторії Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка продовжують діяльність щодо вивчення питань у сфері археології, стародавньої і ранньомодерної історії, вивчення біологічного і ландшафтного різноманіття Лівобережного Полісся, з розробки засобів навчання, проблем формування рухової функції осіб, які займаються фізичним вихованням та спортом. Науковці Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя працюють за науковими програмами підвищення кваліфікації майбутніх викладачів німецької мови, підготовки вчителів англійської мови у закладах вищої освіти України, археологічними програмами, формування інноваційної культури майбутнього вчителя та конкурентоспроможності менеджера освіти.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	продукції.	<p>В Національному університеті «Чернігівська політехніка» організовані наукові підрозділи, на базі яких проводяться дослідження, спрямовані на створення новітніх технологій, нових видів техніки, методів та теорій. Всього в університеті функціонує 38 наукових лабораторій.</p> <p>Активно функціонують на базі Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут» такі структури, як навчально-науково-практична лабораторія луб'яних та олійних культур, інноваційний центр з розробки, дослідження і впровадження сучасних технологій механізації та автоматизації технологічних процесів у рослинництві і тваринництві в умовах Полісся.</p> <p>Науково-дослідну діяльність за пріоритетними напрямками реформування та функціонування органів і установ, що належать до сфери управління Державної пенітенціарної служби України, здійснює науково-дослідний центр з питань діяльності органів та установ Державної пенітенціарної служби України, який діє на базі Академії Державної пенітенціарної служби.</p>
3.	Проведення конкурсу «Краща інноваційна розробка».	<p>З метою стимулювання та заохочення інноваційної діяльності, популяризації та просування на ринок інноваційних розробок, проведено конкурс «Краща інноваційна розробка» за 4 номінаціями:</p> <ul style="list-style-type: none"> - технічні та технологічні новації: переможець - «Виробництво безкорпусного електротранспорту модульного типу» (Національний університет «Чернігівська політехніка»); 2-е місце - «Універсальний двоканальний прилад РП2-М» (ПП НВФ «Регмік»); 3-е місце «Енергозберігаючий похилий конвеєр для прибирання гною» (ВП «Національного університету біоресурсів і природокористування України» «Ніжинський агротехнічний інститут»); лауреат - «Витратомір-лічильник електромагнітний ЕРС» (ПП НВФ «Регмік»); лауреат - «Інтелектуальна система живлення автономних станцій моніторингу з використанням відновлювальних джерел енергії» (Національний університет «Чернігівська політехніка»); - агроінновації: переможець - «Біологічний консервант Субтіккон – ефективний засіб для підвищення якості та терміну зберігання плющеного вологого зернофуражу» (Інститут мікробіології та агропромислового виробництва НААН); 2-е місце - «Новий штам <i>Trichoderma viride</i> - ефективний засіб захисту сільськогосподарських рослин від збудників хвороб та підвищення їх продуктивності» (Інститут мікробіології та агропромислового виробництва НААН); 3-е місце - «Електромагнітний стимулятор посадкової картоплі» (ВП «Національного університету біоресурсів і природокористування України» «Ніжинський агротехнічний інститут»); лауреат «Бункер-накопичувач перевантажувальний БНП-20-2» (ТОВ «ПК «Пожмашина»); - електронні та інформаційно-цифрові технології: переможець - «Програмно-апаратний комплекс психофізіологічної діагностики «Психолот-1» (ТОВ «НВП «Метекол»); 2-е місце -

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>«Геоінформаційна система мережі зовнішнього освітлення м. Чернігова - GIS_LNChе» (Національний університет «Чернігівська політехніка»);</p> <p>- соціально-економічні технології: переможець - «Екоосвітній онлайн – простір «Ceres Hub» (Національний університет «Чернігівська політехніка»).</p> <p>24 грудня 2020 року було відзначено переможців та лауреатів конкурсу «Краща інноваційна розробка». Для формування ефективного механізму реалізації науково-технічної, інноваційної та промислової політики на регіональному рівні та посилення зв'язків між виробництвом і наукою, сформовано каталог з конкурсних робіт. В ньому розміщено короткий опис конкурсних робіт, інформацію про розробників та контакти.</p>
Завдання 2. Розвиток сучасної системи технічного регулювання, створення корпоративного іміджу підприємств (організацій)		
4.	Створення системи добровільної сертифікації продукції, послуг.	Відповідно до ст.24 Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності», діє добровільна система сертифікації (ДСС) (Наказ генерального директора ДП «Чернігівстандартметрологія» № 361 від 29.12.2017 р., з 02.01.2018 р.).
5.	Перехід від системи обов'язкової сертифікації до системи оцінки відповідності товарів і послуг відповідно до вимог міжнародних стандартів.	<p>Орган з оцінки відповідності ДП "Чернігівстандартметрологія" проводить оцінку відповідності продукції вимогам технічних регламентів, згідно сфери акредитації (атестат акредитації НААУ № 10247 від 14.02.2019 р., дійсний до 13.02.2024 р.).</p> <p>Зареєстровано документів в системі оцінки відповідності: сертифікатів перевірки типу – 4; сертифікатів відповідності – 33.</p> <p>Видано 549 сертифікатів відповідності в добровільній системі сертифікації (ДСС), 59 – на промислову продукцію та тютюнові вироби, 490 – на харчову продукцію.</p>
6.	Сприяння розробленню та впровадженню на підприємствах, в організаціях області систем управління: якістю; екологічного керування; безпечністю харчових продуктів; гігієною та безпекою праці.	<p>Консультативним пунктом сформована та постійно актуалізується добірка матеріалів для фахівців підприємств, що розпочинають роботи з розроблення документації та впровадження систем управління. До неї входять: стандарти ДСТУ ISO серії 9000, 14000, 22000, ДСТУ OHSAS 18001; "Методичні рекомендації з розроблення і впровадження системи управління якістю у відповідності з вимогами ДСТУ ISO 9001:2015"; "Методичні рекомендації з розроблення і впровадження системи управління безпечністю харчових продуктів у відповідності з вимогами ДСТУ ISO 22000:2019"; "Методичний посібник: "Внутрішні перевірки (аудити) системи управління якістю за ДСТУ ISO 9001:2015 та системи управління безпечністю харчових продуктів за ДСТУ ISO 22000:2019. Настанови щодо здійснення аудитів (ДСТУ ISO 19011:2012)"; "Слайди до круглого столу з питань вимоги нової версії міжнародного стандарту ISO 9001:2015 (ДСТУ ISO 9001:2015)"; "Слайди до круглого столу з питань впровадження та сертифікації систем управління безпечністю харчових продуктів згідно вимог ДСТУ ISO 22000:2019".</p> <p>У 2020 році консультативним пунктом ДП "Чернігівстандартметрологія" підприємствам області надано консультаційно-методичну допомогу з питань в сфері управління якістю:</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		Консультацій з питань розроблення та впровадження СУЯ –15, НАССР – 37, СЕК – 6, OHSAS – 2.
7.	Забезпечення надання послуг з проведення оцінки відповідності законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки вимогам технічних регламентів, повірки зазначених засобів, що перебувають в експлуатації.	ДП "Чернігівстандартметрологія" має Свідоцтва про уповноваження на право проведення повірки засобів вимірювальної техніки по 11 видах вимірювань, які підпадають під 69 категорій повірки законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки (ЗВТ). За 2020 рік повірено 110 тисяч законодавчо регульованих ЗВТ.
2.1.8. Зовнішньоекономічна діяльність		
Завдання 1. Підтримка місцевих виробників у здійсненні та розвитку зовнішньоекономічної діяльності		
1.	<p>Сприяння пошуку, встановленню та розвитку прямих ділових зв'язків між підприємствами-експортерами та іноземними партнерами у тому числі через:</p> <ul style="list-style-type: none"> - забезпечення роботи Економічного Порталу Чернігівської області; - співробітництво з дипломатичними представництвами України за кордоном та іноземних держав в Україні та іншими міжнародними організаціями; - інформування суб'єктів господарювання області про комерційні пропозиції іноземних ділових кіл; - надання підтримки регіональним суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності у представленні їх продукції та інформаційно-презентаційних матеріалів на регіональних, національних та міжнародних виставкових заходах. 	<p>Матеріали про експортні можливості господарюючих суб'єктів Чернігівщини, в тому числі й каталог суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, розміщуються на Економічному Порталі Чернігівської області (http://www.chernihiv-oblast.gov.ua/company), проводиться робота щодо його наповнення інформацією про комерційні пропозиції, новини підприємств-експортерів, в законодавстві з питань розвитку зовнішньоекономічної діяльності. Крім того, на Порталі в рубриці «Співпраця з ЄС» регулярно розміщуються новини двостороннього співробітництва, законодавчої бази ЄС, інформація про європейські програми та гранти, служби підтримки експорту до країн ЄС, тощо.</p> <p>Інформація про експортний та інвестиційний потенціал області, комерційні пропозиції та каталог експортерів Чернігівщини надіслано до Посольств Чеської та Словацької Республік в Україні, України в КНР з метою розповсюдження серед ділових кіл відповідних країн.</p> <p>Крім того, до підприємств області доводилась інформація про проведення вебінарів та інших онлайн заходів з питань здійснення експорту товарів в умовах карантину, пошуку нових ринків збуту, тощо, а також про комерційні пропозиції іноземних ділових кіл.</p> <p>Інформація про зазначене широко анонсувалася на спеціалізованих сайтах Чернігівської області та надсилалася потенційним учасникам безпосередньо.</p> <p>У разі необхідності в межах компетенції надавалася підтримка підприємствам для їх участі у вищезазначених заходах.</p>
2.	Промоції експортного потенціалу регіону шляхом організації та участі у міжрегіональних, національних, міжнародних заходах, бізнес-форумах,	18 лютого в м.Чернігів відбулася зустріч представників структурних підрозділів Чернігівської обласної державної адміністрації та Українського центру сприяння інвестиціям та торгівлі й ДП «Укрпромзовнішекспертиза», в ході якої було презентовано експортний потенціал регіону, а також обговорювались питання можливостей налагодження співробітництва між

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	<p>семінарах, тощо в тому числі із залученням регіональних підприємств-експортерів.</p>	<p>українськими та нідерландськими компаніями. 4 березня Інститут маркетингу Естонії спільно з державною установою «Офіс з просування експорту України» та за підтримки Департаменту розвитку економіки та сільського господарства облдержадміністрації провів два відкриті практичні семінари для підприємців та експортерів з метою підвищення рівня обізнаності щодо особливостей виходу на зовнішні ринки та необхідного інструментарію. Під час заходів мова йшла про використання маркетингових інструментів в експортній діяльності, залучення різних видів комунікацій при просуванні продукту, проведення PR кампаній. 19 листопада у рамках Міжнародного Форуму розвитку тваринництва AgroDay Dnipro-Chernihiv, організованого Центром інформаційної підтримки бізнесу в м. Чернігів в партнерстві з ЦПБ в м. Дніпро, для представників фермерських господарств, сільськогосподарських підприємств тваринницької галузі з 10 областей України та провідних експертів з України, Австрії, Німеччини, Польщі, Чехії та Литви презентовано експортний потенціал області. 22 грудня у Центрі підтримки підприємництва, інновацій та стартапів відбувся круглий стіл «Програми Уряду зі стимулювання експорту. Інновації – як запорука росту експорту товарів з високою доданою вартістю». В обговоренні взяли участь заступник Міністра розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, представники облдержадміністрації, ПАТ «Експортно-кредитне агентство», ISE Group, бізнесу, галузевих кластерів та профільних місцевих асоціацій. Учасники обговорили питання підтримки українських експортерів, вільного доступу до ринків збуту, зростання частки інновації в структурі експорту, розширення вже наявних торговельних відносин та налагодження зв'язків з новими країнами.</p>
<p>Завдання 2. Забезпечення розвитку міжрегіональних та транскордонних зв'язків регіону з закордонними партнерами.</p>		
3.	<p>Організація та проведення іміджевих заходів за участю дипломатичних представництв, іноземних офіційних делегацій, представників міжнародних організацій, а також участь офіційних делегацій області у міжнародних заходах з питань розвитку міжрегіонального та транскордонного співробітництва</p>	<p>З метою забезпечення розвитку співробітництва із закордонними партнерами, промоції потенціалу регіону відбувся ряд заходів за участю дипломатичних представництв. Зокрема: зустріч керівництва облдержадміністрації й Чернігівської обласної ради з делегацією Представництва ЄС в Україні на чолі з Послом ЄС в Україні паном Матті Маасікасом (26.02). Гості відвідали підприємства Symvol Company та Collar Company, Чернігівський національний технологічний університет «Чернігівська Політехніка», Чернігівське регіональне відділення U-LEAD, а також взяли участь у відкритті Центру підтримки підприємництва, інновацій та стартапів; зустріч керівництва облдержадміністрації з Надзвичайним і Повноважним Послом Королівства Бельгія в Україні паном Алексом Ленартсом (11.08). Також у рамках свого візиту пан Посол відвідав Чернігівське відділення AB InBev Efes Україна, Обласний центр комплексної реабілітації дітей з інвалідністю «Відродження» та Національний архітектурно-історичний заповідник «Чернігів стародавній»; зустріч керівництва облдержадміністрації з Надзвичайним і Повноважним Послом Малайзії в Україні паном Дато Раджа Реза Раджа Заїб</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		Ша та торговим представником MATRADE Віталієм Бойком (3.09); зустріч керівництва облдержадміністрації з Надзвичайним і Повноважним Послом Федеративної Республіки Німеччина в Україні пані Анкою Фельдгузен (18.12).
4.	Реалізація угод про міжрегіональне співробітництво з регіонами-партнерами області, розширення кола міжрегіональних контактів.	16 червня керівництво Чернігівської облдержадміністрації взяло участь в онлайн зустрічі "Інвестиційне співробітництво між Україною та Хорватією: міжрегіональний вимір", організованій Посольством України в Республіці Хорватія для регіонів України та Хорватії, які мають укладені угоди про співробітництво. Під час заходу представники регіональних органів влади та агенцій регіонального розвитку Чернігівської, Рівненської та Херсонської областей України та представники влади й бізнесу Приморсько-горанської, Задарської та Меджумурської жупаній Хорватії презентували свій економічний та інвестиційний потенціал. Крім того, сторони розглядали можливі напрямки розвитку взаємовигідного співробітництва. Ведеться робота щодо розширення кола регіональних партнерів.

2.1.9. Управління об'єктами державної та комунальної власності

Завдання 1. Ефективна фінансово-господарська діяльність підприємств державного та комунального секторів економіки

1.	Забезпечення складання фінансових планів підприємств державного сектору економіки, які перебувають у сфері управління обласної державної адміністрації та її структурних підрозділів, підприємств комунального сектора економіки та здійснення моніторингу виконання їх показників.	Державне комерційне підприємство «Готель «Слов'янський», органом управління якого було Управління капітального будівництва облдержадміністрації, у травні 2020 року передане до Управління забезпечення реалізації повноважень у Чернігівській області Регіонального відділення Фонду державного майна України по Київській, Черкаській та Чернігівській областях у зв'язку із включенням підприємства до переліку об'єктів, які підлягають приватизації. Готується повторне виставлення об'єкта на продаж у 2021 році. Проводиться щоквартальний моніторинг виконання показників фінансових планів на 2020 рік, як державних так і комунальних підприємств. Фінансові плани на 2021 рік державних та комунальних підприємств складені та затверджені у визначені законодавством терміни. Управлінням комунального майна обласної ради затверджені фінансові плани на 2021 рік 13 економічно активних підприємств.
2.	Аналіз ефективності управління об'єктами державної та комунальної власності, корпоративними правами держави у статутних капіталах акціонерних товариств.	Управлінням забезпечення реалізації повноважень у Чернігівській області Регіонального відділення Фонду державного майна України по Київській, Черкаській та Чернігівській областях області щоквартально здійснюється аналіз ефективності управління об'єктами державної власності та корпоративними правами держави у статутних капіталах акціонерних товариств, які належать до сфери їх управління. Проводиться щоквартальний аналіз ефективності управління об'єктами комунальної власності. За результатами фінансово-господарської діяльності комунальних підприємств, які перебувають в управлінні Управління комунального майна у 2020 році надійшло до обласного бюджету 3,7 млн. грн (у тому числі податку на прибуток 1,0 млн грн, частини чистого прибутку

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>376,0 тис. грн, податку з доходів фізичних осіб 2,1 млн грн, рентної плати за користування лісами 2,3 млн гривень).</p> <p>У 2020 році до обласного бюджету, за результатами діяльності у 2019 році надійшло 73,7 тис. грн дивідендів.</p> <p>На виконання рішення обласної ради від 28 березня 2018 року № 11-12/VII «Про фінансову підтримку територіальних громад Чернігівської області» обласними агролісогосподарськими підприємствами за місцем провадження діяльності до бюджетів об'єднаних територіальних громад перераховано частину чистого прибутку у сумі 112,0 тис. гривень.</p>
Завдання 2. Ефективне управління державним та комунальним майном		
3.	Проведення систематичних перевірок стану утримання, використання та збереження державного і комунального майна.	Протягом 2020 року, з метою забезпечення збереження та ефективного використання державного майна здійснено перевірки 63 одиниць державного майна, проведено 7 обстежень об'єктів нерухомості, що закріплені за закладами освіти, охорони здоров'я, управлінням комунального майна обласної ради.
4.	Укладення нових договорів оренди державного та комунального майна, контроль за станом їх виконання, своєчасне вжиття дієвих заходів реагування до боржників з орендної плати.	<p>З метою укладення нових договорів оренди та пошуку нових орендарів переліки потенційних об'єктів оренди розміщуються на веб-сайті та на інформаційному стенді у приміщенні Управління забезпечення реалізації повноважень у Чернігівській області Регіонального відділення Фонду державного майна України по Київській, Черкаській та Чернігівській областях.</p> <p>Протягом 2020 року Управлінням забезпечення реалізації повноважень у Чернігівській області Регіонального відділення Фонду державного майна України по Київській, Черкаській та Чернігівській областях укладено 32 нові договори оренди державного майна. Здійснено 86 комплексних перевірок використання орендованого державного майна та виконання умов договорів оренди.</p> <p>Станом на 01.01.2021 в Реєстрі договорів оренди державного майна, розташованого на території Чернігівської області, обліковувалось 510 договорів. Протягом 2020 року укладено 32 нових договорів оренди. До державного бюджету від оренди державного майна у 2020 році надійшло 11,4 млн гривень.</p> <p>Станом на 31.12.2020 довгострокова заборгованість з орендної плати державного майна складала 627,1 тис. гривень. З метою погашення заборгованості з орендної плати орендарям направлено 14 претензій, 702 листи попередження. У добровільному порядку задоволено 9 претензій, сплачено 53,0 тис. гривень</p> <p>Управлінням комунального майна обласної ради станом на 31.12.2020 року укладено 63 нових договорів оренди. Від оренди майна спільної власності за 2020 рік надійшло 12,8 млн грн, з них до обласного бюджету 4,0 млн гривень. Заборгованість з орендної плати на 31.12.2020 року</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		складала 1,8 млн гривень. З метою погашення заборгованості з орендної плати за майно спільної власності боржникам направлено 139 претензій. Орендодавцями комунального майна до суду подано 12 позовів про примусове стягнення заборгованості на суму 287,7 тис. грн, до органів ДВС направлено виконавчі документи суду на суму 584,0 тис. гривень Інформація про вільні приміщення комунальної власності області, які можуть бути передані в оренду, розміщена на офіційному веб-сайті Управління комунального майна Чернігівської обласної ради.
5.	Формування переліку об'єктів державної та комунальної власності, які пропонуватимуться до приватизації, забезпечення їх приватизації відповідно до вимог чинного законодавства.	У переліку об'єктів державної власності, що пропонуються до приватизації, перебувають 38 об'єктів, інформація про які розміщена в реєстрі електронно-торгової системи «ProZorro. Продажі». Протягом 2020 року шляхом продажу на аукціоні приватизовано 21 об'єкт державного майна, 3 об'єкти нерухомості комунальної власності. До державного бюджету надійшло 13,9 млн грн, до обласного бюджету надійшло близько 4,0 млн гривень. Переліки об'єктів спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Чернігівської області, що підлягають приватизації, затверджені рішеннями обласної ради. Інформація розміщена на офіційному веб-сайті Чернігівської обласної ради.
6.	Забезпечення ведення Реєстру об'єктів державної власності та державного майна.	Проводиться робота щодо інвентаризації об'єктів державної власності області для формування Єдиного реєстру об'єктів державної власності (автоматизованої системи «Юридичні особи»). Відповідний Реєстр ведеться також і Управлінням забезпечення реалізації повноважень у Чернігівській області Регіонального відділення Фонду державного майна України по Київській, Черкаській та Чернігівській областях щодо об'єктів державної власності, які перебувають в сфері його управління. Інформація про результати роботи в паперовому та електронному вигляді надається Фонду державного майна України.
7.	Організація роботи обласної комісії з питань упорядкування обліку юридичних осіб права державної власності.	В області працює обласна комісія з питань упорядкування обліку юридичних осіб права державної власності, що за даними Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України належать до сфери управління органів державної влади, які цього не підтверджують. Інформація про результати роботи комісії щоквартально надається Фонду державного майна України.

2.2. Реальний сектор економіки

2.2.1. Промисловість

Завдання 1. Досягнення сталого промислового розвитку за рахунок використання власного потенціалу

1.	Сприяння відновленню позитивної	З метою стабільного розвитку промисловості області, на негативну динаміку якої вплинули і
----	---------------------------------	---

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	динаміки промислового виробництва за рахунок розвитку пріоритетних галузей промисловості регіону.	наслідки пандемії коронавірусу, облдержадміністрацією постійно порушувались проблемні питання діяльності підприємств перед центральними органами виконавчої влади зокрема: щодо розвитку легкої промисловості (Прем'єр-міністру України та до Офісу Президента України листами від 07.04.2020); щодо забезпечення сталого розвитку деревопереробної промисловості, за результатами наради з керівниками лісгосподарських та деревообробних підприємств області (лист Кабінету Міністрів України від 23.04.2020); щодо проблемних питань нафтогазодобувної галузі Чернігівської області (лист Міністерству енергетики України від 15.06.2020); кризової ситуації на ДП «Чернігівторф», врахування можливостей відокремлення об'єктів соціальної інфраструктури від виробничих об'єктів під час проведення приватизації державного підприємства «Чернігівторф» та реформування філій «Смолинський торфозавод» та «Ірванцівський торфозавод», які є відокремленими підрозділами ДП «Чернігівторф», у самостійні суб'єкти господарської діяльності (Міністерству енергетики та захисту довкілля України листом від 28.02.2020, Голові Фонду державного майна України від 10.03.2020, в.о. Міністра енергетики від 31.07.2020, Міністерству енергетики України від 31.08.2020, Міністерству розвитку громад та територій України від 10.09.2020, Фонду державного майна України від 16.12.2020). Направлено звернення до Прем'єр-міністра України (від 22.05.2020) з проханням щодо скасування рішення Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі про встановлення попередніх обмежувальних заходів з імпорту в Україну полімерних матеріалів незалежно від країни походження та їх експорту на рівні 18% ввізного мита, яке вкрай негативно вплинуло на фінансово-економічний та виробничий стан АТ «Слов'янські шпалери – КФТП», оскільки 27 підприємство є імпортером та споживачем полімерних матеріалів, що є ключовою сировиною для виробництва шпалер (листом від 27.05.2020). 22 червня 2020 року Міжвідомча комісія з міжнародної торгівлі скасувала зазначене рішення
2.	Забезпечення системної роботи з промисловими підприємствами, що суттєво впливають на економіку області.	З метою оперативного реагування та надання в межах повноважень допомоги з вирішення проблемних питань суб'єктів господарювання, облдержадміністрацією ретельно відслідковується ситуація на ключових підприємствах. Для зменшення негативного впливу карантинних заходів з протидії поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19 на фінансово-господарську діяльність підприємств в облдержадміністрації проводились робочі зустрічі з керівниками підприємств за галузевим принципом щодо проблемних питань, шляхів їх вирішення та перспектив розвитку. Облдержадміністрація разом з Управлінням патрульної поліції в Чернігівській області надавала консультаційну допомогу в організації підвезення працівників на робочі місця власним та залученим транспортом. 1 квітня 2020 року було проведено робочу зустріч з керівниками підприємств легкої промисловості області. За результатами зустрічі направлено звернення до Офісу Президента України та Прем'єр-міністру України з конкретними пропозиціями щодо

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>зменшення податкового навантаження, можливості оновлення виробництва та обладнання, захисту внутрішнього ринку від імпортової продукції, тощо. 15 квітня 2020 року проведено робочу зустріч з керівниками лісогосподарських та деревообробних підприємств області. За результатами зустрічі Кабінету Міністрів України направлено листа з пропозиціями щодо стабілізації фінансово-економічного стану суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у цій галузі, покращення лісовпорядкування та лісовідновлення, забезпечення охорони лісів від пожеж та шкідників. Проведено низку робочих нарад керівництва облдержадміністрації з керівництвом Державного концерну «Укрторф», Державного підприємства «Чернігівторф» та його структурних підрозділів: філії «Ірванцівський торфозавод» та філії «Смолинський торфозавод» щодо перспектив подальшого розвитку торфодобувної галузі області.</p>
Завдання 2. Розширення інноваційної складової розвитку та підвищення конкурентоспроможності промислового виробництва		
3.	<p>Сприяння формуванню ефективної структури промислового виробництва з підвищенням питомої ваги виробництв з поглибленої переробки та кінцевого споживання, розширенню та поглибленню міжрегіональних економічних зв'язків, розвитку внутрішніх товарних ринків.</p>	<p>З метою активізації виробничих процесів та зростання обсягів виробництва у машинобудівній та металообробній галузі, найбільшим сільськогосподарським підприємствам держави направлено листи щодо підприємств області, які мають великий досвід виробництва техніки сільськогосподарського призначення, яка відповідає світовим стандартам та за ціною значно меншою ніж зарубіжні аналоги. Для подальшого розширення міжрегіональної кооперації із залученням промислових підприємств області оновлюється каталог-довідник «Промислові підприємства Чернігівщини» з інформацією щодо виробничих можливостей, які потенційно можуть зацікавити підприємства, що спеціалізуються у т.ч. на виробництві продукції військового призначення (інформацію розміщено на веб-сайті обласної державної адміністрації в рубриці «Економіка регіону» в розділі «Промисловість»)</p>
4.	<p>Сприяння розвитку державно-приватного партнерства як інструменту стимулювання інноваційної активності в промисловості.</p>	<p>Проводиться робота щодо залучення місцевих підприємств до виробництва продукції оборонного призначення, кооперації між підприємствами, вирішення завдань імпортозаміщення із залученням ДК «Укроборонпром», Державного науково-дослідного інституту випробувань і сертифікації озброєння та військової техніки, профільних асоціацій. Успішні напрацювання в питанні імпортозаміщенні та виробництві продукції військового та подвійного призначення мають ДП «НВК «Прогрес», ПрАТ «ЧеЗаРа», ТОВ «Датчикове підприємство «Завод Рапід», ТОВ «Науково-виробниче об'єднання «Група компаній «МАГР», ТОВ «Український кардан», ТОВ «НВП «Метекол», ТОВ «Сівертекс» та інші. Чернігівські підприємства «ЧеЗаРа» та «РАПІД» були задіяні у реалізації міждержавних космічних програмах - запуску модернізованих ракет-носіїв Antares із Центру космічних польотів на острові Уоллопс (штат Вірджинія, США). З метою спрямування подальшої роботи підприємств Чернігівської області з виробництва продукції військового призначення та</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		розширення кооперативних зв'язків з підприємствами оборонно-промислового комплексу України за програмою імпортозаміщення, у листопаді 2020 року спільно з Державним науково-дослідним інститутом випробувань і сертифікації озброєння та військової техніки проведено XX науково-технічну конференцію «Створення та модернізація озброєння і військової техніки в сучасних умовах».
2.2.2. Аграрний комплекс		
<i>Завдання 1. Раціоналізація структури сільськогосподарського виробництва з метою зростання його доданої вартості</i>		
1.	Оптимізація спеціалізації сільського господарства з метою підвищення ефективності аграрного сектора та раціонального використання земельних ресурсів шляхом навчання та підвищення кваліфікації керівників та фахівців сільськогосподарських формувань Чернігівщини з питань ефективності ведення галузі рослинництва, ефективного використання земель сільгосппризначення та наявного технічного потенціалу, нарощування виробництва с/г продукції, підвищення її конкурентоспроможності, покращення родючості ґрунтів.	Протягом 2020 року було проведено низку заходів: семінари-навчання, конференції, наради. Серед основних: 12.03.2020 науково-практичний семінар «Прибуткова мікробіологія»; 28.05.2020 нарада з питань розвитку галузі садівництва та ягідництва; 15.07.2020 практична нарада з питань розвитку ягідництва під головуванням облдержадміністрації на базі ФГ «Ніжин Агроінвест» та ТОВ «Аграрна компанія «Еко-Парк». Розглядаються питання безпечних умов та охорони праці на виробництві, зокрема, при проведенні комплексу весняно-польових, зернозбиральних робіт, застосуванні отрутохімікатів, правильного укомплектування сільськогосподарської техніки та електробезпеки. За 2020 рік 300 осіб пройшли підготовку та підвищення кваліфікації «тракторист-машиніст» сільськогосподарського виробництва, з яких по напрямку підготовки «тракторист-машиніст» категорії «А1» 160 осіб., підвищення кваліфікації – 140.
2.	Сприяння впровадженню та поширенню передових технологій в галузі тваринництва з метою нарощування виробництва конкурентоспроможної продукції як на внутрішньому так і на зовнішньому ринках.	За 2020 рік проведено два заходи, спрямовані на ефективний розвиток галузі тваринництва області, впровадження та поширення передових технологій з метою нарощування виробництва конкурентоспроможної тваринницької продукції як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. У зв'язку з карантинними заходами відмінено проведення обласної практичної семінар-наради по кормозаготівлі та розвитку молочного скотарства.
3.	Підтримка розвитку садівництва, ягідництва.	З метою стимулювання збільшення площ насаджень та обсягів виробництва плодово-ягідної продукції було проведено дві наради з питань розвитку садівництва та ягідництва (28.05.2020 та 15.07.2020).
<i>Завдання 2. Технологічне переоснащення діючих та створення високотехнологічних нових підприємств з виробництва та переробки сільгосппродукції</i>		

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
4.	Підтримка технічного переоснащення малих, середніх агровиробників та їх об'єднань, що працюють на території Чернігівської області.	Вживаються заходи по оновленню машинно-тракторного парку новітньою високопродуктивною та потужною технікою. У 2020 році придбано понад 220 од. тракторів, понад 70 од. зернозбиральних комбайнів та біля 800 од. іншої високопродуктивної техніки та обладнання, як вітчизняного так і зарубіжного виробництва, яка поетапно оновлює структуру та віковий стан техніки, що дає змогу проводити в оптимальні терміни весь цикл польових робіт та мінімізувати витрати паливно-мастильних матеріалів. В тому числі на умовах часткової компенсації вартості сільськогосподарської техніки та обладнання вітчизняного виробництва господарствами області господарств придбано 830 одиниць сільськогосподарської техніки і обладнання загальною вартістю 269,7 млн грн. Сума компенсації склала 51 млн 676,5 тис. грн. На умовах фінансового лізингу Чернігівської філії НАК «Украгролізинг» за 2020 рік агропідприємствами області придбано 4 одиниці сільськогосподарської техніки та обладнання на загальну суму 2,5 млн грн.
Завдання 3. Підтримка розвитку виробництва екологічно чистих продуктів харчування та органічного землеробства в області		
5.	Сприяння розвитку екологічного та органічного виробництв в Чернігівській області через фінансову підтримку органічного виробництва в Чернігівській області шляхом компенсації витрат на підтвердження відповідності виробництва органічної продукції (сировини).	У 2020 році кошти з обласного бюджету на виконання заходів Програми фінансової підтримки органічного виробництва в Чернігівській області на 2016 - 2021 роки не виділялись.
6.	Інформаційно-консультативна підтримка сільгоспвиробників з питань виробництва екологічно чистих продуктів та органічного землеробства.	Надано інформаційно - консультаційну підтримку з питань виробництва екологічно чистих продуктів та органічного землеробства 59 суб'єктам підприємницької діяльності.
Завдання 4. Розвиток сучасних форм кооперації в аграрному секторі		
7	Розвиток системи консультативних (дорадчих) служб.	23.04.2020 в Інституті сільськогосподарської мікробіології та агропромислового виробництва НААН відбулася нарада щодо стану та перспектив розвитку сільськогосподарського дорадництва у Чернігівській області. На сьогодні в області в даній сфері працюють дві організації — Чернігівська сільськогосподарська дорадча служба, створена на базі ІСМАВ (з 2018 року), та Центр сприяння розвитку громад (з 2019-го). Обидві внесені до відповідного Реєстру та мають сертифікати на право надання дорадчих послуг. Також, працює Секція науково-інноваційного розвитку агропромислового комплексу області Північного міжрегіонального наукового центру НААН.
8.	Проведення інформаційно-роз'яснюваль-	Через карантинні обмеження, введені у зв'язку з епідемією коронавірусу, було відмінено ряд

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	ної роботи серед членів особистих селянських, фермерських господарств та фізичних осіб – сільськогосподарських товаровиробників про конкурентні переваги провадження їх діяльності у складі сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів	заходів, які передбачали зібрання людей. Натомість запроваджено проведення онлайн вебінарів та консультування за телефоном.
<i>Завдання 5. Сприяння самозайнятості та підтримка розвитку неаграрних видів бізнесу у сільській місцевості</i>		
9.	Підтримка особистих селянських господарств, які утримують 4 і більше корів шляхом часткового відшкодування вартості закуплених установок для індивідуального доїння.	У 2020 році кошти з обласного бюджету на виконання заходів Програми підтримки особистих селянських господарств Чернігівської області на 2016-2020 роки не виділялись.
10.	Підтримка сільських багатодітних сімей в яких виховується 5 і більше дітей шляхом закупівлі та передачі їм нетелей.	На виконання заходів Програми передачі нетелей багатодітним сім'ям, які проживають у сільській місцевості Чернігівської області на 2016-2020 роки з обласного бюджету у 2020 році було виділено 818,5 тис. грн. В результаті 18 сільських багатодітних сімей отримали нетелей з високим генетичним потенціалом.
2.2.3. Транспорт і зв'язок		
<i>Завдання: 1. Організація безпечних і якісних пасажирських перевезень на автобусних маршрутах загального користування, які не виходять за межі області</i>		
1.	Вдосконалення існуючої обласної мережі автобусних маршрутів загального користування з урахуванням максимального охоплення автобусним сполученням сільських населених пунктів.	З метою формування та удосконалення маршрутної мережі області, покращення організації та підвищення якості й безпеки пасажирських автоперевезень за 2020 рік проведено: 3 засідання Конкурсного комітету з підготовки та проведення конкурсу на автобусних маршрутах загального користування, які не виходять за межі області (внутрішньообласні маршрути), обласної державної адміністрації по 90 об'єктах конкурсів. З початку року на конкурсних засадах продовжено роботу 61 автобусного маршруту загального користування, на яких задіяно 140 транспортних засобів; 5 засідань Координаційної ради облдержадміністрації з питань організації пасажирських автоперевезень в області, де було розглянуто 25 нагальних питань у сфері пасажирських автоперевезень та пропозиції по їх покращенню. 22.12.2020 проведено робочу нараду щодо організації пасажирських перевезень на автобусних маршрутах загального користування в області за участю представників місцевих органів самоврядування та перевізників. Було розглянуто 6 актуальних питань щодо обслуговування

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>автобусних маршрутів загального користування в умовах встановленого на всій території України режиму надзвичайної ситуації з урахуванням поширення на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 (розпорядження Кабінету Міністрів України від 25 березня 2020 р. № 338-р «Про переведення єдиної державної системи цивільного захисту у режим надзвичайної ситуації»).</p> <p>Враховуючи процеси децентралізації, ведеться робота по формуванню нової мережі автобусних маршрутів загального користування, що не виходять за межі області (внутрішньообласні маршрути), в умовах нового адміністративно-територіального устрою в Чернігівській області, шляхом направлення запитів та отримання пропозицій від зацікавлених органів щодо вдосконалення мережі.</p>
2.	<p>Забезпечення потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями у якісному транспортному обслуговуванні.</p>	<p>Для забезпечення вільного доступу осіб з інвалідністю до наземного громадського транспорту в області постійно проводиться оновлення тролейбусного, автобусного парків транспортними засобами, які пристосовані для перевезення пасажирів з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Перевізники облаштовують та позначають зручні місця для сидіння інвалідів (поблизу виходу), демонтують центральні поручні дверей, прибирають сидіння на задніх площадках.</p> <p>На виконання Програми розвитку електричного транспорту м. Чернігова на 2018-2022 роки, на тролейбусних маршрутах працює 39 одиниць односекційних низькопідлогових тролейбусів, обладнаних системами зовнішнього та внутрішнього сповіщення, та 9 нових автобусів АТАМАН А-092Н6, пристосованих для перевезення осіб з обмеженими фізичними можливостями. З метою підвищення якості надання послуг з перевезення пасажирів у м. Чернігів, у тому числі з інвалідністю, діє система GPS-моніторингу пасажирського транспорту та встановлення «розумних зупинок», обладнання транспортних засобів, що обслуговують маршрутну мережу міста, GPS-трекерами. За допомогою системи GPS – моніторингу транспорту пасажири отримують вичерпну інформацію про міський пасажирський транспорт зі смартфонів та стаціонарних ПК: місце знаходження рухомого складу, з позначенням одиниць, пристосованих для перевезення людей з обмеженими фізичними можливостями, час прибуття на зупинку, що дозволяє особам з інвалідністю спостерігати у мережі Інтернет та на зупиночних табло за пересуванням транспорту, що зручний для них, та ефективно планувати свій час.</p> <p>На маршрутах м. Ніжина працює 3 автобуси, переобладнані перевізниками шляхом встановлення заїзного трапу та зміни кількості місць для сидіння.</p> <p>Конкурсний комітет встановив вимогу до перевізників-претендентів щодо забезпечення роботи транспортних засобів, пристосованих для перевезення осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у кількості до 35 відсотків загальної кількості автобусів до 31 грудня 2019р. та до 50 відсотків – з 1 січня 2020 року.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>На 12 автостанціях ПРАТ «Чернігівське обласне підприємство автобусних станцій 17499» створені належні умови для забезпечення доступу осіб з інвалідністю, зокрема, облаштовані пандусами, передбачені окремі каси, пристосовані для продажу квитків цієї категорії населення, для виклику працівників встановлені позначені відповідними позначками кнопки виклику, призначені відповідальні за обслуговування осіб з інвалідністю. Придбання квитків особами з інвалідністю здійснюється позачергово.</p> <p>Відсутність з 2016 року компенсаційних виплат перевізникам за пільгові перевезення пасажирів з Державного бюджету місцевим бюджетам ускладнює можливість пільгових категорій громадян у користуванні передбаченим законом правом пільгового проїзду.</p> <p>Враховуючи викладене, облдержадміністрацією було направлено лист від 25.09.2020 № 01-01-11/5984 до Кабінету Міністрів України з пропозицією щодо внесення змін у діюче законодавство України з визначення механізмів планування потреби у видатках на забезпечення пільгового перевезення пасажирів та монетизації зазначених виплат.</p>
<i>Завдання 2. Забезпечення прозорості конкуренції на ринку пасажирських автоперевезень</i>		
3.	<p>Організація роботи щодо припинення надання послуг з перевезення пасажирів на автобусних маршрутах перевізниками без відповідних дозвільних документів.</p>	<p>З метою забезпечення дотримання вимог Закону України «Про автомобільний транспорт» суб'єктами господарювання, які здійснюють перевезення пасажирів, попередження аварійності на автомобільному транспорті працівниками Управління Укртрансбезпеки у Чернігівській області спільно з правоохоронними та контролюючими органами області за 2020 рік перевірено 20986 одиниці транспортних засобів перевізників різних форм власності, що здійснюють перевезення пасажирів, виявлено 4667 порушень вимог діючого законодавства про автомобільний транспорт, складено 3185 актів за порушення норм законодавства у галузі автотранспорту.</p> <p>За результатами розгляду матеріалів перевірок винесено 5003 постанови про застосування фінансових санкцій на загальну суму 7742,9 тис. грн, 3959,5 тис. грн перераховано до Держбюджету. Зокрема, на перевізників, які здійснюють регулярні перевезення пасажирів без відповідних дозвільних документів складено 822 акти, винесено 813 постанов про застосування фінансових санкцій на загальну суму 1375,9 тис. грн, сплачено 15,3 тис. гривень.</p>
4.	<p>Посилення контролю за виконанням договірних умов і вимог законодавства у сфері пасажирських автоперевезень.</p>	<p>З метою здійснення контролю за діяльністю автоперевізників по обслуговуванню автобусних маршрутів загального користування ведеться постійний моніторинг виконання договірних умов, зокрема регулярності виконання рейсів на маршрутах. У разі невиконання перевізниками договірних умов виноситься попередження про необхідність стабілізації роботи на маршруті, в протилежному випадку перед облдержадміністрацією ініціюється питання розірвання договорів на обслуговування приміських, міжміських внутрішньообласних автобусних маршрутів загального користування. Протягом 2020 року перевізникам було надіслано 31 лист - попередження щодо дотримання ними виконання умов укладених з облдержадміністрацією договорів, у частині</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
регулярності виконання рейсів.		
Завдання 3. Розвиток телекомунікаційних мереж загального користування та мережі поштового зв'язку		
5.	Забезпечення доступності універсальних поштових послуг, розвиток нових послуг, поліпшення якості обслуговування споживачів.	На сьогодні філія Чернігівська дирекція АТ «Укрпошта» надає послуги в області через наступні типи відділень поштового зв'язку (ВПЗ): 86 стаціонарних автоматизованих (ВПЗ) та 130 пересувних неавтоматизованих ВПЗ в 11 точках базування. За 2020 рік було опрацьовано два звернення громадян щодо поліпшення якості надання послуг поштового зв'язку в області, які були направлені до філії Чернігівська дирекція АТ «Укрпошта» для вжиття відповідних заходів.
6.	Сприяння розвитку існуючих та впровадження нових технологій і послуг систем мобільного зв'язку, ширококутвого доступу до Інтернету, що відповідатимуть потребам мешканців області.	З метою реалізації завдання Уряду щодо прискорення підключення території України до швидкісного Інтернету облдержадміністрацією у листопаді та грудні 2020 року були направлені листи операторам мобільного зв'язку України ПрАТ «Київстар», ПрАТ «ВФ Україна», ТОВ «Лайфселл» щодо проведення аналізу рівня забезпечення покриття території Чернігівської області мобільним зв'язком, визначення можливих заходів, спрямованих на поліпшення доступу до мережі Інтернет для розробки, у подальшому, проектів співпраці органів виконавчої влади, місцевого самоврядування та інших зацікавлених суб'єктів спільно з мобільними операторами. Підготовлено проект меморандуму про співпрацю між Чернігівською облдержадміністрацією та ПрАТ «ВФ Україна», ПрАТ «Київстар» та ТОВ «Лайфселл» щодо забезпечення покриття території області сигналом якісного зв'язку та Інтернету, який планується підписати у січні 2021 року. Операторами мобільного зв'язку продовжується робота в області у напрямку модернізації технологічних процесів, реалізації завдань по наданню якісних послуг мобільного зв'язку, ширококутвого доступу до Інтернету, впровадження нових послуг та сервісів, зокрема, отримання ліцензії на новий діапазон частот, реконструкції та ремонту ліній зв'язку в області. Зокрема, ТОВ «Лайфселл» у 2021 році планує побудувати 80 нових базових станцій на всій території області у стандартах GSM/LTE. У 22 містах районного значення та містах Чернігів, Прилуки, Ніжин, Н.-Сіверський розташовані структурні підрозділи Чернігівської філії ПАТ «Укртелеком», які згідно з графіком планових ремонтно-налагоджувальних робіт на IV кв. 2020 року здійснювали проведення аварійно-відновлювальних робіт на лінійних спорудах та відновлення (підключення) Інтернету, а також профілактичних робіт на обладнанні об'єктів телекомунікаційних мереж та ремонту кабелю.
2.2.4. Споживчий ринок.		
Завдання 1. Створення сприятливих умов для просування на споживчий ринок товарів місцевого виробництва		

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
1.	Реалізація ініціативи «Чернігівщина, купуй рідне».	<p>Продовжується розпочата у 2019 році реалізація ініціативи «Чернігівщина, купуй рідне». Актуалізовано інформацію в рубриці «Чернігівщина, купуй рідне» на офіційному вебсайті Чернігівської обласної державної адміністрації, де розміщено знак-логотип «Чернігівщина, купуй рідне» для маркування продукції місцевими товаровиробниками та розповсюдження його в об'єктах торгівлі регіону з метою популяризації товарів, що виробляються в області. Також тут міститься інформація про товаровиробників продовольчих і непродовольчих товарів Чернігівщини, переліки заходів виставково-ярмаркової діяльності, інша корисна інформація щодо захисту споживачів, якості та безпечності товарів тощо.</p> <p>Виготовлено знак-логотип «Чернігівщина, купуй рідне» у кількості 3 тис. екземплярів та надано його суб'єктам мережевої роздрібною торгівлі (ТОВ «ЕКО», ПП «СеДаМ-Маркет»), а також представникам органів місцевого самоврядування, райдержадміністрацій, виконавчих комітетів міських рад Ніжина, Н.-Сіверського, Прилук (в м. Чернігів реалізується ініціатива «Чернігів, купуй рідне») для поширення в об'єктах торгівлі.</p>
2.	Надання фінансової підтримки місцевим товаровиробникам шляхом здійснення часткового відшкодування витрат підприємств області на участь у виставково-ярмаркових заходах на національному та міжнародному рівнях.	<p>Оновлено склад комісії з питань часткового відшкодування витрат підприємств на участь у виставково-ярмаркових заходах на національному та міжнародному рівнях (затверджений розпорядженням голови Чернігівської обласної адміністрації від 05.02.2020 № 65 - додаток 36). Часткове відшкодування здійснюється у національній валюті України у розмірі 30% від фактичних витрат, але в обсягах не більше 50,0 тис. грн у разі очної участі підприємства у виставково-ярмаркових заходах і 5,0 тис грн у разі заочної участі.</p> <p>Упродовж 2020 року за одержанням часткового відшкодування підприємства області не звертались.</p>
3.	Надання інформаційно-консультативної підтримки в роботі місцевих товаровиробників, проведення семінарів-практикумів, бізнес-майстерень тощо з пошуку ринків збуту продукції місцевого виробництва.	<p>Взято участь у проведенні 3-х семінарів для суб'єктів господарювання, представників органів місцевого самоврядування, об'єднаних територіальних громад у містах Чернігів (14.02), Ніжин (20.02) та Прилуки (25.02) за участю представників Департаменту розвитку економіки та сільського господарства облдержадміністрації, банківських установ, Державної організації «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області», територіальних органів ДПС, Держпраці, юстиції, Держпродспоживслужби в Чернігівській області. На семінарах, крім інших, було висвітлено питання щодо діючих механізмів підтримки місцевих товаровиробників.</p> <p>Проведено семінар-практикум на тему: «Підвищення ефективності збуту продукції» для представників аграрного комплексу області - керівників підприємств, маркетологів, спеціалістів зі збуту, менеджерів підприємств харчової та переробної промисловості (04.02).</p> <p>Відбулися вебінари для суб'єктів малого і середнього підприємництва на тему «Державна підтримка місцевих товаровиробників» (09.09), «Підтримка місцевих товаровиробників» (01.10), вебінар для фахівців підприємств агропромислової галузі, представників</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		райдержадміністрацій, об'єднаних територіальних громад на тему «Виробництво та реалізація агропромислової продукції в сучасних умовах» (09.10).
4.	Проведення щорічного обласного конкурсу «Кращий товар Чернігівщини» -2020.	<p>Удосконалено Порядок проведення щорічного обласного конкурсу «Кращий товар Чернігівщини», визначений додатком 4 до обласної Програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2017-2020 роки, відповідні зміни до якої були затверджені рішенням двадцять четвертої сесії Чернігівської обласної ради сьомого скликання від 01.07.2020 № 29-24/VII.</p> <p>18.08.2020 відбулося засідання конкурсної комісії, на якому визначені 13 переможців конкурсу «Кращий товар Чернігівщини»-2020 за номінаціями «Продовольчі товари» (11), «Непродовольчі товари» (2), а учасниками у категорії «Новинка року» стали 5.</p> <p>Нагородження переможців та учасників конкурсу відбулося 06.09.2019 у рамках проведення Бізнес-Фесту з нагоди святкування Дня підприємця.</p> <p>Інформацію щодо переможців конкурсу оприлюднено на офіційних вебсайтах Чернігівської обласної державної адміністрації та Департаменту розвитку економіки та сільського господарства облдержадміністрації.</p> <p>Для промоції місцевих товаровиробників підготовлена програма на телебаченні «Власна справа», виготовлено фотоальбом «IV Бізнес-Фест «Разом до успіху», розміщено на офіційному вебсайті облдержадміністрації електронний каталог товарів-переможців конкурсу «Кращий товар Чернігівщини»-2020.</p>
5.	Прогнозування споживчого попиту та ресурсного наповнення ринків основними видами продовольчих ресурсів.	<p>В області здійснювався моніторинг регіональних балансів попиту і пропозиції основних видів продовольчих ресурсів (цукор, пшениця та жито продовольчі, борошно пшеничне, крупа гречана, олія соняшникова, масло вершкове, яловичина, свинина, м'ясо птиці, яйця курячі, капуста, картопля, морква, цибуля, буряк столовий, яблука), про що щомісячно інформувалося Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. За результатами моніторингу, продовольчий ринок регіону забезпечував потреби населення та харчопереробних підприємств в основних продовольчих ресурсах у повному обсязі.</p> <p>Листом Кабінету Міністрів України від 31.03.2020 № 13771/0/1-20 щомісячне завдання з підготовки регіональних балансів попиту і пропозиції основних видів продовольчих ресурсів знято з контролю.</p>
<i>Завдання 2. Підвищення рівня захисту прав населення на споживання якісних та безпечних для життя і здоров'я товарів і послуг</i>		
6.	Запобігання надходженню на споживчий ринок небезпечної, фальсифікованої, контрафактної продукції (товарів).	<p>Протягом 2020 року у сфері безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини проведено 675 перевірок суб'єктів господарювання, з них 261 - планова та 414 позапланових. За результатами проведених заходів державного контролю видано 282 обов'язкові для виконання письмові вимоги щодо усунень порушень законодавства, прийнято 2 рішення про тимчасове припинення обігу харчових продуктів, накладено штраф на 306 осіб на загальну</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		суму 129,5 тис. гривень.
7.	Проведення перевірок відповідності характеристик продукції згідно з вимогами чинного законодавства України про державний ринковий нагляд та вжиття у разі необхідності обмежувальних (корегувальних) заходів.	Головним управлінням Держпродспоживслужби в Чернігівській області проведено 28 планових та 7 позапланових перевірок характеристик продукції, порушення виявлено у 33 суб'єктів господарювання. Винесено 19 постанов про накладення штрафних санкцій на загальну суму 510,4 тис. грн. (з них сплачено – 160,3 тис. грн.) та 2 постанови по справі про адміністративне правопорушення на суму 0,4 тис. гривень. Відносно продукції, щодо якої виявлені порушення, застосовано 149 рішень про вжиття обмежувальних (корегувальних) заходів. Під час здійснення державного ринкового нагляду відібрано 42 зразки продукції для проведення експертизи (випробування). За результатами експертиз встановлено неналежність 9 зразків.
8.	Інформаційно-методична підтримка громадян, суб'єктів господарювання з питань дотримання законодавства про захист прав споживачів.	Питання дотримання законодавства про захист прав споживачів висвітлені під час: 3 виступів на телебаченні (у т.ч. на телеканалах «Новий Чернігів», «Суспільне. UA: Чернігів» - 2); 2 виступів на обласному радіо; лекції для представників громадських об'єднань споживачів та суб'єктів господарювання в Агенції регіонального розвитку Чернігівської області; лекції-семінару в Молодіжній школі бізнесу; вебінару на тему «Особливості здійснення державного ринкового нагляду»; засідання за круглим столом на тему «Що має знати бізнес під час перевірки»; семінарів для суб'єктів господарювання, представників органів місцевого самоврядування, об'єднаних територіальних громад у містах Ніжин, Прилуки, Сновськ за участю представників Департаменту розвитку економіки та сільського господарства облдержадміністрації, банківських установ, Державної організації «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області», територіальних органів ДПС, Держпраці, юстиції, Держпродспоживслужби в Чернігівській області.
9.	Сприяння впровадженню системи НАССР (система аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках) для забезпечення безпечності харчових продуктів.	Для забезпечення безпечності харчової продукції станом на 01.01.2021 в області розроблено систему НАССР 556 операторами ринку.
Завдання 3. Реалізація державної цінової політики		
10.	Регулювання цін і тарифів відповідно до наданих повноважень.	Упродовж 2020 року набули чинності 6 розпоряджень голови Чернігівської облдержадміністрації з регулювання (встановлення) цін (тарифів), з них 4 є регуляторними актами, 2 – нерегуляторні акти. Водночас, втратили чинність 15 регуляторних актів-розпоряджень голови Чернігівської облдержадміністрації.
11.	Здійснення аналізу результативності	Здійснено 13 відстежень результативності регуляторних актів з цінових питань, з них базових

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	регуляторних актів щодо цінового (тарифного) регулювання.	(перед набуттям чинності) – 4, повторних - 5 та періодичних – 4. За результатами проведення повторних та періодичних відстежень результативності регуляторних актів маємо забезпечення дотримання державної дисципліни цін та стабілізацію цінової ситуації на ринку платних медичних послуг.
2.3. Соціальна і гуманітарна сфери		
2.3.1. Демографічна ситуація, підтримка сімей, дітей та молоді, гендерна політика		
Завдання 1. Утвердження здорового способу життя. Оздоровлення дітей		
1.	Проведення інформаційно-просвітницьких заходів щодо попередження соціально небезпечних хвороб, профілактики шкідливих звичок (тютюнопаління, алкоголізму, наркоманії), збереження репродуктивного здоров'я, формування здорового способу життя серед молоді.	Відповідно до повноважень працівники центрів соціальних служб, фахівцями із соціальної роботи територіальних громад протягом 2020 року проведено в навчальних закладах області 878 заходів з метою підвищення рівня свідомого ставлення молоді до збереження здоров'я, профілактики шкідливих звичок (тютюнопаління, алкоголізму, наркоманії). Заходами охоплено 5688 осіб.
2.	Забезпечення діяльності мобільного консультативного пункту соціальної роботи, проведення інформаційно-профілактичної роботи в сільській місцевості з питань збереження репродуктивного здоров'я, популяризації здорового способу життя.	З метою профілактики негативних явищ та соціально небезпечних хвороб у молодіжному середовищі, формування відповідального ставлення до батьківства центри соціальних служб, фахівці із соціальної роботи територіальних громад здійснюють виїзди у населені пункти області. Протягом 2020 року під час виїзної роботи проведено 304 заходи, якими охоплено 1933 особи та надано 639 індивідуальних послуг. Інформаційно-просвітницька діяльність, спрямована на зміцнення інституту сім'ї, запобігання домашньому насильству та насильству за ознакою статі, забезпечення рівних можливостей для жінок і чоловіків, протидію торгівлі людьми, профілактику соціально небезпечних хвороб в області, забезпечувалась обласним центром соціальних служб у рамках виїзної роботи мобільного консультативного пункту. Мобільним консультативним пунктом обласного центру соціальних служб здійснено 9 виїздів у 10 населених пунктів. Проведено 38 групових заходів з питань профілактики соціально-небезпечних хвороб та формування засад відповідального батьківства, якими охоплено 888 осіб.
3.	Розробка, видання та розповсюдження соціально-рекламної продукції щодо збереження репродуктивного здоров'я, популяризації здорового способу життя.	Виготовлена просвітницька продукція з наступної тематики: «Майбутнє варто планувати», «Бути здоровим – модно!», «Ми обираємо здоровий спосіб життя», «Я маю право жити в світі без насильства», тощо.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
4.	Проведення державної атестації дитячих закладів оздоровлення та відпочинку області.	Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20 травня 2020 року №392 «Про встановлення карантину з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» зі змінами від 22.06.2020), заклади оздоровлення та відпочинку в області не працювали.
5.	Забезпечення оздоровлення дітей, що потребують особливої соціальної уваги та підтримки.	Для забезпечення належної організації діяльності дитячих закладів оздоровлення та відпочинку області та проведення заходів літнього оздоровлення та відпочинку дітей з обласного бюджету використано понад 19,9 млн грн. У зв'язку з карантинними обмеженнями заплановані заходи з оздоровлення та відпочинку дітей в області скасовано. Оздоровлення дітей здійснювалося на базі дитячого закладу санаторного типу «Чайка» Херсонської області (сmt Лазурне). Оздоровлено 320 дітей області. Також оздоровлення здійснювалось в МДЦ «Артек» та УДЦ «Молода гвардія». Протягом 2020 року в них оздоровилося 174 дитини області.
<i>Завдання 2. Підтримка сімейних цінностей та профілактика соціального сирітства, запровадження нових форм надання допомоги сім'ям, які опинились у складних життєвих обставинах</i>		
6.	Організація своєчасного виявлення сімей з дітьми на ранніх стадіях криз, проведення з ними ефективної соціальної роботи з метою збереження сім'ї, попередження втрати дитиною сімейного оточення.	Протягом 2020 року соціальні працівники області отримали повідомлення від суб'єктів соціальної роботи та громадських організацій стосовно 5905 сімей, в яких виховується 8263 дитини, в т.ч. від служб у справах дітей стосовно 782 сімей, відділів/секторів у справах сім'ї, молоді та спорту – 357, управлінь праці та соціального захисту населення – 762, ювенальної превенції – 226, установ охорони здоров'я – 156, органів внутрішніх справ – 228, відділів освіти – 326, органів місцевого самоврядування – 691. Безпосередньо соціальними працівниками виявлено 1755 сімей. Протягом 2020 року соціальні працівники охопили соціальними послугами 16421 сім'ю, в них виховується 23386 дітей. З них: 2191 сім'я учасників АТО, 2106 сімей, де один чи кілька членів мають інвалідність, 2104 сім'ї, в яких дітей виховує один із батьків, 1287 сімей, яким призначена державна допомога при народженні дитини, 762 родини, в яких існує проблема алко/нарко залежності, 680 осіб з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, 661 сім'я, члени яких перебувають у конфлікті із законом, 758 опікунських родин, 352 внутрішньо переміщених сімей, 715 сімей, в яких є ризик соціального сирітства. За результатами оцінки потреб, 4089 сімей (в них 8036 дітей) перебували на обліку сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах. Робота соціальних працівників спрямовувалась на усунення (унеможливлення) обставин соціального сирітства та на формування засад відповідального батьківства. Після наданих соціальних послуг відповідно до потреб кожної родини, 1108 сімей подолали чи мінімізували свої кризові ситуації.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
7.	<p>Інформаційно-методична підтримка спеціалістів та фахівців із соціальної роботи місцевих центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, закладів соціального обслуговування, фахівців із соціальної роботи об'єднаних територіальних громад стосовно впровадження нових форм і методів в соціальну роботу. Запровадження наставництва над дитиною.</p>	<p>Упродовж 2020 року надана методична допомога обласному центру соціально-психологічної допомоги, Ріпкинському, Сосницькому, Бахмацькому, Городнянському районним центрам соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Любецькій, Малодівицькій, Срібнянській, Плисківській, Олишівській, Кіптівській ОТГ.</p> <p>Розроблені та направлені методичні рекомендації з питань: здійснення соціальної роботи із сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах; здійснення оцінки якості соціальних послуг; організації та порядку здійснення оцінки потреб сім'ї/особи; протидії торгівлі людьми; профілактики домашнього насильства та жорстокого поводження з дітьми; форм та методів профілактичної роботи з неповнолітніми, які мають прояви девіантної поведінки; роботи з дітьми, які перебувають у конфлікті із законом; роботи із сім'ями, діти з яких перебувають в інтернатних установах; соціального супроводу сімей опікунів/піклувальників; соціального супроводу осіб з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, яким виділені кошти на придбання житла.</p> <p>Для психологів розроблені методичні матеріали «Підліткам про особливе», «Стилі та методи виховання, або як краще зрозуміти свою дитину».</p> <p>В онлайн-режимі проведено семінар з питань соціального супроводження сімей, в яких виховуються діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, та з питань надання соціальних послуг особам із числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, під час та після придбання житла за рахунок субвенцій з державного бюджету.</p> <p>Розповсюджено понад 300 екземплярів рекламної продукції. У грудні організована та проведена камерна зустріч-обговорення «Наставництво на Чернігівщині» за участю голови облдержадміністрації та прес-секретаря Президента України.</p>
8.	<p>Запровадження послуги патронату над дитиною.</p>	<p>Протягом 2020 року проводилась інформаційна кампанія, спрямована на популяризацію патронатного виховання, як однієї з актуальних послуг на шляху реалізації реформи деінституалізації, а також тимчасового догляду, виховання та реабілітації дитини.</p> <p>Станом на 01.01.2021 в області функціонує 10 сімей патронатних вихователів (по дві у Бобровицькій, Ніжинській, Чернігівській міських громадах, по одній у Борзнянській, Прилуцькій міських громадах, Куликівській селищній громаді та Новобілоуській сільській громаді).</p>
9.	<p>Розроблення інформаційних матеріалів щодо видів соціальної підтримки та послуг і процедур їх надання для широкого інформування населення.</p>	<p>Протягом 2020 року проводилось інформування населення області щодо видів соціальної підтримки, категорій осіб, які можуть їх отримати, процедур їх проведення. Зокрема, розповсюджено понад 1500 примірників інформаційних матеріалів: плакати «Допоможемо дитині, підтримаємо родину», календарі, візитівки з контактною інформацією.</p> <p>Інформація про роботу центрів соціальних служб/центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді розміщувалась на сайтах районних державних адміністрацій, міських рад (1141</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		матеріал), у друкованих засобах масової інформації (80 статей). Інформування населення щодо видів послуг здійснюється через офіційний сайт Чернігівського обласного центру соціальних служб, а також всі матеріали розміщуються на сторінці Facebook.
10.	Проведення благодійних акцій, свят для дітей соціально незахищених категорій.	З нагоди Міжнародного дня захисту дітей проведена акція «Даруймо радість дітям», якою охоплено 105 вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації. В рамках акції дітям вручено м'які іграшки. До Дня Святого Миколая 222 дитини соціально-незахищених категорій області отримали святкові подарунки та солодоші.
11.	Підтримка багатодітних сімей, забезпечення їх прав на пільги.	В області станом на 31.12.2020 проживає 7109 багатодітних сімей (в них 23871 дитина). Значна частина цих сімей є уразливою і потребує державної підтримки. В рамках Комплексної обласної програми підтримки сім'ї, забезпечення гендерної рівності та протидії торгівлі людьми на період до 2020 року в обласному бюджеті передбачаються кошти на покращення соціально-побутових умов багатодітних сімей, в яких виховується 5 і більше дітей. Здійснюється моніторинг стану потреб та умов проживання багатодітних сімей для визначення тих, які потребують допомоги першочергово. У 2020 році право на користування пільгами отримали 663 багатодітні сім'ї та 1643 дітини з таких сімей. За останніми оперативними даними, станом на 01.01.2021 близько 3,4 тис. багатодітних сімей скористались пільгами з оплати житлово-комунальних послуг, 50% знижкою вартості придбання палива – 1,2 тис. сімей, 50% знижкою плати за користування квартирним телефоном – 220 сімей. Для вчасного забезпечення в повному обсязі багатодітних сімей посвідченнями та недопущення соціальної напруги серед сімей щодо відсутності бланків у 2020 році за кошти обласного бюджету було виготовлено 1318 бланків дитини з багатодітної сім'ї на суму 50,0 тисяч гривень. За останніми оперативними даними близько 3,7 тис. багатодітних сімей звільнено від оплати за харчування дітей в загальноосвітніх закладах області, діти з 4,2 тис. сімей безкоштовно відвідують різноманітні гуртки та секції, 534 сім'ї отримали гуманітарну допомогу.
Завдання 3. Розвиток сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування		
12.	Проведення серед населення області інформаційних кампаній щодо формування позитивного сприйняття сімейного влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, спонукання кандидатів на	В області постійно проводиться інформаційно-просвітницька кампанія щодо розвитку сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Виготовляється та розповсюджується рекламна продукція з цієї тематики (буклети, плакати листівки). Протягом 2020 року розповсюджено більше 700 екземплярів рекламної продукції. Кращий досвід виховання у прийомних сім'ях, дитячих будинках сімейного типу висвітлюється в місцевих засобах масової інформації, зокрема у звітному періоді здійснено 694 повідомлення з даної

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	створення прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу (ДБСТ).	тематики, з них 182 статті розміщено на сайтах райдержадміністрацій/міських рад, 34 статті - у друкованих ЗМІ, 473 - виступи на радіо, 5 – на телебаченні. Також з метою пошуку кандидатів у прийомні сім'ї та дитячі будинки сімейного типу місцеві центри соціальних служб, фахівці із соціальної роботи територіальних громад використовують соціальні мережі. Упродовж 2020 року до центрів соціальних служб області з метою створення прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу звернулось 11 сімей та одна особа.
13.	Розробка, випуск та розповсюдження методичної літератури, друкованої інформаційно – просвітницької продукції, інформації в мережах Інтернет стосовно влаштування дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, до сімейних форм навчання.	Служба у справах дітей облдержадміністрації співпрацює з Всеукраїнською громадською організацією «Магнолія», Благодійний Фонд (БФ) «Зміни одне життя – Україно», БФ «Розвиток України» в рамках проекту «Сирітству – ні!». За цей час більше 700 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, були розміщені на порталах вищезазначених організацій та отримали можливість виховуватися в сімейному оточенні.
14.	Проведення тренінгових занять для кандидатів у прийомні батьки, батьки-вихователі, а також навчань з метою підвищення виховного потенціалу прийомних батьків та батьків-вихователів.	З метою забезпечення права дитини на виховання в сім'ї обласним центром СССДМ протягом 2020 року організовано п'ять тренінгових курсів підготовки кандидатів у прийомні батьки, батьки-вихователі, опікуни/піклувальники, усиновлювачі. Пройшли навчання та отримали відповідні рекомендації 9 сімей та одна особа кандидатів в прийомні батьки, батьки-вихователі, 29 опікунів/ піклувальників, 11 сімей та 5 осіб потенційних усиновлювачів. Упродовж року підвищили виховний потенціал 200 прийомних батьків та батьків - вихователів.
15.	Здійснення спеціалістами центрів СССДМ соціального супроводження прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу.	Упродовж 2020 року працівники центрів соціальних служб, фахівці із соціальної роботи територіальних громад здійснювали соціальне супроводження 205 прийомних сімей та 33 дитячих будинків сімейного типу. У ході соціального супроводження надавались послуги, більшість яких спрямовувалась на вирішення міжособистісних проблем, зокрема, нагляд за психічним, фізичним та духовним розвитком дітей, консультації з питань сімейного мікроклімату, вирішення соціально-економічних питань, підготовці вихованців до виходу із прийомних сімей тощо. Для забезпечення якості соціального супроводження спеціалістами обласного центру соціальних служб здійснено 7 супервізійних зустрічей з прийомними батьками, дітьми і спеціалістами, які його забезпечують. За їх висновками надано консультації, методичні рекомендації. Працівниками обласного центру СССДМ постійно надаються консультації прийомним батькам, батькам-вихователям у телефонному режимі з усіх питань функціонування сімейних форм влаштування дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування.
16.	Збільшення кількості влаштованих у	Впродовж 2020 року в області кількість дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	сімейні форми виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (усиновлення, опіка, піклування, прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу).	піклування, охоплених сімейними формами виховання, збільшилась до 93,2% (на початок року даний показник становив 92%). Зберігається позитивна тенденція збільшення кількості дітей, усиновлених українцями у порівнянні з іноземцями. Впродовж року нашими співвітчизниками в регіоні усиновлено 28 дітей, 11 – громадянами інших держав. Найбільш поширеною формою сімейного виховання в області є опіка (піклування) над дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування. У сім'ях опікунів, піклувальників проживає 1349 таких дітей. До прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу влаштовано 76 дітей (створено 8 ДБСТ та 11 ПС). Всього станом на 01.01.2021 в області налічується 176 прийомних сімей та 33 дитячі будинки сімейного типу, в яких виховується 520 дітей.
Завдання 4. Зменшення рівня дитячої бездоглядності та безпритульності, інших антигромадських проявів серед дітей		
18.	Виявлення дітей, які опинились за межами сім'ї, бездоглядних та безпритульних дітей.	З метою виявлення дітей, які опинились у складних життєвих обставинах, залишилися без піклування батьків, бездоглядних та безпритульних дітей службами у справах дітей області спільно із представниками органів освіти, охорони здоров'я, внутрішніх справ, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді проводяться профілактичні рейди «Вокзал», «Діти вулиці». Впродовж 2020 року проведено 1634 профілактичних рейди «Вокзал», «Діти вулиці», під час яких виявлено 307 дітей, які потребували уваги відповідних органів та служб, перевірено умови проживання 4234 сімей, ініційовано притягнення до адміністративної відповідальності 18 батьків.
19.	Проведення виїзних нарад, засідань за «круглим столом» з питань соціально-правового захисту дітей.	У режимі відеоконференцз'язку з районними державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування проведено 12 засідань координаційної ради у справах дітей, обласної міжвідомчої робочої групи з реформування системи інституційного догляду та виховання дітей та інших нарад при облдержадміністрації, 2 засідання «за круглим столом» («Усиновлення дітей громадянами України – пріоритетна форма влаштування дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування», 29.09.2020; «Безпека дітей у сім'ях, які перебувають у складних життєвих обставинах», 17.11.2020). 26.02.2020 із залученням представників Департаменту сім'ї, молоді та спорту обласної державної адміністрації, Обласного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та відділу ювенальної превенції ГУНП України в Чернігівській області здійснено виїзд до Малодівицької об'єднаної територіальної громади. Спільно вивчалась ситуація, яка склалась у багатодітній родині, де трагічно загинула малолітня дитина. Окрім цього, у зв'язку з обмежувальними заходами пов'язаними з коронавірусною інфекцією у режимі онлайн за участі керівництва районних державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування 06.05.2020 під головуванням заступника голови обласної державної

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		адміністрації проведено нараду з питання соціального захисту дітей, які повернулись у сім'ї з інтернатних закладів області, за участі Уповноваженого Президента України з прав дитини.
20.	Розробка, випуск та розповсюдження методичної літератури з питань профілактики дитячої бездоглядності та безпритульності, друкованої інформаційно-просвітницької продукції із захисту прав дитини.	Для активізації процесів виявлення дітей, батьки яких не виконують свої батьківські обов'язки, дітей, які зазнають насильства та жорстокого поводження, контактні дані органів і служб, які опікуються проблемами дітей, у 2020 році забезпечено виготовлення наклейок «Допоможіть дитині». З метою надання практичної допомоги працівникам місцевих служб у справах дітей підготовлено методичні рекомендації з питання захисту прав дітей, які залишились без батьківського піклування.
21.	Організація діяльності мобільного інформаційно-консультативного пункту з прав дитини.	Робота мобільного інформаційно-консультативного пункту з прав дитини не здійснювалась у зв'язку із запровадженням карантинних заходів, пов'язаних з поширенням коронавірусу COVID-19.
22.	Консультативно-методична підтримка працівників територіальних служб у справах дітей області, центрів соціально-психологічної реабілітації дітей з питань профілактики дитячої безпритульності та бездоглядності.	Проведено в онлайн режимі 5 навчальних семінарів, а саме: «Основні напрями діяльності органів місцевої влади щодо захисту прав та законних інтересів дітей» (19-25.05.2020); «Організація надання комплексу послуг у громадах відповідно до потреб сімей, діти з яких перебувають у закладах інституційного догляду» (13.07.2020, 24.07.2020 та 07.08.2020); «Соціально-правовий захист дітей, в умовах проведення децентралізації влади» (30.10.2020); «Соціально-правовий захист дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах та залишились без піклування батьків» (17.11.2020). 6 вебінарів: «Соціально-правовий захист дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах в умовах надзвичайної ситуації» (06.08.2020); «Спеціальна підготовка органів опіки та піклування в процесі вирішення долі дитини. Врахування найкращих інтересів та голосу дитини у процесі правосуддя» (16.09.2020); «Захист та забезпечення прав дитини в умовах надзвичайної ситуації» (07-08.10.2020); «Забезпечення прав дітей на медичну допомогу»,(16.10.2020); «Основні напрямки діяльності закладів соціального захисту дітей у здійсненні реабілітації дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах» (27.10.2020) та «Здійснення заходів соціально-психологічної реабілітації у закладах соціального захисту дітей» (28.10.2020), участь у заходах взяли 47 працівників центрів соціально-психологічної реабілітації дітей.
23.	Проведення конкурсу «Кращий вихователь року» серед педагогічних працівників центрів соціально-психологічної реабілітації дітей (міста Ніжин, Чернігів, с. Хмільниця Чернігівського району).	У зв'язку із запровадженням карантинних заходів, пов'язаних з поширенням коронавірусу COVID-19 проведено I-й тур обласного конкурсу «Кращий вихователь року» серед педагогічних працівників центрів соціально-психологічної реабілітації дітей.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
Завдання 5. Соціальне становлення та підтримка молоді		
24.	Забезпечення участі у всеукраїнських, обласних та проведення місцевих освітньо-виховних, культурно-мистецьких, спортивних, інформаційно-просвітницьких та інших заходах спрямованих на підвищення рівня здоров'я молоді, популяризацію та утвердження здорового і безпечного способу життя та культури здоров'я серед молоді.	<p>З метою популяризації, утвердження здорового і безпечного способу життя та культури здоров'я серед молоді Благодійною організацією «Чернігівська мережа», за підтримки Департаменту сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, проведено символічний онлайн-марафон «NO NAME» до Всесвітнього дня боротьби з ВІЛ/СНІДом.</p> <p>Мета символічного онлайн-марафону «NO NAME» - привернути увагу до проблеми поширення ВІЛ-інфекції та СНІДу, підтримати тих, хто відчуває дискримінацію, пов'язану з ВІЛ-інфекцією.</p> <p>Для дотримання карантинних заходів безпеки акція проходила дистанційно. 1 грудня зареєстровані учасники мали змогу символічно пробігти за вибором 1 км, 2 км або 3 км, за бажанням зробити фотографію та викласти її з хештегом #біг_ВІЛ_Че. Всі учасники отримали заохочувальні солодкі подарунки.</p> <p>Відбулося нагородження переможців обласного етапу X Всеукраїнського конкурсу дитячо-юнацької творчості «Безпека в житті – життя у безпеці» та обласного літературного конкурсу "Вчимося жити на Землі".</p>
25.	Забезпечення участі та проведення заходів, спрямованих на формування системи підготовки фахівців для сфери молодіжної роботи з числа державних службовців та лідерів молодіжних громадських об'єднань.	<p>В січні 2020 року для активних молодих жінок міста Чернігова проведений дводенний тренінг «Жіноче лідерство. Формула жіночого успіху». Мета заходу полягає у підтримці лідерок, наданні їм інструментів для підвищення їх ефективності, знищення стереотипів, що пов'язують ефективно лідерство і маскуліність.</p> <p>У лютому 2020 року для 20 представників громадських організацій, молодіжних просторів, молодіжних працівників, менеджери проектів, волонтерів молодіжних просторів, працівників структурних підрозділів, що відповідають за реалізацію молодіжної політики проведено семінар «Ефективний менеджмент молодіжних просторів».</p> <p>З 01 по 31 травня 2020 року проведено конкурс кращих практик молодіжної роботи Чернігівщини-2020, загалом зібрано 37 практик. 25-27 червня 2020 року проведено Форум кращих практик молодіжної роботи, під час якого вручено «Оскар молодіжної роботи кращі практики молодіжної роботи» по 9 номінаціях. З 01 по 03 жовтня 2020 року в проведено базовий тренінг програми «Молодіжний працівник» для молодіжних працівників області.</p>
26.	Надання фінансової підтримки на реалізацію проектів (програм, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства.	<p>У 2020 році переможцями конкурсу з визначення проектів розвитку молоді та національно-патріотичного виховання, розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка з обласного бюджету, стали 5 проектів національно-патріотичного спрямування на загальну суму 167 тис. грн. та 3 проекти розвитку молоді на загальну суму 86 тис. грн, 2 громадські організації. Проте, у зв'язку з карантинними обмеженнями, реалізовано лише три з них: з 7 по 9 березня 2020 року в с. Мала</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>Кошелівка Ніжинського району відбувся обласний семінар-тренінг «Простір молоді», 45 молодих людей навчалися як створювати молодіжні громадські організації для реалізації власних ідей. Отримали знання з написання проектів для участі у конкурсі молодіжною громадською організацією; 25-27 вересня 2020 року у с. Матіївка Бахмацького району відбувся захід «Теренова гра "Заграва"». Метою заходу було підвищення рівня громадянської та національної свідомості молоді, забезпечення навчання, всебічного розвитку дітей та молоді, комунікації між молоддю з різних регіонів області, виявлення та розвиток лідерських здібностей, колективної та командної свідомості та відповідальності молодих людей. В заході взяли участь 50 молодих людей з різних районів Чернігівської області.</p> <p>З 27 по 30 серпня 2020 року в с. Матіївка Бахмацького району відбувся Військово-патріотичний вишкіл «Сіверські воїни» до 100-річчя Першого зимового походу. Метою проекту є підвищення національної свідомості та патріотичного духу, збільшення чисельності молоді, підготовленої до служби в ЗСУ, надання молоді основних навичок військової справи, медицини, виживання в екстремальних умовах.</p>
Завдання 6. Популяризація сімейних цінностей, запобігання та протидія домашньому насильству, торгівлі людьми		
28.	<p>Проведення Всеукраїнської акції «16 днів проти насильства» в Чернігівській області та інших інформаційно-просвітницьких заходів, спрямованих на формування нетерпимого ставлення у суспільстві до всіх проявів насильства та мотивування потерпілих звертатися за допомогою, зокрема виготовлення тематичної інформаційної продукції.</p>	<p>У 2020 році серед населення області проводилися інформаційні кампанії. Зокрема, з ГО «Жіночий Консорціум України» виготовлено інформаційну продукцію, спрямовану на підтримку членів сімей, що потребують психологічної підтримки в період епідемії COVID-19, потерпають від домашнього насильства. У співпраці з ГО «Національна Рада Жінок України» в рамках реалізації проекту «Доступ до верховенства права осіб, які постраждали від насильства» за підтримки Посольства Королівства Нідерландів в Україні проведено анкетування серед експертів у сфері протидії домашньому насильству. Також виготовлено інформаційну продукцію (1000 шт. плакатів формату А4), спрямовану на підтримку членів сімей, що потерпають від домашнього насильства в умовах поширення респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 з інформацією про контакти правозахисних організацій та «гарячих ліній».</p> <p>У рамках Всеукраїнської акції «16 днів проти насильства» проведено більше 1500 різноманітних заходів за участю всіх суб'єктів влади, до компетенції яких належить здійснення заходів із запобігання та протидії домашньому насильству та жорстокого поводження з дітьми, загальноосвітніх навчальних закладів області, громадських організацій. Зокрема: прес-брифінг «Проведення в області Всеукраїнської інформаційної кампанії «16 днів проти насильства»; виставку «Річ у тім...», яка організована Головним управлінням Національної поліції в Чернігівській області; флешмоб «Розірви коло»; тренінги «Я вільна», «Я хочу, я можу, я буду» для ВІЛ позитивних жінок та дівчат, які стикалися в своєму житті з насиллям; інформаційні заходи «Підвищення обізнаності населення у питаннях протидії та запобіганню домашньому</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>наси́льству»; у бібліотеках закладів освіти області організовано тематичні виставки літератури та методичних матеріалів з питань запобігання насильству в сім'ї та оформлено інформаційні куточки; інформаційно-просвітницьку кампанію «Ми проти насильства!».</p> <p>З метою привернення уваги громадськості до проблеми насильства будівлю обласної державної адміністрації підсвічено у помаранчевий колір, який символізує світле майбутнє, вільне від насильства.</p> <p>Департаментом сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації виготовлено та розповсюджено більше 2 тис. екземплярів друкованої інформаційної продукції, яка містить інформацію про контакти державних установ, куди можна звернутися за допомогою у разі скоєння насильства, правозахисних організацій та «гарячих ліній».</p>
29.	Створення та забезпечення функціонування мобільних бригад соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства.	<p>В області забезпечено роботу 26 мобільних бригад соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі. У 2020 році здійснено 1877 виїздів до населених пунктів з метою профілактики та надано 870 консультацій за допомогою телефонного зв'язку.</p>
30.	Підвищення рівня інформованості населення щодо запобігання ризикам потрапляння в ситуації торгівлі людьми та можливостей отримання допомоги (зокрема до Всесвітнього дня боротьби з торгівлею людьми, Європейського дня боротьби з торгівлею людьми).	<p>У 2020 році проведено 2 інформативні зустрічі з особами з числа безробітних на базі Чернігівського районного центру зайнятості. Присутні ознайомилися з поняттям «торгівля людьми», основами законодавства України у сфері працевлаштування за кордоном, наслідками зовнішньої нелегальної трудової міграції, перевагами офіційного працевлаштування.</p> <p>16.06.2020 відбувся одноденний навчальний семінар у онлайн режимі для представників структурних підрозділів райдержадміністрацій, відповідальних за реалізацію державної політики у сфері протидії торгівлі людьми на тему: «Актуальні питання реалізації державної політики у сфері протидії торгівлі людьми». На семінарі розглянуті питання законодавства; процедура встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми; захист та реінтеграції постраждалих, гарантовані державою; роль громадських організацій у боротьбі з торгівлею людьми; порядок взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми.</p> <p>У грудні 2020 року здійснено 5 тематичних виїзних зустрічей в територіальні громади з питань протидії торгівлі людьми за участю представників профільних структурних підрозділів облдержадміністрації та керівників і представників територіальних громад.</p> <p>До Всесвітнього дня протидії торгівлі людьми у липні 2020 року виготовлено 15 постерів для білбордів, які розміщено у містах Чернігів та Ніжин. До Європейського дня боротьби з торгівлею людьми у жовтні 2020 року розроблено та виготовлено соціальну рекламно-інформаційну продукцію у кількості 30 тис. флаєрів з рекомендаціями у разі працевлаштування за кордоном та телефонами служб, куди можна звертатися за допомогою. Продукцію</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		розповсюджено через послуги АТ «Укрпошта» в сільській та міській місцевості області. Створено і розміщено у мережі Інтернет електронний довідник, який має сприяти кращому доступу населення до інформації про захист осіб, які постраждали від торгівлі людьми, та підвищенню якості міжвідомчого співробітництва в процесі надання допомоги таким особам. Зокрема, даний довідник містить розділ з контактними даними суб'єктів, задіяних у Національному механізмі взаємодії (НМВ) на районному рівні.
Завдання 7. Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у всіх сферах життєдіяльності суспільства та впровадження європейських стандартів рівності		
32.	Підтримка інститутів громадянського суспільства з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, протидії гендерно зумовленого насильства, запобігання проявам дискримінації в суспільстві.	<p>Впродовж лютого-березня 2020 року проведено регіональну інформаційно-просвітницьку акцію «Жінки, знайте свої права», мета якої – підвищення рівня обізнаності жінок щодо їх прав, поінформованості щодо шляхів попередження та інструментів протидії дискримінації за ознакою статі, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, попередження та зупинення усіх форм насильства стосовно жінок і дітей, торгівлі людьми, розвитку жіночого лідерства у всіх сферах та на всіх рівнях.</p> <p>В рамках акції «Жінки, знайте свої права» забезпечено виготовлення інформаційно-роздаткової продукції (флаєра в кількості 1000 шт.) з метою підвищення рівня обізнаності населення області щодо питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії дискримінації в суспільстві.</p> <p>У рамках регіональної акції у місті Чернігові на базі обласного молодіжного центру з 05 по 07 березня проведено 18-й обласний щорічний ярмарок «Що може жінка». Під час заходу, окрім виставки-продажу товарів, проводилися різноманітні міні тренінги та воркшопи, спрямовані на підвищення правової грамотності жінок, отримання знань щодо започаткування власного бізнесу, підвищення рівня саморозвитку та самовдосконалення.</p> <p>Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації з березня по грудень 2020 року долучався до проекту «Голос жінки має силу 2020», який реалізувався за підтримки Фондації прав людини в Україні, Інституту міжнародних культурних зв'язків (Institut für Ausland sbeziehungen) та Міністерства закордонних справ Федеративної Республіки Німеччина. На Чернігівщині проект реалізувався другий рік поспіль громадською організацією «Чернігів Європейський», метою є розширення можливостей жінок та посилення їхніх голосів на місцевому рівні, забезпечення виконання умов Резолюції 1325 РБ ООН та досягнення цілей сталого розвитку до 2030 року, підтримка місцевих органів влади та неурядових організацій, що працюють на місцях для забезпечення політичної, соціальної та економічної участі жінок у всіх суспільних процесах.</p> <p>25.11.2020 проведено у режимі онлайн XIII обласну науково-практичну конференцію «Жінки Чернігівщини: історія і сучасність» на тему: «Жінка в умовах сучасної реальності:</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
самоідентифікація і перспективи».		
2.3.2. Ринок праці		
<i>Завдання 1. Повернення безробітних до продуктивної зайнятості, створення нових робочих місць та легалізація праці</i>		
1.	Сприяння працевлаштуванню населення, що шукає роботу та звертається за послугами до служби зайнятості, на вільні та новостворені робочі місця; подальшому розвитку клієнто-орієнтованості послуг, запровадженню та розвитку «інституту кар'єрних радників».	<p>Протягом 2020 року знайшли постійну роботу та повернулись до трудової діяльності шляхом працевлаштування на вільні та новостворені робочі місця 17,3 тис. громадян, зокрема, 10,7 тис. офіційно безробітних. 8 безробітних отримали усю належну їм допомогу по безробіттю одноразово та започаткували власну справу.</p> <p>Відповідно до «Порядку компенсації роботодавцям витрат у розмірі єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» 191 роботодавцю області, які працевлаштували 358 безробітних на новостворені робочі місця, здійснювалася компенсація розміру єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.</p>
2.	Активізація профорієнтаційної роботи у напрямку інформування та мотивації широких верств населення до професійного росту, розвитку вмінь, компетенції та кваліфікації протягом усього життя, легальної зайнятості.	<p>Протягом 2020 року 49,4 тис. осіб різних категорій населення, зокрема, 33,4 тис. безробітних, які перебували на обліку в службі зайнятості області, отримали 108,6 тис. профорієнтаційних послуг, у т.ч. 74,5 тис. профінформаційних, 33,8 тис. профконсультаційних та 323 послуги з профвідбору.</p> <p>У філіях Чернігівського ОЦЗ проведено 1,7 тис. інформаційних семінарів із загальних питань зайнятості, на яких серед інших, розглядаються переваги легальної зайнятості та ризики працевлаштування без оформлення трудових відносин. Крім того, проведено 126 інформаційних вебінарів із загальних питань зайнятості, на яких також розглядалися ризики тіньової зайнятості та переваги офіційного працевлаштування. Учасниками цих заходів стали 16,1 тис. безробітних та шукачів роботи.</p> <p>Проведено 275 тематичних семінарів "Ризики нелегальної трудової міграції" з питань протидії торгівлі людьми та упередження нерегульованої трудової міграції серед вразливих груп населення, учасниками яких стали 2,2 тис. безробітних осіб, 7 вебінарів на тему «Ризики нелегальної трудової міграції та запобігання торгівлі людьми», участь у яких взяли 89 безробітних осіб, 10 тренінгів з питань «Легальної зайнятості, безпечної міграції та працевлаштування», участь у яких взяла 61 безробітна особа.</p> <p>Проводилася роз'яснювальна робота із суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сфері торгівлі, тимчасового розміщування, організації харчування та у сфері будівництва про неприпустимість допуску до роботи працівників без оформлення трудових відносин, у тому числі шляхом безпосередніх візитів. Загалом за рік обласною службою зайнятості проведено 605 спільних відвідувань таких суб'єктів господарювання з Управлінням Держпраці в Чернігівській області, 1585 відвідувань фахівцями служби зайнятості, 104 інформаційні семінари з питань легалізації зайнятості за участю 895 представників підприємств, організацій та фізичних осіб-підприємців, 26 засідань «круглих столів», нарад, робочих зустрічей за участю 289 роботодавців.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		Під час дії карантину ця робота проводилася "віддалено", працівники служби зайнятості спілкувалися телефоном та засобами електронного зв'язку. Інформація з питань легалізації трудових відносин розміщувалася на сторінках Чернігівської обласної служби зайнятості в соціальних мережах, на каналі КП ТРА «Новий Чернігів», також в інтернет-виданнях міста Чернігова, зокрема матеріал під назвою «Інформація до роздумів тим, хто звик «жити одним днем» висвітлювали «Чернігівський монітор», «ЧЕline», «Час Чернігівський», «Svoboda FM» та інші.
3.	Організація професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації безробітних громадян з метою підвищення їх конкурентоздатності та покращання якості робочої сили з урахуванням потреб ринку праці та замовлень роботодавців.	Протягом 2020 року проходили професійне навчання 2,4 тис. безробітних, з них 2,3 тис. - за замовленням роботодавців. Для оперативного реагування на потреби роботодавців за індивідуальними планами і програмами навчалися 17 безробітних за професіями: електрогазоварник, електрик, тракторист-машиніст, машиніст автовишки, водій навантажувача, кухар, перукар. Підвищували кваліфікацію шляхом стажування безпосередньо на робочих місцях 0,8 тис. осіб за професіями: тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва, електрогазоварник, водій автотранспортних засобів, столяр, оператор сушильних установок, апаратник оброблення зерна, токарь, швачка, кухар, продавець продовольчих товарів тощо. 1,5 тис. безробітних з нашої області навчалися у центрах професійно-технічної освіти державної служби зайнятості у Сумській та Рівненській областях. 43 особи у віці старше за 45 років та такі, що мали страховий стаж не менше 15 років, отримали ваучер для підвищення своєї конкурентоздатності за професіями: кухар (3 особи), кондитер (12 осіб), швачка (10 осіб), тракторист-машиніст (16 осіб), «медсестринство» (2 особи).
4.	Організація громадських робіт та інших робіт тимчасового характеру, які заохочують та стимулюють безробітних до продуктивної зайнятості. Розширення обсягів громадських робіт, зокрема, в інтересах територіальних громад та у напрямку екологічного захисту навколишнього середовища.	До участі у громадських та інших роботах тимчасового характеру було залучено 2,1 тис. осіб. З них 1,3 тис. осіб відпрацювали на громадських роботах: 514 безробітних займалися роботами по благоустрою населених пунктів, впорядкуванню кладовищ, ліквідації несанкціонованих сміттєзвалищ, 657 осіб - екологічним захистом навколишнього середовища (прибиранням та збором вторинної сировини - макулатури, поліетилену, поліетиленових пляшок), 27 безробітних надавали допомогу сім'ям загиблих учасників АТО та іншим соціально вразливим верствам населення; 34 безробітних в управліннях соціального захисту населення інформували громадян про порядок отримання житлових субсидій тощо. 0,8 тис. осіб було залучено до робіт тимчасового характеру, переважно у сільському та лісовому господарствах, будівництві та у переробній промисловості.
5.	Організація професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації учасників АТО/ООС.	За паспортом бюджетної програми КПКВК 1501040 за напрямом «Заходи із соціальної та професійної адаптації учасників АТО/ООС та постраждалих учасників Революції» на 2020 рік для області було передбачено 1,1 млн грн на соціальну та професійну адаптацію вищезазначеної категорії осіб. У межах виділених коштів у 2020 році укладено

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>тристоронні договори із суб'єктами освітньої діяльності про надання послуг із здійснення заходів із професійної адаптації 130 учасників АТО/ООС за професією «водій автотранспортних засобів» різних категорій на загальну суму 1,1 млн гривень. Реалізація даної програми, спрямованої на здобуття або удосконалення професійних знань, умінь та навичок учасників АТО, сприяє підвищенню конкурентоспроможності на ринку праці даної категорії осіб.</p>
6.	<p>Здійснення контролю за дотриманням законодавства про працю юридичними особами щодо захисту їхнього трудового права, особливо в частині легалізації зайнятості, а також упередження та припинення порушень трудового законодавства.</p>	<p>Упродовж 2020 року фахівцями Управління Держпраці в області здійснено 785 контрольних заходів 668 суб'єктів господарювання. Із загальної кількості проведених заходів питання оформлення трудових відносин вивчалось у ході проведення 461 контрольного заходу, у результаті чого встановлено використання 87 роботодавцями найманої праці 241 особи без належного оформлення трудових відносин та 8 роботодавцями допущено недотримання порядку оформлення трудових відносин, у зв'язку з чим керівникам суб'єктів господарювання видано 95 приписів на усунення виявлених порушень, складено 34 протоколи за ч. 3 ст. 41 КУпАП, винесено 74 попередження про відповідальність за порушення законодавства про працю та направлено до правоохоронних органів 70 матеріалів інспектування, з метою притягнення керівників до кримінальної відповідальності за ст. 172 Кримінального Кодексу України.</p> <p>Уповноваженими посадовими особами Управління накладено фінансові санкції за ст. 265 КЗпП України відносно 26 суб'єктів господарювання, за фактом використання ними нелегальної найманої праці 122 осіб, на загальну суму 12,8 млн грн, по 9 з яких частково проведено сплату штрафу в розмірі 2,1 млн грн. По решті постанов матеріали передано до органів державної виконавчої служби для стягнення санкцій у примусовому порядку.</p> <p>Завдяки активній спільній діяльності соціальних партнерів у проведенні контрольних заходів та заходів превентивного та інформаційно-роз'яснювального характеру, суб'єктами господарювання області упродовж 2020 року легалізовано працю близько 15,4 тис. осіб.</p>
<p>Завдання 2. Підвищення рівня оплати праці. Створення належних безпечних умов праці на підприємствах, установах і організаціях усіх форм власності</p>		
7.	<p>Здійснення моніторингу рівня життя населення, показників оплати праці та контролю стану виплати заробітної плати, вжиття заходів для забезпечення своєчасної та в повному обсязі виплати заробітної плати, погашення існуючої заборгованості.</p>	<p>Середньомісячна заробітна плата в області за 2020 рік становила 9328 грн, що на 13,7 % більше 2019 року та у 1,9 рази більше мінімальної заробітної плати (5000 гривень). Станом на 01.01.2021 заборгованість із виплати заробітної плати становила 19,0 млн грн, що на 53,1% більше до початку 2020 року, у тому числі на економічно активних підприємствах 16,2 млн грн, на 44,3% більше до початку року. Питання своєчасної виплати заробітної плати та погашення заборгованості з її виплати перебуває під постійним контролем керівників обласного та районного рівнів, прокуратури області, Державної служби України з питань праці. Щотижнево проводиться моніторинг стану погашення заборгованості із заробітної</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>плати. З початку 2020 року відбулося 123 засідання тимчасових обласної, районних і міських комісій з питань погашення заборгованості із заробітної плати, пенсій, стипендій та інших соціальних виплат. На засіданнях комісій заслухано 156 звітів керівників підприємств-боржників, з них 54 попереджено про персональну відповідальність за порушення термінів виплати заробітної плати найманим працівникам.</p> <p>Департаментом соціального захисту населення облдержадміністрації забезпечується робота «гарячої» телефонної лінії щодо надання роз'яснень з питань застосування норм трудового законодавства, у тому числі щодо переваг у регулюванні відносин у межах законодавства, легалізації відносин, додержання мінімальних гарантій в оплаті праці.</p>
8.	Моніторинг колективно-договірного регулювання відносин.	<p>Проводиться активна робота в напрямку поширення колдоговірного регулювання трудових відносин як механізму, що дозволяє упередити порушення трудового законодавства. За останніми статистичними даними серед підприємств, що звітують до органів статистики, регулюють соціально-трудові відносини через колективний договір 2034 колективи, що охоплює 78,9% працюючих (в Україні – 73,2%). Крім того, місцевими органами соціального захисту населення зареєстровано ще 2608 колективних договорів по суб'єктах господарювання, які здійснюють виробничу діяльність на території області, але статистично не обстежуються. Тобто, загалом у суб'єктів господарювання області укладено 4601 примірник зареєстрованих колективних договорів. Забезпечується робота «гарячої» телефонної лінії. Щоденно, впродовж робочого дня, спеціалістам підприємств, установ, організацій та найманим працівникам надаються роз'яснення щодо застосування норм трудового законодавства, у тому числі переваги в регулюванні відносин у межах законодавства, легалізації відносин та наслідки приховування зароблених коштів, додержання мінімальних гарантій в оплаті праці.</p>
9.	Моніторинг та контроль за додержанням законодавства про працю, вжиття заходів щодо упередження та припинення порушень трудового законодавства, незалежно від форм власності і господарювання.	<p>За допущені порушення законодавства про працю та невжиття заходів щодо їх усунення, з початку поточного року Управлінням Держпраці у Чернігівській області на винних посадових осіб та роботодавців складено і передано до місцевих судів 108 протоколів про адміністративні правопорушення (16,2 % від перевірених підприємств) згідно з ст.ст. 41, 188-1 КУпАП (з них 11 протоколів відносно керівників підприємств-боржників) та складено 32 адміністративні протоколи за ст. 188⁶ КУпАП (з них 18 відносно керівників підприємств-боржників), за результатами розгляду яких винесено 78 рішень про застосування адміністративного стягнення на загальну суму 86,0 тис. грн, направлено 8 пропозицій щодо притягнення до дисциплінарної відповідальності посадових осіб, винних у допущенні порушень трудового законодавства.</p> <p>До правоохоронних органів передано 97 матеріалів контрольних заходів для притягнення керівників до кримінальної відповідальності за ст.ст. 172, 173 та 175 Кримінального Кодексу України. Керівникам підприємств, установ та організацій, головними державними інспекторами внесено 226 пропозицій, спрямованих на усунення та попередження порушень</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>трудового законодавства, та інших.</p> <p>Упродовж 2020 року посадовими особами Управління розглянуто 56 справ щодо застосування фінансових санкцій та винесено рішення щодо накладання штрафу у розмірі 13,9 млн грн, з них, станом на 01.01.2021, по 27 постановах сплачено 2,3 млн гривень.</p>
10.	<p>Проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи з питань додержання законодавства про працю в частині легалізації зайнятості, своєчасності оплати праці, шляхом проведення семінарів, нарад для роботодавців, розміщення публікацій та виступів у засобах масової інформації.</p>	<p>У 2020 році прийнято участь у близько 22,7 тис. семінарах, нарадах та інших превентивних заходах, з них 15762 заходи щодо відвідування роботодавців з метою інформування про найбільш ефективні способи додержання законодавства про працю в частині зниження рівня незадекларованої праці.</p> <p>Оприлюднено 54 інформації про вжиття заходів впливу на керівників підприємств, установ та організацій, де наявні борги з виплати заробітної плати та незабезпечення мінімальних державних гарантій з оплати праці, а також про кількість здійснених заходів державного контролю щодо дотримання вимог законодавства з питань оплати праці на підприємствах, в установах, організаціях незалежно від форми власності та господарювання, їх результати, інформаційних матеріалів щодо додержання законодавства з питань проведення атестації робочих місць за умовами праці, надання пільг та компенсацій за роботу із шкідливими і важкими умовами праці, з питань гігієни праці, тощо.</p> <p>На особистому прийомі до Управління звернулося 4,6 тис. осіб, яким надано обґрунтовані консультації та роз'яснення з питань додержання вимог законодавства про працю та інших нормативно-правових актів.</p>
11.	<p>Здійснення державного нагляду (контролю) за додержанням законодавства про охорону праці.</p>	<p>За 2020 рік проведено 409 перевірок суб'єктів господарювання, у т.ч. 261 планову та 148 позапланових. Перевірено 809 (у т.ч. 659 планово, 150 позапланово) виробничих об'єктів, виявлено 12643 порушення вимог законодавчих і нормативно-правових актів з охорони праці, притягнуто до адміністративної відповідальності 755 працівників, у т.ч. 242 керівника підприємств.</p>
12.	<p>Превентивні заходи, спрямовані на додержання законодавчих та нормативно-правових актів з питань охорони праці та промислової безпеки.</p>	<p>У 2020 році систематично проводились превентивні заходи, пов'язані із застосуванням та роз'ясненням законодавства з питань охорони праці та промислової безпеки.</p> <p>У рамках організації всеукраїнського конкурсу дитячого малюнку «Охорона праці очима дітей-2020» проведено семінар-наради спільно з вчителями та учнями шкіл міста щодо популяризації питання охорони праці серед юнацтва.</p> <p>Всього було проведено 1374 превентивних заходи (у т.ч. 40 круглих столів, нарад; 297 – семінарів, 31 – висвітлення у ЗМІ) щодо запобігання нещасним випадкам на виробництві у галузях економіки, в яких відбулось зростання виробничого травматизму. Здійснено 1010 візитів, не пов'язаних із наглядовою діяльністю, до суб'єктів господарювання з метою надання технічних консультацій працівникам. У заходах взяли участь понад 6920 працівників 1477 суб'єктів господарювання.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>Враховуючи карантинні обмеження, превентивні заходи з 12.03.2020 проводились з урахуванням вимог постанови Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» та від 20.05.2020 № 392 «Про встановлення карантину з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 та етапів послаблення протиепідемічних заходів».</p> <p>Окрема увага приділялась питанням ведення робіт та експлуатації машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, питанням порядку проведення медоглядів, первинних та повторних інструктажів з охорони праці на робочому місці.</p> <p>Постійно проводилась профілактично-роз'яснювальна робота з питань запобігання гострим професійним захворюванням, зокрема викликаних COVID-19.</p> <p>Також, протягом IV кварталу 2020 року проводилась інформаційно-роз'яснювальна робота з закладами охорони здоров'я області щодо запобігання нещасних випадків під час експлуатації кисневих балонів та систем трубопроводів з киснем. Зокрема, проведено семінар-наради в КНП «Прилуцька ЦМЛ», КНП «Бобровицька ЦРЛ», КНП КРР «Козелецька ЦРЛ», КНП «Ніжинська ЦМЛ ім. М.Галицького», КНП «Носівська ЦРЛ ім. Ф.Я. Примака» та КНП «Ніжинська ЦРЛ».</p>
2.3.3. Соціальний захист та соціальне забезпечення населення		
<i>Завдання 1. Реалізація конституційних прав громадян на соціальний захист, забезпечення рівня життя всіх груп населення не нижче прожиткового мінімуму</i>		
1.	Забезпечення своєчасного та в повному обсязі надання населенню всіх видів державної допомоги, субсидій згідно із чинним законодавством.	В області забезпечено своєчасне надання державних допомог та житлових субсидій. Станом на 01.01.2021 державні допомоги отримують 53,9 тис. осіб. Житлові субсидії на кінець 2020 року отримали майже 147 тис. сімей.
<i>Завдання 2. Соціальний захист учасників антитерористичної операції та осіб з інвалідністю</i>		
2.	Сприяння у забезпеченні житлом членів сімей загиблих учасників АТО/ООС, осіб з інвалідністю 1-2 груп з числа учасників АТО/ООС, а також внутрішньо переміщених осіб, які брали безпосередню участь в АТО/ООС та визнані особами з інвалідністю внаслідок війни 3 групи та	Грошова компенсація за належні для отримання жилі приміщення призначена 55 особам зазначених пільгових категорій. На 2020 рік області розподілено субвенції з державного бюджету в сумі 7,8 млн грн, що дозволило виплати грошову компенсації за належні для отримання жилі приміщення 6 особам. Станом на 01.01.2021 року за рахунок компенсації придбали житло 4 особи. Решта планує придбати у 2021 році.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	учасників бойових дій з числа учасників АТО/ООС, і потребують поліпшення житлових умов.	
3.	Забезпечення санаторно-курортним лікуванням, технічними та іншими засобами реабілітації та проходження психологічної реабілітації учасників АТО/ООС.	<p>На 2020 рік області з державного бюджету виділено майже 3,2 млн грн для забезпечення учасників АТО/ООС санаторно-курортним лікуванням та 2,2 млн грн для отримання послуг з психологічної реабілітації.</p> <p>В органах соціального захисту населення області на обліку для забезпечення санаторно-курортним лікуванням перебуває 446 осіб. Впродовж 2020 року оздоровлено 248 осіб зазначеної категорії, та 195 - скористалося послугами з психологічної реабілітації. Для забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації в місцевих органах соціального захисту населення перебуває на обліку 32 особи з числа учасників АТО, з яких 28 – повністю забезпечені необхідними засобами реабілітації.</p>
Завдання 3. Підвищення стандартів життя людей з особливими потребами.		
4.	Сприяння забезпеченню у повному обсязі потреби у технічних та інших засобах реабілітації та пересування осіб з інвалідністю.	Для забезпечення осіб з інвалідністю та інших пільгових категорій технічними та іншими засобами реабілітації у 2020 року області виділено майже 43,8 млн грн, що дало змогу місцевим управлінням соціального захисту населення укласти 2,4 тис. двосторонніх та тристоронніх договорів на виготовлення та видачу засобів реабілітації. Згідно укладених договорів у 2020 році підприємствами виготовлено та видано особам 11,2 тис. різноманітних засобів реабілітації.
5.	Забезпечення санаторно-курортним лікуванням осіб з інвалідністю внаслідок війни, осіб з інвалідністю внаслідок загального захворювання та з дитинства.	<p>На обліку для забезпечення санаторно-курортним лікуванням в органах соціального захисту населення перебуває 3,4 тис осіб з інвалідністю, ветеранів війни та інших пільгових категорій громадян.</p> <p>У 2020 році санаторно-курортним лікуванням скористалося 139 осіб з числа ветеранів війни та осіб з інвалідністю у підвідомчих санаторіях Міністерства соціальної політики України.</p> <p>Для оздоровлення осіб з інвалідністю від загального захворювання та з дитинства на 2020 рік області виділені кошти в сумі 2,3 млн гривень, що дало змогу місцевими органами соціального захисту населення укласти тристоронніх договорів для оздоровлення 218 осіб з інвалідністю.</p>
6.	Сприяння у направленні осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю до реабілітаційних установ для отримання реабілітаційних послуг.	<p>Надання реабілітаційних послуг для дітей з інвалідністю в області здійснюють 4 центри комплексної реабілітації. Реабілітаційні послуги у закладах області отримали 884 дитини з інвалідністю та 47 дітей до трьох років з групи ризику.</p> <p>На виконання державної бюджетної програми «Реабілітація дітей з інвалідністю» області виділено майже 4,3 млн гривень. Впродовж 2020 року у реабілітаційних закладах, визначених Фондом соціального захисту інвалідів, місцевими управліннями соціального захисту населення закуплено реабілітаційні послуги 246 дітям з інвалідністю.</p>
Завдання 4. Збереження стабільності пенсійної системи та пенсійного забезпечення громадян		

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
7.	Реалізація законів України та рішень Уряду щодо пенсійного забезпечення громадян.	Станом на 01.01.2021 на обліку в органах Пенсійного фонду України в області перебували 320,6 тис. пенсіонерів. Протягом 2020 року призначено 49,9 тис. пенсій, проведено 71,1 тис. поточних перерахунків за зверненнями громадян. Встановлено 220 пенсій за особливі заслуги. Середній розмір пенсійних виплат на 1 січня 2021 року становив 3175,46 грн, що на 79,5 % більше прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність (1769,0 гривень).
8.	Співпраця установ Пенсійного фонду області з органами влади, правоохоронними, контролюючими органами та соціальними партнерами.	Триває співпраця органів Пенсійного фонду із соціальними партнерами, правоохоронними та фіскальними органами, територіальними органами Держпраці в області та місцевою виконавчою владою щодо зменшення кількості порушень трудових прав працівників та погашення заборгованості з платежів до Пенсійного фонду. Проведено заходи, спрямовані на погашення боргів, розглянуто 100 матеріалів, 52 керівників підприємств-боржників заслухано на засіданнях тимчасової комісії з питань погашення заборгованості із заробітної плати (грошового забезпечення), пенсій, стипендій та інших соціальних виплат. До органів місцевого самоврядування, Головного управління Державної податкової служби в області, управління Держпраці в області та соціальним партнерам направлено матеріали щодо розгляду порушення трудових прав працівників, легалізації заробітної плати та зайнятості населення по 3400 суб'єктах господарювання. Матеріали по 56 суб'єктах господарювання розглянуті на засіданнях робочої групи з питань легалізації виплати заробітної плати і зайнятості населення. Недоїмка по страхових внесках на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування зменшилась на 102,0 тис. грн (або на 2,0%) і станом на 01.01.2021 складає 5,1 млн гривень.

2.3.4. Охорона здоров'я

Завдання 1. Продовження реформування сфери охорони здоров'я області з акцентом на первинну ланку

1.	Проведення просвітницької роботи з пропаганди здорового способу життя. Всебічне висвітлення сутності та заходів започаткованих перетворень у медичній сфері в друкованих та електронних ЗМІ.	Відповідно до плану основних організаційних заходів на 2020 рік в засобах масової інформації висвітлюються результати вирішення актуальних питань з питань пропаганди здорового способу життя та започаткованих перетворень у медичній сфері. В обласних газетах «Деснянська правда», «Гарт», «Вісник», «Чернігівщина» організовані постійно діючі рубрики «Здоров'я», «Ваше здоров'я». В електронних засобах масової інформації – «Чернігівський монітор», «Високий вал», «GOROD», «Час Чернігівський», «0462ua», «ЧеЛайн», «Панорама» публікуються виступи та коментарі фахівців. Протягом 2020 року з ініціатив щодо реформування сфери охорони здоров'я Чернігівщини проведено 118 телепередач, 50 радіопередач, розміщено 86 статей в газетах та 690 публікацій в інтернет-виданнях. На офіційних сайтах облдержадміністрації та Управління охорони здоров'я
----	--	--

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>ОДА розміщено 147 публікацій.</p> <p>За звітний період з питань пропаганди здорового способу життя, за попередніми даними, проведено 14 телепередач, 21 радіопередача, розміщено 74 публікації в газетах та 148 – в інтернет-виданнях.</p>
2.	<p>Модернізація мережі закладів охорони здоров'я області, що надають первинну медико-санітарну допомогу. Сприяння будівництву, реконструкції та ремонту закладів охорони здоров'я, покращення їх матеріально-технічної бази.</p>	<p>З метою підвищення доступності медичного обслуговування до населення у сільській місцевості в області у 2020 році здійснювалося будівництво 22 сільських лікарських амбулаторій. Замовником будівництва 19 сільських лікарських амбулаторій виступає Управління капітального будівництва Чернігівської обласної державної адміністрації, а 3-х інших – територіальні громади.</p>
3.	<p>Оптимізація цілодобового ліжкового фонду госпітальних закладів охорони здоров'я відповідно до реальних потреб населення.</p>	<p>На 01.01.2021 ліжковий фонд в медичних закладах області становить 7781 ліжко (на 01.01.2020 - 8774). Фактичне скорочення 993 ліжок відбулося в медичних закладах вторинного (424) та третинного (569) рівнів надання медичної допомоги.</p> <p>Та, незважаючи на щорічне скорочення ліжкового фонду, показник забезпеченості на 10 тис. населення залишається найбільшим серед областей України і становить 79,2 (2019р.-88,0), що значно перевищує показник по Україні (64,87).</p>
4.	<p>Забезпечення медичних працівників, які працюють в сільській місцевості, житлом (зокрема, службовим), земельними ділянками.</p>	<p>У 2020 році житлом забезпечені 2 лікарі, з них: молодий спеціаліст, лікар-дерматолог Семенівської ЦРЛ (за рахунок місцевого бюджету); лікар-педіатр Козелецького районного центру ПМСД (кошти місцевого бюджету).</p>
5.	<p>Підвищення рівня кваліфікації медичних кадрів первинної ланки.</p>	<p>У 2020 році підвищення професійної кваліфікації пройшли 125 лікарів первинної ланки; 169 молодших спеціалісти з медичною освітою, з них 19 пройшли спеціалізацію, 150 – удосконалення.</p>
<p>Завдання 2. Доступна, якісна, сучасна медична допомога населенню області. Покращення надання медичної допомоги матерям та дітям</p>		
6.	<p>Продовження роботи щодо створення міжрайонних акушерсько-гінекологічних центрів та перинатальних центрів II рівня.</p>	<p>З 1 квітня 2020 року запроваджена програма державних медичних гарантій медичного обслуговування населення для всіх видів медичної допомоги. Заклади охорони здоров'я переведені на фінансування Національною службою здоров'я України (далі – НСЗУ) за надані медичні послуги відповідно до прямих договорів з НСЗУ. Таким чином, акушерська допомога в області надається в 9 закладах охорони здоров'я (згідно договорів).</p> <p>Добудова об'єкту незавершеного будівництва «Перинатальний центр вторинного рівня на 25 ліжок» у м. Бобровиця у 2020 році не проводилась через відсутність асигнування.</p>
7.	<p>Рання діагностика хвороб сечостатевої системи, лікування хронічної ниркової недостатності, застосування діалісної терапії.</p>	<p>Протягом 2020 року у відділенні нефрології та гемодіалізу на базі Чернігівської обласної лікарні програмним гемодіалізом проліковано 230 хворих. Станом на 01.01.2021, лікування програмним гемодіалізом в обласній лікарні отримують 163 хворі: 75 хворих у відділенні нефрології та гемодіалізу, 36 – у відділенні амбулаторного гемодіалізу на базі Прилуцької</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>центральної міської лікарні, 37 – у відділенні амбулаторного гемодіалізу на базі Ніжинської центральної міської лікарні, 15 хворих у відділенні амбулаторного гемодіалізу на базі Корюківської центральної районної лікарні.</p> <p>Лікування програмним гемодіалізом у недержавному діалізованому центрі «Фрезеніус Медікал Кер Україна» отримують 105 хворих (100 – м.Чернігів, 5 – переміщених осіб із зони АТО). 13 хворих лікується постійним амбулаторним перитонеальним діалізом, 20 хворих із трансплантованою ниркою, 3 хворі з трансплантованою печінкою та 1 хворий з трансплантованим серцем отримують імуносупресивну терапію.</p>
8.	<p>Своєчасне діагностування цукрового діабету, забезпечення хворих на цукровий і нецукровий діабет лікарськими засобами та виробами медичного призначення</p>	<p>В медичних закладах області проводяться заходи по своєчасному виявленню цукрового та нецукрового діабету, забезпеченню хворих на діабет лікарськими засобами та виробами медичного призначення.</p> <p>Станом на 01.01.2021 в області 6073 хворі на цукровий діабет отримують інсулін. Повністю, з повним відшкодуванням вартості інсуліну, забезпечені препаратами інсуліну діти та вагітні. В електронну базу державного Реєстру NovaDiab введено інформацію на всіх хворих інсулінозалежним цукровим діабетом - 6073 особи.</p> <p>Зважаючи на введення карантинних обмежень, обумовлених поширенням коронавірусної інфекції, в онлайн режимі проводились науково-практичні конференції: в березні – «Цукровий діабет у пацієнта з кардіоренальною патологією», восени – «Ендокринологічна допомога населенню». Оскільки засідання секції ендокринологів через карантин з березня не проводяться, важливою частиною сучасного соціального життя стало мобільне спілкування: в програмі Вайбер створено обласну групу «Ендокринологи», де проходить спілкування та обмін інформацією лікарів - ендокринологів.</p> <p>Після зняття карантинних обмежень в області продовжиться сумісна з окулістами робота в лікувально-профілактичних закладах області по навчанню лікарів-терапевтів, лікарів загальної практики сімейної медицини з питань профілактики, діагностики та лікування цукрового діабету та його ускладнень зі сторони очей, шляхом проведення в усіх ЦРЛ та ЦМЛ області «Школи ендокринолога». В рамках проекту проводиться скринінг населення на цукровий діабет (експрес визначення глікемії) та консультативний прийом ендокринолога та офтальмолога.</p> <p>Лікарі ендокринологи постійно підвищують свою професійну кваліфікацію в онлайн режимі на науково-практичних конференціях.</p> <p>Продовжується робота шкіл самоконтролю хворих на цукровий діабет – з урахуванням карантинних обмежень. За період з 01.01.2019 по 01.01.2021 у «Школі соціальної адаптації хворих на цукровий діабет» обласної лікарні пройшло навчання 106 хворих. Навчання проводиться на добровільних засадах.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		З метою покращання поінформованості населення з проблем цукрового діабету медичні працівники проводять активну санітарно-просвітню роботу. Проведено 104 лекцій та 537 бесід, випущено 10 санітарних бюлетнів.
9.	Рання діагностика інфаркту міокарда, надання своєчасної медичної допомоги хворим на серцево-судинну та судинно-мозкову патології.	<p>Для ранньої діагностики інфаркту міокарду в обласному центрі екстреної медичної допомоги та медицини катастроф встановлена та працює телемедична система для розшифровки електрокардіограм, електрокардіографами оснащені всі 99 бригад екстреної медичної допомоги (34 лікарських та 65 фельдшерських), в КНП «Чернігівський обласний кардіологічний центр» встановлена система «Телекард» (передавачі не встановлені в Козелецькому та Носівському районах). Протягом останніх років не працює система в Бобровицькому, Варвинському, Городнянському, Куликівському, Прилуцькому, Ріпкинському, Семенівському, Сновському, Срібнянському, Талалаївському та Чернігівському районах, тому по системі «Телекард» за 2020 рік прийнято та розшифровано лише 144 ЕКГ, діагноз інфаркт міокарду виявлений та підтвердився у 27 випадках, порушення ритму виявлені в 41 випадку. Для надання невідкладної допомоги при ішемічних інсультах, гострих коронарних синдромах, тромбоемболії легеневої артерії (ТЕЛА) застосовується тромболітична терапія. За 2020 рік проведено 87 тромболізісів, з них 52 тромболізіси при гострому коронарному синдромі (інфаркті), 16 тромболізісів при ішемічному інсульті та 24 при ТЕЛА. Забезпечення тромболітичними препаратами проводилось за рахунок коштів з державного бюджету.</p> <p>Відповідно до наказу УОЗ від 06.04.2020 №109 «Про порядок госпіталізації пацієнтів з гострим інфарктом міокарду та гострим мозковим інсультом» визначені заклади охорони здоров'я, до яких транспортують пацієнтів з ГКС та, які працюють в режимі 24/7: міський реперфузійний центр на базі міської лікарні №2 Чернігівської міської ради, де встановлений ангиокомплекс Philips Allura Xper FD10, обласні центри – в обласній лікарні (ангіограф Philips Allura Centron) та обласному кардіологічному центрі (ангіографічний апарат Ziehm Vision, Mobile C-arm). Високотехнологічне обладнання для проведення коронарографії, стентування коронарних артерій, постановки електрокардіостимуляторів встановлено та працює в усіх цих закладах.</p> <p>Зкладами, що надають високоспеціалізовану медичну допомогу при інфаркті міокарду, підписано договори про медичне обслуговування по програмі медичних гарантій з Національною службою здоров'я України (НСЗУ) по пакету «Медична допомога при гострому інфаркті міокарду».</p> <p>Кількість хворих та обсяг оперативних втручань постійно збільшуються, що потребує забезпечення безоплатними для пацієнта витратними матеріалами, зокрема стентами, рентгенконтрастними речовинами в достатній кількості.</p> <p>У 2020 році, в умовах карантину COVID-19, проведено 1529 коронарорентрографій; 939 стентувань коронарних артерій, в тому числі при гострому коронарному синдромі – 502,</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		імплантовано 136 кардіостимуляторів.
Завдання 3 . Профілактика та лікування соціально небезпечних хвороб		
10.	Своєчасне виявлення випадків захворювання на туберкульоз (мікроскопія мокротиння, флюорографічне обстеження, тощо) та забезпечення контрольованого лікування хворих на туберкульоз на амбулаторному етапі.	<p>Для раннього виявлення випадків захворювань на туберкульоз (ТБ) в області здійснюється скринінгове анкетування осіб, які звертаються за меддопомогою у ЦПМСД; рентгенівське обстеження; мікроскопія мокротиння на наявність збудника ТБ; обстеження дітей за допомогою р.Манту, обстеження молекулярно-генетичним методом з використанням системи Gene Xpert, які встановлені у 4 лікарнях госпітальних округів.</p> <p>Методом мікроскопії мазка мокротиння (маловартісний, але ефективний метод) у закладах первинного та вторинного рівня надання медичної допомоги обстежено 1974 особи із підозрою на ТБ. При цьому було виявлено 79 хворих на бактеріальний ТБ. Показник виявлення випадків ТБ методом мікроскопії в області складає 4% від обстежених.</p> <p>План флюорографічного обстеження населення області по виявленню ТБ виконано на 73%, обстежено 317907 осіб. При цьому, серед обстежених виявлено 111 хворих на туберкульоз – 26% від усіх випадків ТБ легень та 0,03% від усіх обстежених.</p> <p>Методом туберкулінодіагностики обстежено 54,3% дітей від запланованих: підлягало – 99468, зроблено – 54045. За результатами тубдіагностики виявлено 1 випадок ТБ серед дітей. Кошти із місцевих бюджетів на придбання туберкуліну виділяються не у повному обсязі.</p> <p>Молекулярно-генетичним методом з використанням системи Gene Xpert, які встановлені на базі Чернігівської міської лікарні №2, Прилуцької ЦМЛ, Ніжинської ЦМЛ, Корюківській ЦРЛ скринінгового обстеження проведено 756 особам з підозрою на ТБ, у 70 з них – результат позитивний.</p> <p>В області продовжується робота по подальшому впровадженню ефективних сучасних амбулаторних моделей лікування, які сприяють формуванню більшої прихильності в контексті індивідуальних потреб кожного окремого хворого з урахуванням його соціальних та економічних вразливостей.</p> <p>На амбулаторному етапі контрольоване лікування здійснюється за наступними організаційними моделями: з використанням засобів відео-зв'язку, упродовж 2020 року набрано на лікування 124 особи; медико-соціальний супровід фахівцями БО «Чернігівська МЕРЕЖА», упродовж 2020 року набрано на лікування 306 осіб; на базі мережі закладів ЦПМСД, упродовж звітнього періоду набрано на лікування 208 осіб; у лікаря-фтизіатра амбулаторного прийому ЦРЛ, обласного ПТЗ, упродовж звітнього періоду набрано на лікування 229 осіб.</p>
11.	Профілактика та забезпечення раннього	В області постійно проводяться заходи по забезпеченню раннього виявлення злоякісних

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	<p>виявлення онкологічних захворювань, насамперед серед населення, що мешкає в сільській місцевості.</p> <p>Створення умов для продовження та поліпшення якості життя онкологічних хворих.</p>	<p>новоутворень в закладах ПМСД шляхом підвищення ефективності медичних оглядів населення та диспансерного спостереження за хворими на передракові захворювання.</p> <p>У 2020 році профілактичним оглядам підлягало 458739 жінок, обстежено 97677 (21,3%), виявлено патології всього у 15985 жінок (16,4%), у т.ч. передпухлинної у 306 (1,9%), один випадок раку (0,01%). По скринінгу раку легенів обстежено 114 осіб, виявлено 1 випадок раку.</p> <p>Мамографічний скринінг з метою раннього виявлення передпухлинних та злоякісних новоутворень молочної залози проведений 76 жінкам, онкозахворювань не виявлено.</p> <p>У 2020 році в поліклінічному відділенні прийнято 76568 хворих. В амбулаторних умовах виконано 3469 операцій. У денному стаціонарі проліковано 4115 хворих. У стаціонарних відділеннях проліковано 8578 хворих, виконано 3374 операції.</p> <p>Для стаціонарного лікування онкохворих придбано медикаменти, хіміопрепарати та препарати супроводу. Для дооснащення центру сучасною діагностично-лікувальною апаратурою у 2020 році придбано бронховідеоскоп (394,0 тис. грн).</p> <p>Створені умови для продовження та поліпшення якості життя онкологічних хворих. З 01.06.2020 в Чернігівському медичному центрі сучасної онкології функціонує відділення паліативної допомоги на 20 ліжок. У звітному періоді в паліативному відділенні проліковані 43 хворі.</p> <p>З метою профілактики і ранньої діагностики онкологічних захворювань лікарями Чернігівського медичного центру сучасної онкології у 2020 році проведено 40 телепередач, 33 радіопередачі, підготовлені матеріали для 72 публікацій в пресі, 280 - в інтернет-виданнях.</p>
2.3.5. Освіта		
<i>Завдання 1. Забезпечення цілісного розвитку дитини, її фізичних, інтелектуальних і творчих здібностей</i>		
1.	Розвиток мережі закладів дошкільної освіти.	<p>У 445 закладах дошкільної освіти виховуються 26756 дітей відповідного віку: у 373 закладах дошкільної освіти – 25 506 тис. осіб, у 58 навчально-виховних комплексах, 14 дошкільних структурних підрозділів у закладах загальної середньої освіти – 1 250 тис. осіб.</p> <p>Також у місті Чернігів діють приватні студії раннього розвитку дітей відповідної вікової категорії.</p> <p>Протягом 2020 року в області відкрито дошкільний підрозділ на базі Черешенського ліцею, ЗДО №8 «Кручайлик» Ніжинської міської ради. Завершено роботи з реконструкції Бобровицького дошкільного навчального закладу «Золотий ключик» та Сосницького дошкільного навчального закладу «Сонечко». Відновлено діяльність: ДНЗ «Берізка» Талалаївської ОТГ; дошкільного закладу на базі Деревинської загальноосвітньої школи I-III ступенів Городнянської районної ради.</p> <p>Загалом у закладах дошкільної освіти області протягом 2020 року створено 372 місця.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		Завдяки проведеній роботі зменшено кількість вихованців із розрахунку на 100 місць до 98 осіб.
2.	Розвиток мережі інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти.	У 2020 році у 49 закладах дошкільної освіти функціонує 80 інклюзивних груп, в яких виховується 129 дітей з особливими освітніми потребами, освітній процес забезпечує 82 асистентів вихователя.
3.	Постійне підвищення професійної кваліфікації педагогічних працівників закладів дошкільної освіти.	<p>Систему забезпечення, критерії та індикатори якості дошкільної освіти як пріоритет її реформування проаналізовано на вебінарі для спеціалістів, методистів управлінь (відділів) освіти органів місцевого самоврядування у серпні 2020 року.</p> <p>Із нагоди відзначення Всеукраїнського дня дошкілля у вересні 2020 року проведено обласний вебінар для директорів закладів дошкільної освіти з теми «Актуальні проблеми дошкільної освіти: розвиток та перспективи».</p> <p>Для вивчення та впровадження в практику роботи міжнародної методики проведення моніторингу якості дошкільної освіти ECERS-3 у вересні 2020 року організовано доставку друкованого видання «Шкала оцінювання якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти» до місцевих органів управління освітою та закладів дошкільної освіти.</p>
<i>Завдання 2. Забезпечення рівного доступу громадян до якісної освіти в умовах переходу до Нової української школи</i>		
4.	Створення безпечного, комфортного, сучасного освітнього середовища.	<p>Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 12 лютого 2020 року № 105 «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа» у 2020 році» (зі змінами) на придбання сучасних меблів, комп'ютерного обладнання, засобів навчання, спортивного обладнання для початкових класів закладів освіти області у 2020 році області виділено 28 651,3 тис. грн на умовах співфінансування з місцевими бюджетами. Станом на 01 січня 2021 року використано 28 401,1 тис. грн. На закупівлю засобів захисту учасників освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти під час карантину передбачено кошти у сумі 12 790 тис. грн. Кошти надійшли у повному обсязі, використано 12 634,1 тис. грн (98,8%).</p> <p>Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 листопада 2020 року №1106 - р «Деякі питання використання у 2019 році освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам» у 2020 році було придбано 13 шкільних автобусів на суму 15321,6 тис. грн.</p> <p>Згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2020 року № 1570-р на придбання шкільних автобусів у 2021 році виділено кошти у сумі 10 914,4 тис. грн.</p> <p>Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 листопада 2019 року № 1109-р «Про перерозподіл деяких видатків державного бюджету, передбачених Міністерству освіти і науки на 2019 рік» на оснащення закладів загальної середньої освіти обладнанням для навчальних кабінетів і STEM-лабораторій передбачено 18 825,4 тис. грн. За рахунок зазначених коштів завершується процедура закупівлі 5 STEM-лабораторій, 7 кабінетів біології, 6 кабінетів</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>географії, 1 кабінету математики, 3 кабінетів фізики, 4 кабінетів хімії. Спільним розпорядженням голови обласної державної адміністрації та обласної ради від 09 вересня 2020 року № 96 «Про розподіл залишку коштів освітньої субвенції» кошти у сумі 18 825,4 тис. грн передано із загального до спеціального фонду для здійснення централізованої закупівлі. Попередньо визначено переможців аукціону. Після 23 січня 2021 року планується укладання договорів.</p> <p>Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 листопада 2019 року № 1106-р «Деякі питання використання у 2019 році освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам» на ремонт обладнання та придбання сучасного обладнання для їдалень (харчоблоків) закладів загальної середньої освіти передбачено кошти у сумі 9 483,2 тис. грн. Станом на 01 січня 2021 року надійшло 9 483,2 тис. грн, використано 8842,8 тис. грн (93,2 %).</p> <p>На реалізацію програми «Спроможна школа для кращих результатів» Чернігівській області передбачено кошти у сумі 20,0 млн грн (загального фонду) та використано 19,3 млн грн коштів субвенції.</p> <p>Продовжується робота щодо забезпечення доступності будівель і приміщень закладів загальної середньої освіти області відповідно до державних будівельних норм та стандартів, зокрема до першого поверху закладів створено архітектурну доступність для осіб з інвалідністю та маломобільних груп.</p> <p>За рахунок коштів місцевого бюджету для підвозу учнів з особливими освітніми потребами до закладів освіти задіяно 7 спеціальних шкільних автобусів, обладнаних місцями для дітей з інвалідністю.</p>
5.	Продовження впровадження програми «Нова українська школа».	<p>У 2019/2020 навчальному році у 3-х класах експериментальних закладів освіти НУШ освітній процес здійснювався в рамках експериментальної роботи всеукраїнського рівня з теми «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації нового Державного стандарту початкової загальної освіти».</p> <p>Навчання у 3-му класі відзначено переходом до другого циклу початкової освіти – основного, що передбачає певні зміни у підходах до навчання, виховання та розвитку учнів, оцінювання їхніх навчальних досягнень. У той же час в організації освітнього процесу в 3 класі зберігається наступність з попереднім циклом навчання: проводяться ранкові зустрічі, реалізується інтегрований підхід до організації змісту навчання, застосовується формувальне та підсумкове оцінювання навчальних досягнень учнів із використанням компетентнісних завдань.</p> <p>Продовжується пілотне впровадження нового Державного стандарту початкової освіти у четвертих класах, учасниками якого є 4 заклади загальної середньої освіти області.</p> <p>Проведення моніторингу дослідження щодо ефективності впровадження нового Державного стандарту початкової освіти у пілотних закладах області продовжено до травня 2021 року.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
6.	Приведення мережі закладів загальної середньої освіти у відповідність до потреб населення, продовження процесів оптимізації закладів загальної середньої освіти області.	<p>Для створення ефективної освітньої мережі, яка буде надавати якісні освітні послуги всім дітям, в області постійно проводяться заходи з оптимізації мережі закладів загальної середньої освіти. З цією метою розроблено «Перспективний план розвитку ефективної мережі закладів освіти та заходи з його реалізації».</p> <p>Так, до 01 вересня 2020 року в цілому (по всіх типах освітніх закладів) оптимізовано 27 закладів (21 заклад загальної середньої освіти, 1 вечірній (змінний), 1 інтернатного типу обласного підпорядкування, 2 філії, які не є юридичними особами та 2 заклади, які «призупинили» освітній процес, проте юридично не закриті). Крім того, 13 ЗЗСО перейменовано відповідно до Закону України «Про освіту» в ліцеї та гімназії (без зміни ступеня).</p> <p>Відкрито Носівський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів № 5 (з 2012 року це перша збудована школа).</p>
7.	Подальше створення опорних закладів. Рациональне та ефективне використання наявних ресурсів та матеріально-технічної бази.	<p>В області функціонує 45 опорних закладів (37 – в об'єднаних територіальних громадах). Опорні заклади області налічують 27 філій, 21 з яких в територіальних громадах.</p> <p>Підвищенню професійної компетентності директорів опорних закладів загальної середньої освіти сприяв обласний вебінар директорів опорних закладів загальної середньої освіти з теми «Освітнє середовище опорного закладу загальної середньої освіти як один із напрямів внутрішньої системи забезпечення якості освіти», що відбувся 24 листопада 2020 року. Розпочала роботу творча група директорів опорних закладів загальної середньої освіти з теми «Інноваційна культура опорного закладу загальної середньої освіти». 07 жовтня 2020 року проведено перше засідання в онлайн-форматі з теми «Інноваційно-розвивальне середовище опорного закладу загальної середньої освіти», на якому презентовано систему роботи комунального закладу Михайло-Коцюбинської гімназії.</p> <p>На допомогу директорам опорних закладів загальної середньої освіти опубліковано статтю «Опорний заклад загальної середньої освіти: організація роботи щодо забезпечення якісної освіти» у науково-методичному журналі «Педагогічні обрії» Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К. Д. Ушинського (№ 5, 2020).</p> <p>Продовжено роботу управлінської майстерні – віртуальна форма надання методичної допомоги щодо підвищення професійного рівня керівників опорних закладів загальної середньої освіти.</p>
8.	Регулярне безоплатне перевезення у сільській місцевості учнів та педагогічних працівників до місць навчання, роботи та додому.	<p>У 2020/2021 навчальному році всіма видами транспорту організовано безперебійний підвіз 9 142 учнів сільської місцевості та педагогічних працівників, що становить 100% від потреби. Для підвозу задіяно 336 транспортних одиниць, з них шкільних автобусів – 318, у тому числі здійснюється підвіз 3131 учня до 45 опорних закладів та 27 філій, задіяно 114 шкільних автобусів. Підвіз здійснюється з 1055 населених пунктів за 410 маршрутами. Добовий маршрут шкільних автобусів до місць навчання та у зворотному напрямку становить понад 20 тисяч</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		кілометрів.
9.	Підвищення професійної компетентності педагогічних працівників, які реалізуватимуть основні принципи Концепції Нової української школи.	Відповідно до плану-графіка у 2020 році підвищили кваліфікацію 1067 вчителів початкових класів. У серпні 2020 року проведено веб-конференцію, на якій учителі, методисти, управлінці області обговорили проблеми організації освітнього процесу й отримали професійну допомогу. Організовано постійні онлайн-контакти: вебінари, консультивання, допомога в підготовці відеоуроків, публікування в соціальних мережах навчальних і методичних матеріалів для дистанційного навчання молодших школярів. Методисти відділу дошкільної та початкової освіти ЧОШПО імені К.Д. Ушинського брали активну участь у заходах, організованих Українським інститутом розвитку освіти. Для вчителів початкових класів, вчителів експериментальних закладів, тренерів та координаторів НУШ проведено ряд вебінарів, веб-конференцій, онлайн-тренінгів з різної тематики.
10.	Продовження роботи щодо створення інклюзивного середовища у закладах освіти області.	Відкрито 41 ресурсну кімнату у закладах загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами. Облаштовано 13 сучасних медіатек.
11.	Надання освітніх послуг у закладах позашкільної освіти.	У 2020/2021 навчальному році станом на 05 вересня області за основними напрямками позашкільної освіти функціонують 68 закладів, а саме: 31 центр дитячої та юнацької творчості, будинків школяра, мистецький заклад – Менська музична школа, 9 станцій юних техніків/центрів науково-технічної творчості учнівської молоді, 4 заклади дитячо-юнацького туризму та краєзнавства, 21 дитячо-юнацька спортивна школа, Чернігівська обласна станція юних натуралістів, Чернігівська Мала академія наук учнівської молоді. З метою забезпечення змістовного дозвілля учнів, попередження негативних проявів серед неповнолітніх усього у гуртках та секціях закладів загальної середньої освіти, закладів позашкільної освіти свої вміння розвивають понад 66,0 тис. здобувачів освіти, що становить 68,7%.
12.	Подальша реалізація Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді.	У лютому 2020 року закладами позашкільної освіти обласного підпорядкування організовано та проведено заходи патріотичного спрямування, а саме: обласні відкриті змагання учнівської молоді з авіамодельного спорту «Мирне небо України» (вільнолітаючі моделі в приміщенні); відкритий Кубок з авіамодельного спорту (трасові моделі) «Кубок пам'яті Героїв Небесної Сотні» за участю спортсменів з Ізмаїлу, Кропивницького, Києва, Чернівців, Чернігова, Чернігівського обласного центру науково-технічної творчості учнівської молоді, а також спортсменів з Республік Білорусь, Латвії, Литви. 23 травня 2020 року Українським державним центром національно-патріотичного виховання, туризму і краєзнавства учнівської молоді для джур старшої вікової категорії проведено Всеукраїнський онлайн-конкурс «Відун». Призерами конкурсу визначено 326 роїв з усієї

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>України, серед яких 15 роїв закладів освіти Чернігівської області (I місце – рій «Хоробрі серця» Ніжинської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 9 Ніжинської міської ради, II місце – 6 роїв, III місце – 8 роїв).</p> <p>01 червня 2020 року у рамках відзначення Міжнародного Дня захисту дітей Гомельським державним обласним Палацом дітей та молоді спільно з Чернігівським обласним Палацом дітей та юнацтва організовано та проведено онлайн-зустріч представників обласних рад старшокласників Чернігівської і Гомельської (Республіка Білорусь) областей.</p> <p>До планів підвищення кваліфікації ЧОППО імені К.Д. Ушинського кафедрою педагогіки та психології розроблено та включено лекційні та практичні заняття з питань національно-патріотичного виховання.</p> <p>20 серпня 2020 року в онлайн-режимі відбулась обласна методична конференція «Розвиток професійної компетентності, поінформованість педагогів з питань виховної роботи та позашкільної освіти у 2020/2021 навчальному році: досвід, проблеми, пошуки»; 21 серпня 2020 року проведено в онлайн-режимі обласну методичну конференцію з теми «Військово-патріотичне виховання молодого покоління у контексті викладання предмета «Захист України».</p> <p>У науково-методичній бібліотеці інституту до Дня пам'яті захисників України створено ілюстративно-тематичну виставку «Живі, поки пам'ятаємо».</p> <p>27 жовтня 2020 року відбулася друга онлайн-зустріч з теми «Шкільний європейський клуб – новий формат для творчого учителя» розкрито питання щодо розвитку громадянської активності здобувачів освіти шляхом діяльності євроклубів, їх ролі у системі виховної роботи закладів загальної середньої та позашкільної освіти області; 9 грудня 2020 року проведено третю онлайн-зустріч з теми «Програма соціально-емоційного і етичного навчання. Навчання розуму і серця». Під час вебінару наголошувалось на необхідності соціально-емоційного та етичного навчання молодого покоління.</p>
13.	Використання сучасних підходів та методів до навчання й виявлення обдарованих і талановитих учнів.	<p>З метою стимулювання творчого самовдосконалення учнівської молоді, виявлення обдарованих учнів, надання допомоги в реалізації їх здібностей від 10 січня до 16 лютого 2020 року було проведено обласний етап Всеукраїнських учнівських олімпіад із 18 навчальних предметів. Учасниками III етапу олімпіад стали 1 677 учнів 7–11 класів, які представляли 43 команди.</p> <p>За рішенням журі переможцями олімпіад було визначено 691 (41,3 % від загальної кількості) учасника, які отримали 64 дипломи I ступеня, 209 – II ступеня та 418 - III ступеня.</p> <p>08 лютого 2020 року на базі Чернігівської загальноосвітньої школи I–III ступенів № 33 відбувся фінальний етап X Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка. У творчому змаганні взяли участь 35 осіб.</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>29 лютого 2020 року на базі Чернігівського колегіуму № 11 Чернігівської міської ради був проведений підсумковий етап XX Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика. У фінальному етапі Конкурсу взяли участь 36 здобувачів освіти.</p> <p>У січні-лютому 2020 року в області було проведено XIX Всеукраїнський конкурс учнівської творчості в номінаціях «Література» та «Історія України і державотворення». На розгляд журі надійшло 36 робіт у номінації «Література» та 21 робота в номінації «Історія України і державотворення».</p> <p>З метою підготовки учнів 5–11 класів закладів загальної середньої освіти до участі в інтелектуальних змаганнях з інформатики 04 червня 2020 року відбувся фінальний заочний етап турніру «Суперкодер». Взяли участь 36 учнів, які стали переможцями на попередньому етапі турніру. За підсумками змагань переможцями визнано 18 учнів.</p> <p>Для участі в інтелектуальних змаганнях з математики, організовано Інтернет-школу «Юний математик», у роботі якої взяли участь 780 учнів.</p> <p>У жовтні 2020 року в закладах загальної середньої освіти області проведено I етап Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів, XI Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка.</p> <p>20 жовтня 2020 року на блозі «Розвиток творчої дитини. Інформаційно-комунікаційні технології» та YouTube-каналі відбувся захід Online meeting з теми «STEM – своїми руками та головою. Чому математика важлива?».</p> <p>28 жовтня 2020 року методистами відділу проведено обласний організаційно-методичний вебінар з теми «Науково-методичний супровід організації сучасного освітнього простору в закладах освіти області» для спеціалістів місцевих органів управління освітою, методистів методичних кабінетів (центрів), закладів професійної (професійно-технічної) освіти, консультантів КУ «Центр професійного розвитку педагогічних працівників», які відповідають за роботу з обдарованими учнями, керівників закладів обласного підпорядкування.</p> <p>У листопаді 2020 року в закладах освіти проведено I етап XXI Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика. 08 листопада 2020 року відбувся II етап Всеукраїнської учнівської олімпіади з української мови та літератури.</p> <p>У 2020/2021 н.р. продовжують роботу обласні заочні Інтернет-школи для обдарованих здобувачів освіти «Юний математик» та «Юний програміст».</p>
<p>Завдання 3. Розвиток професійної (професійно-технічної) освіти відповідно до потреб регіонального ринку, у тому числі розвиток професійної освіти впродовж життя. Підвищення якості і конкурентоспроможності вищої освіти</p>		
14.	Створення освітнього середовища для забезпечення якісної професійної (професійно-технічної) освіти.	У рамках Концепції реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року, Плану розвитку професійної (професійно-технічної) освіти Чернігівщини на 2019-2021 роки, з метою

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>створення умов для якісної підготовки робітничих кадрів, задоволення вимог роботодавців щодо рівня компетентності випускників відбувається модернізація навчально-виробничої інфраструктури закладів професійної (професійно-технічної) освіти.</p> <p>У 2020 році створено й запрацював сучасно обладнаний Регіональний навчально-практичний центр з підготовки кадрів для сфери громадського харчування. На даний час у Чернігівському професійному ліцеї залізничного транспорту завершуються заходи зі створення Регіонального навчально-практичного центру електромонтажних технологій та відновлювальної енергетики.</p> <p>Окрім того, закладами професійної освіти для навчальних цілей придбано: 73 одиниці інформаційно-комунікаційних засобів навчання (ноутбуки, персональні комп'ютери, телевізори, мультимедійні проектори, багатофункціональні пристрої), автомобіль ВА3-21154, 11 зварювальних апаратів, 2 шліфувальні й полірувальну машини, промислову швейну машину, обладнання для діагностики автомобільних систем, 940 одиниць дрібного побутового обладнання, посуду для кухонь-лабораторій, 122 одиниці інвентарю для підготовки озеленювачів та лісників; витратні матеріали для навчально-виробничих майстерень; робочий інструмент, засоби індивідуального захисту, спецодяг для учнів; запчастини для сільськогосподарської техніки й автотранспортних засобів; спортінвентар, навчальні стенди, учнівські столи та стільці (155 од.).</p> <p>Поступово оновлюється зміст професійної освіти шляхом переходу на підготовку робітничих кадрів за освітніми стандартами на компетентнісній основі. У 2020/2021 н.р. за блочно-модульним принципом організовано навчання із 49 робітничих професій.</p> <p>До того ж, упровадження в освітній процес сучасних виробничих технологій відбувається шляхом співпраці з підприємствами – замовниками кадрів, підприємствами – виробниками сучасного обладнання, матеріалів, інструменту й торгівельними фірмами, що їх реалізують та вивчення галузевого інформаційного контенту. З урахуванням нововведень внесено зміни до змісту робочих професійних програм з конкретних професій.</p>
15.	Забезпечення потреб регіонального ринку праці кваліфікованим трудовим ресурсом на договірних засадах із потенційними роботодавцями.	<p>Зкладами професійної освіти підготовлено 1791 кваліфікованого робітника для різних галузей економічної діяльності, у тому числі: промисловості – 407, торгівлі і громадського харчування – 355, будівництва – 351, сільського господарства – 270, транспорту – 214, житлово-комунального господарства і невиробничих видів побутового обслуговування – 201.</p> <p>Станом на 01 січня 2021 року 1186 випускників працевлаштувалися (66,2%).</p>
16.	Формування позитивного іміджу професійної освіти, популяризація освітніх закладів.	<p>Упродовж лютого-березня 2020 року педагогами закладів професійної (професійно-технічної) освіти Чернігівщини (далі – ЗП(ПТ)О) проведено 162 профорієнтаційних тренінги з учнями 8-11 класів закладів загальної середньої освіти. Тематика тренінгових занять, зокрема: «Вдалих вибір – запорука успіху», «Твоя майбутня професія», «Один день із життя професії», «Моє майбутнє залежить від мене» тощо передбачала підвищення рівня поінформованості школярів</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>про актуальні на регіональному ринку праці професійні кваліфікації, формування в учнівської молоді позитивного сприйняття професійної освіти як достойної освітньої траєкторії. За цей період профорієнтаційною роботою охоплено 2204 учні з 91 регіонального закладу загальної середньої освіти.</p> <p>Від лютого до травня 2020 року ЗП(ПТ)О демонстрували переваги професійної освіти шляхом активної участі в челенджі #ВсебудеПТО!, що поширювався через соціальні мережі «Фейсбук» і «Інстаграм», а в червні взяли участь у Всеукраїнському онлайн фестивалі професійної орієнтації за темою «Новий погляд на профорієнтаційну роботу: сучасні тенденції та виклики сьогодення». Окрім того, вийшло ряд публікацій в ЗМІ різних рівнів щодо діяльності ЗП(ПТ)О, зокрема в газетах «Сім днів», «Деснянська правда», Інтернет виданнях «Високий вал» (https://www.val.ua), Город CN (https://gorod.cn.ua), ЧЕline (https://cheline.com.ua). Цікаві події із життя профтехосвіти висвітлювали Чернігівське телебачення «Сівер-Центр», «Дитинець» та українське радіо «Чернігівська хвиля». Ніжинський професійний аграрний ліцей пропагував себе через Інтернет видання «Нежатин», «Новини Ніжина» та Ніжинську міську газету «Вісті», Сновське вище професійне училище лісового господарства друкувало свої матеріали у районній газеті «Промінь», Ічнянський професійний аграрний ліцей – у районній газеті «Трудова слава», Куликівський професійний аграрний ліцей – у районній газеті «Поліська правда», Дігтярівський професійний аграрний ліцей – в газеті Срібнянської районної ради «Срібнянщина», Прилуцький професійний ліцей – у районній газеті «Прилуччина», Сокиринський професійний аграрний ліцей – у ТОВ «Чернігівський вісник».</p> <p>З урахуванням карантинних обмежень на сітілайтах центральних вулиць міста Чернігова розміщувався рекламний контент закладів професійної освіти.</p> <p>Важливим чинником популяризації робітничих професій, професійної орієнтації молоді є конкурсні змагання з професій серед здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти. Зростанню престижності та популярності професійної (професійно-технічної) освіти сприяє створення в соціальних мережах груп, а саме: у «Фейсбук» – «Професійна освіти Чернігівщини», «Учнівське самоврядування закладів професійної освіти Чернігівщини», «Будівельники Чернігівщини», в «Інстаграм» – акаунт «prof_i_che», у «Телеграм» – телеграм-канал «prof_i_che», де висвітлюються події, що відбуваються у закладах профтехосвіти області, цікаві та корисні статті, посилання та дописи.</p>
17.	Створення умов для підвищення якості підготовки фахівців з урахуванням вимог регіонального ринку праці.	<p>У 2020 році вперше здійснено набір за освітньо-професійним ступенем фахового молодшого бакалавра. У закладах вищої освіти області відкрито нові спеціальності: 226 «Фармація, промислова фармація», 181 «Харчові технології».</p> <p>Здобуваючи фахову передвищу освіту в коледжах, студенти одночасно з дипломом молодшого спеціаліста (фахового молодшого бакалавра) можуть отримати свідоцтво про повну загальну</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>середню освіту та свідоцтво про присвоєння робітничої кваліфікації.</p> <p>Активізовано діяльність щодо співпраці з підприємствами, компаніями та організаціями області з питань практичної підготовки студентів і їх подальшого працевлаштування. З метою посилення практичної складової в освітньому процесі запроваджується дуальна форма навчання. У цьому напрямку закладами вищої та фахової передвищої освіти області налагоджено співпрацю з роботодавцями.</p>
18.	<p>Сприяння створенню умов для розвитку здібностей студентів у процесі навчання та участі в науковій роботі. Впровадження особистісно-зорієнтованих технологій навчання та індивідуалізації освітнього процесу.</p>	<p>З метою розвитку творчої ініціативи та виховання фахівців на передових досягненнях науки, формування навичок проведення наукових досліджень, реалізації наукового потенціалу студентської молоді на базі університетів, інституту та академії області функціонують студентські наукові товариства (ради молодих вчених, наукові співтовариства аспірантів, науково-дослідний центр тощо). Основними напрямками їх діяльності є: висвітлення отриманих результатів у наукових фахових виданнях, участь у наукових конференціях, семінарах та інших заходах, які підвищують професійний рівень молодих вчених. Для студентів та молодих вчених проводяться «Літні польові школи» на базі екологічних та археологічних експедицій.</p> <p>Студенти, які виявили особливі успіхи в навчанні та науковій роботі, отримують іменні стипендії Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України та інші. У 2020/2021 навчальному році такими стипендіатами є 24 студенти закладів вищої та фахової передвищої освіти області.</p> <p>За підсумками 2019/2020 навчального року п'ять кращих студентів Національного університету «Чернігівська політехніка» відзначені стипендіями Президентського фонду Леоніда Кучми «Україна».</p> <p>Студенти закладів вищої освіти області є активними учасниками обласного конкурсу «Краща інноваційна розробка». Цьогоріч номінації конкурсу розширено новою номінацією «Молодіжні новації». За підсумками 2020 року призові місця у трьох номінаціях посіли представники Національного університету «Чернігівська політехніка».</p> <p>З метою виявлення та розвитку обдарованих студентів, сприяння реалізації їх здібностей, стимулювання творчого самовдосконалення студентської молоді проводиться щорічний Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей. За підсумками 2019/2020 навчального року переможцями зазначеного конкурсу стали 19 студентів закладів вищої освіти області.</p>
2.3.6. Культура і туризм		
Завдання 1. Розвиток культури і мистецтв		
1.	Підвищення культурного та духовного	Протягом 2020 року проведено культурно-мистецькі заходи: до Різдвяно-Новорічних свят,

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	рівня населення, укріплення національної ідентичності громадян, зміцнення індексу людського розвитку.	участь у заходах товариства «Чернігівське земляцтво» з нагоди 24-ої річниці утворення, до Дня Соборності України, до Міжнародного дня пам'яті жертв Голокосту «Праведники світу», відкриття меморіальної дошки на честь Праведника народів світу Марії Трубенюк с.Кошани, до 102-ї річниці бою під Крутами, зимовий бардівський фестиваль В. Висоцького та вечір пам'яті Андрія Кузьменка (Кузьма Скрябін), Всеукраїнська науково-практична конференція ім. Л. М. Ревуцького, до Дня Героїв Небесної Сотні «Герої не вмирають. Україна пам'ятає», урочисті збори та концерт для воїнів-інтернаціоналістів, ветеранів Другої світової війни та Збройних Сил України, воїнів Чернігівського гарнізону, учасників АТО/ООС, до Дня вшанування учасників бойових дій на території інших держав та 30-ї річниці виведення військ колишнього СРСР з Республіки Афганістан, культурно-патріотичний захід «День пам'яті Героїв Дебальцевого», до Міжнародного дня рідної мови, обласний конкурс виконавців на музичних інструментах «Первоцвіт» серед учнів молодших класів, III етап Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості «Об'єднаймося ж, брати мої», присвячений Шевченківським дням, мітинг вшанування пам'яті Героїв Небесної Сотні, до 77-х роковин Корюківської трагедії, до Дня Українського добровольця, Всеукраїнський фестиваль-конкурс молодих композиторів ім. Л.М. Ревуцького, мітинг-реквієм та концертна програма до Міжнародного дня пам'яті Чорнобиля, до Дня пам'яті та примирення і 75-ї річниці перемоги над нацизмом у Другій світовій війні, філармонійний творчий проєкт «2033» за мотивами рок-опери «Jesus Christ Super Star», до Дня скорботи і вшанування пам'яті жертв війни, до Дня Конституції України, до Дня Молоді, Міжнародний фестиваль авторської пісні, Свято купальської традиції «Івана Купала» на Голубих озерах, Фестиваль творчості дітей та молоді з інвалідністю «Місток», 30-річчя прийняття Декларації про державний суверенітет України, з нагоди Дня Державного Прапора України, з нагоди 29-ї річниці Незалежності України, XVI Міжнародний фольклорний фестиваль національних культур «Поліське коло», до Дня пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України, з нагоди святкування Дня танкістів України, до Дня Захисника України. Всього проведено 81 культурно-мистецький захід, витрачено 1360,7 тис. грн.
2.	Постановка нових вистав та концертних програм, активізація гастрольно-концертної діяльності.	За 2020 рік репертуар театральних-видовищних підприємств поповнився 34 новими концертними та театралізованими концертними програмами, 15 виставами, під час карантину було випущено 8 онлайн проєктів (відеокліпів, вистав, концертних програм). Серед нових постановок: концертна програма до Дня Тетяни, концертна програма до Міжнародного жіночого дня «Мелодії натхнення», концерт до Дня Закоханих «Шалений радіофір», концерт «JAZZ Куліса» джаз-бенд «BISSQUIT», концертна програма ансамблю «Сіверські клейноди», мюзикл концертного хору хлопчиків «Пригоди козаків на дикому заході», концерт духового оркестру «А музика звучить», відкриття XX Міжнародного

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>фестивалю «Сіверські музичні вечори», «Одеський дворик -2», нові концертні програми в рамках філармонійних абонементів: «фортепіанного», «бандурного», «вокального», 5 он-лайн проєктів (Філармонійний центр); вистави «Про мурзате Вовчєня і чистюню Лисєня» (грантовий проєкт Лялькового театру); вистави «Мати все», «Тато в павутинні» /капітальне поновлення/, «Приборкання норавливого», «Саронська квітка або інша сторона гріха», театралізовані концертні програми до Міжнародного жіночого дня, Дня незалежності України, нового року «Театр-кафе» (Облмуздрамтеатр); вистави: «Миті кохання», «Сльоза пустинної душі», «Чарівне перо», «Гастролі театру в Ніжині», капітальне поновлення вистави «Фєя гїркогo мигдалю», (Нїжинський театр); вистави: «Казанова. Сповїдь», «Орніфль», «Клуб 4Д. Подорож до Парижу», 2 онлайн-вистави, «Директори», «Голлівуд», «Назви не пам'ятаю» (Молодіжний театр).</p> <p>За 2020 рік на постановку нових вистав та концертних програм театральнo-видовищними підприємствами витрачено коштів від власної діяльності 333,2 тис. грн.</p> <p>Проведено 11 гастрольних заходів за кордоном (Іспанія, Потругалія, Рєспубліка Білорусь), 14 виїздів по Україні (Київ, Бровари, Івано-Франківськ, Рівне, Житомир, Конотоп, Миколаїв).</p>
3.	<p>Реалізація обласної цільової довгострокової програми «Мистецька освіта Чернігівщини на 2011-2025рр.», проведення обласних конкурсів і фестивалів серед учнів початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів.</p>	<p>На виконання Програми за рахунок коштів обласного бюджету витрачено 22 060,5 тис. грн. Проведено 5 обласних конкурсів, в яких взяли участь 188 учасників. На проведення відповідних заходів використано коштів з обласного бюджету на загальну суму 20,5 тис. грн.</p>
4.	<p>Створення умов для формування якісного висококваліфікованого кадрового забезпечення системи надання культурних послуг.</p>	<p>У 2020 році 431 працівник культурно-мистецької сфери підвищив кваліфікацію в Чернігівському інституті мистецтв та менеджменту культури Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв.</p> <p>КЗ «Обласний центр народної творчості» Чернігівської обласної ради проведено: онлайн-семінар з питань забезпечення громадян якісними культурними послугами (68 учасників), онлайн-семінар з театрального мистецтва (46 учасників), Zoom-конференція з питання створення центрів культурних послуг - поліфункціональних закладів культури, онлайн семінар-конференція для керівників вокально-хорових, фольклорних та інструментальних колективів (56 учасників), онлайн-конференція з питань розвитку народної культури області та аматорського мистецтва (58 учасників).</p>
5.	<p>Підтримка розвитку культурно-мистецьких закладів.</p>	<p>За рахунок державного та місцевих бюджетів здійснювались реконструкції та капітальні ремонти закладів культури і мистецтв. Зокрема, в Менському зоологічному парку загальнодержавного значення відбулися капітальні ремонти покрівель на сараях та огорожі вольєру копитного відділу, капітальний ремонт сараю для куланів, споруджено будівлю для</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		бізонів.Реставровано пам'ятки архітектури місцевого значення: будівлі Чернігівського обласного філармонійного центру фестивалів та концертних програм, Чернігівської обласної бібліотеки для юнацтва, Чернігівської жіночої гімназії. Відбулися капітальні ремонти в Чернігівському обласному молодіжному театрі, Сосницькому літературно-меморіальному музеї О.П.Довженка. Ремонти обласних установ профінансовано на суму 4440,024 тис. грн.
Завдання 2. Популяризація туристично-рекреаційного потенціалу Чернігівщини		
6.	Організація та проведення рекламно-інформаційних турів для представників туристичної галузі та ЗМІ.	У 2020 році проведено 6 рекламно-інформаційних турів по Чернігівській області для ЗМІ, представників туристичного бізнесу та екскурсиводів Запорізької, Донецької, Луганської, Миколаївської, Київської, Одеської, Харківської та Чернігівської областей.
7.	Виготовлення рекламно-інформаційної та сувенірної продукції про туристичний потенціал Чернігівщини.	З метою популяризації туристичного потенціалу області виготовлено 23 різновиди рекламно-інформаційної та сувенірної продукції про туристичний потенціал області загальним тиражем понад 9 тисяч одиниць.
8.	Участь у міжнародних та регіональних туристичних виставках-ярмарках, спеціалізованих форумах, конференціях та салонах.	У зв'язку з карантинном, спричиненим COVID-19, міжнародні та регіональні заходи були скасовані.
Завдання 3. Розвиток сільського та фестивального (подієвого) видів туризму		
9.	Проведення семінарів-практикумів у сфері сільського зеленого та інших видів туризму.	У 2020 році проведено онлайн конференцію з представниками закладів розміщення області щодо промоції послуг розміщення через різні Інтернет-платформи та дотримання рекомендацій МОЗ щодо розміщення туристів у період послаблення карантину. Окрім того, спільно із Центром підвищення кваліфікації проведено семінар навчання для представників об'єднаних територіальних громад на тему: «Чернігівщина: реалії туристичного сезону 2020», в рамках онлайн конференції «Децентралізація та туризм. Як громадам використати наявний туристично-рекреаційний потенціал?». Проведено 5 семінарів на тематику сільського зеленого туризму. З них спільно з Регіональним фондом підтримки підприємництва по Чернігівській області для представників туристичного бізнесу та екскурсиводів (у Куликівському, Менському, Коропському, Новгород-Сіверському районах) проведено 4 семінари. За результатами співпраці власник садиби Конюшня «Стара Пристань» Куликівського р-ну отримав кредит для розвитку бізнесу. Спільно з ГО «Княжий град» Новгород-Сіверської РДА проведено семінар «Розвиток сільського зеленого туризму на Чернігівщині: перспективи, успішні кейси, тенденції розвитку» за участю представників ОТГ.
10.	Забезпечення туристичної складової під час проведення культурно-мистецьких	Туристичний потенціал області був представлений в рамках заходів з нагоди 24-ї річниці створення товариства «Чернігівське земляцтво» та «Літературно-мистецьке свято з нагоди 201-

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	заходів в області.	ї річниці з Дня народження П.Куліша» у с. Оленівка. Борзнянського р-н.
Завдання 4. Збереження та облік пам'яток містобудування та архітектури, садово-паркового мистецтва		
11.	Проведення паспортизації об'єктів містобудування та архітектури, садово-паркового мистецтва Чернігівської області.	У 2020 році кошти на виготовлення облікової документації на пам'ятки містобудування, архітектури та садово-паркового мистецтва Чернігівської області (паспорти та охоронні дошки) з обласного бюджету не виділялись.
2.3.7. Фізична культура і спорт		
Завдання 1. Зміцнення здоров'я населення засобами фізичної культури і спорту		
1.	Виконання заходів з реалізації в області Національної стратегії з оздоровчої рухової активності «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація», проведення спортивних та фізкультурно-оздоровчих заходів з залученням усіх верств населення.	<p>Громадськими організаціями фізкультурно-спортивної спрямованості, центрами фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх», Відділенням НОК України в Чернігівській області проведено понад 300 фізкультурно-оздоровчих і спортивних заходів для різних верств населення. Зокрема, спортивно-масовий захід «Спорт для всіх у парках і скверах», масові спортивні заходи «Веселі старти», присвячені Дню захисту дітей, професійним святам «Дні здоров'я», Всеукраїнський місячник «Спорт для всіх – спільна турбота», а також Олімпійський день, Олімпійський урок, Олімпійський тиждень, свято Олімпійського прапора, Do like Olympians, «Поряд із олімпійцями», «Ти зможеш, якщо я зміг» із залученням видатних спортсменів та тренерів з проведенням ними майстер-класів, відкритих тренувань, тощо.</p> <p>Для осіб з інвалідністю, учасників АТО та інших вразливих категорій громадян регіональним центром «Інваспорт», спортивною школою для осіб з інвалідністю, громадськими організаціями фізкультурно-спортивної спрямованості проведено понад 30 фізкультурно-спортивних заходів, спрямованих на реабілітацію спортсменів з інвалідністю, ветеранів АТО та членів їх сімей.</p> <p>Виходячи з обмежень, пов'язаних з пандемією коронавірусу, проведення фізкультурно-спортивних заходів в області було обмежено.</p> <p>З метою популяризації серед дітей та молоді області здорового способу життя, занять фізичною культурою та спортом проводилися інформаційно-освітні та пропагандистські заходи щодо збереження та зміцнення здоров'я, утвердження засад здорового способу життя. Протягом року в обласних, міських та районних ЗМІ з питань формування здорового способу життя, пропагування рухової активності, профілактики шкідливих звичок проведено 14 телепередач, 13 радіопередач, опубліковано 57 статей в газетах.</p> <p>Для інформування громадськості про переваги здорового способу життя, користь занять фізичною культурою та спортом використовувалась мережа Інтернет. В електронних ЗМІ – «Чернігівський монітор», «Високий вал», «0462.ua», «Час Чернігівський», «GOROD»,</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		«Челайн», «Чернігівщина. Події і коментарі», «Панорама» протягом року з питань популяризації здорового способу життя опубліковано 112 повідомлень.
2.	Забезпечення функціонування та удосконалення мережі закладів фізичної культури і спорту.	Незважаючи на обмеження, пов'язані з пандемією коронавірусу, забезпечено функціонування та збереження мережі закладів фізичної культури та спорту, у т.ч. 46 ДЮСШ і СДЮШОР, 2 ШВСМ, 3 Центрів «Спорт для всіх», регіонального центру «Інваспорт» з 13 філіями.
Завдання 2. Покращення матеріально-технічної бази фізичної культури і спорту		
3.	Будівництво нових, реконструкція і ремонт наявних капітальних спортивних споруд та оснащення їх сучасним інвентарем і обладнанням.	В рамках ініціативи Президента України «Велике будівництво» в області здійснювалось будівництво і реконструкція 5 спортивних об'єктів на умовах співфінансування з державного (кошти ДФРР) і місцевих бюджетів: будівництво стадіонного комплексу в м.Остер; реконструкція центрального стадіону в смт Сосниця; будівництво шкільного стадіону в м.Корюківка; завершення реконструкції стадіону СДЮШОР «Юність» в м.Чернігові; реконструкція зали для фізкультурно-оздоровчих занять в смт Семенівка. Крім того, за рахунок місцевого бюджету здійснюється капітальна реконструкція легкоатлетичного ядра на стадіоні «Спартак» в місті Ніжині.
4.	Реалізація бюджетних Програм будівництва в області на умовах співфінансування міні-футбольних і мультифункціональних спортивних майданчиків зі штучним покриттям для масового використання.	Оскільки реалізацію бюджетних Програм будівництва в області на умовах співфінансування міні-футбольних і мультифункціональних спортивних майданчиків зі штучним покриттям для масового використання не було продовжено на 2020 рік, будівництво і реконструкція майданчиків здійснена за рахунок місцевих бюджетів і коштів підприємств. Протягом 2020 року збудовано 16 і реконструйовано 9 спортивних майданчиків зі штучним покриттям і тренажерним та спеціальним обладнанням для масового використання населенням, у т.ч. 15 - в м. Чернігові, 7 - в м. Ніжині, 2 - в м. Прилуки і 1 - в с. Тупичів Городнянського району.
2.3.8. Розвиток інформаційного простору		
Завдання 1. Сприяння зміцненню інформаційної галузі Чернігівщини та розвитку працівників медійної сфери		
1.	Проведення форуму працівників ЗМІ з нагоди Дня журналіста.	15 червня проведено відкритий форум медійників Чернігівщини з нагоди Дня журналіста. Заходом охоплено 40 учасників. У рамках форуму відбулося нагородження переможців конкурсу журналістських робіт «МедіаЧе».
2.	Надання фінансової підтримки друкованим виданням «Сіверянський літопис», «Літературний Чернігів», «Живи з надією».	За кошти обласного бюджету надано фінансову підтримку: науковому журналу «Сіверянський літопис» – 90,0 тис. грн (забезпечено випуск 6 номерів загальним накладом 1800 примірників); літературному журналу «Літературний Чернігів» – 60 тис. грн (4 номери накладом 1200 примірників). Редакція газети «Живи з надією» у січні 2020 року повідомила про припинення своєї діяльності.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
Завдання 2. Забезпечення відкритості у діяльності органів влади, створення умов для реалізації на території області державної інформаційної політики та забезпечення інформаційних потреб населення		
3.	Проведення засідань тематичних пресбрифінгів в облдержадміністрації.	Проведено 27 брифінгів та пресконференцій з найбільш актуальних питань суспільно-політичного та економічного життя області. Зокрема, розглядалися питання проведення зовнішнього незалежного оцінювання, ходу формування ОТГ області в нових умовах, новим правилам перетину українсько-російського кордону, протидії поширенню коронавірусної інфекції, реалізації програми наставництва на Чернігівщині тощо. Медіазаходи супроводжувалися презентаціями, матеріали за їх результатами розміщувалися на офіційному вебсайті ОДА, а також розповсюджувалися серед ЗМІ області.
4.	Організація висвітлення діяльності облдержадміністрації у засобах масової інформації області.	Забезпечено висвітлення діяльності облдержадміністрації та її структурних підрозділів на офіційному вебсайті ОДА, а також сторінці Чернігівської ОДА у соціальній мережі «Фейсбук» (з коментарями керівництва ОДА та експертів, інфографікою, фото- та відеоматеріалами). Крім того, здійснювалася розсилка новин на місцеві ЗМІ: телерадіокомпанії області, друковані ЗМІ, Інтернет-видання. У рамках угод з висвітлення діяльності забезпечено виготовлення і трансляцію 276 телесюжетів загальним хронометражем понад 1265 хвилин в ефірі ТОВ «ТРК «ТІМ», КП «ТК «Прилуки», ТОВ «ТРО «Ліга» та КП «ТРА «Новий Чернігів»; створення і ротацію 20 радіороликів в ефірі 7 загальнонаціональних радіостанцій на території м. Чернігів і прилеглих районів що сукупно транслювалися (з повторами) в ефірі понад 1500 разів.; розміщення 209 публікацій в Інтернет-виданнях (понад 150 тис. переглядів) та 208 публікацій у місцевих друкованих ЗМІ (загальна площа – понад 44 тис. см ²).
5.	Координація діяльності інформаційних служб райдержадміністрацій, виконкомів міських рад, об'єднаних територіальних громад, територіальних підрозділів центральних органів виконавчої влади.	Постійно, в оперативному режимі, забезпечено координацію діяльності інформаційних служб РДА, МВК, ОТГ, територіальних підрозділів ЦОВВ. За потреби надавалися консультації задля забезпечення більш ефективної реалізації державної інформаційної політики, взаємодії зі ЗМІ, підготовки інформаційних матеріалів, роботи у соціальних мережах.
6.	Виготовлення та розміщення соціальної реклами.	Протягом 2020 року забезпечено виготовлення 434 постерів соціальної реклами (277 — білбордів, 157 – сітілайтів) та її розміщення на зовнішніх носіях. Зокрема, на зовнішніх рекламних носіях у районах та містах обласного значення розміщувалися білборди та сітілайти з нагоди визначних та пам'ятних дат: до Дня пам'яті Героїв Крут, Дня Героїв Небесної Сотні, Дня пам'яті та примирення і 75-ї річниці перемоги над нацизмом у Другій світовій війні, Дня пам'яті жертв депортації кримських татар, Дня Конституції, Дня Незалежності України, Дня пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність держави, Дня Гідності та Свободи, Дня пам'яті жертв голодоморів, Дня Збройних сил України та Дня Сухопутних військ України, Всесвітнього дня мігрантів, а

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		також у рамках інформаційних кампаній «Реформування інтернатних закладів», «Кубок Ветеранів 2020», «Профілактика поширення коронавірусу», інших урядових інформкампаній. Забезпечено поширення серед місцевих теле- і радіомовників аудіовізуальних матеріалів соціальної реклами щодо профілактики респіраторних захворювань, необхідності дотримання карантину, важливості допомоги батькам та піклування про сусідів під час карантину, а також щодо підтримки медичних працівників та подяки їм за докладені зусилля у час епідемії коронавірусної хвороби; соціальної реклами, присвяченої започаткуванню Державної програми «Доступні кредити 5-7-9%», популяризацію онлайн-платформи «Дія. Цифрова освіта» та інформуванню про всеукраїнський фестиваль мистецтва кіно для дітей та підлітків «Чілдрен Кінофест».
7.	Забезпечення сурдоперекладу інформаційних передач ПАТ «НСТУ» «Чернігівська регіональна дирекція».	Забезпечено оплату послуг із сурдоперекладу 2880 хв (96 випусків) інформаційних передач філії ПАТ «НСТУ» «Чернігівська регіональна дирекція» (телеканал «UA: Чернігів»).
Завдання 3. Популяризація книжкової продукції Чернігівщини та збагачення її асортименту		
8.	Забезпечення видання суспільно значущих творів місцевих авторів, їх розповсюдження серед бібліотек області та поширення іншими шляхами.	За результатами відкритого обласного конкурсу рукописів забезпечено підготовку до друку та випуск у світ 10 книжкових видань місцевих авторів Чернігівщини загальним накладом 2630 примірників. Випущені книги передаються до бібліотек, закладів освіти та культури області, об'єднань громадян, що працюють у гуманітарній сфері, поширюються під час презентацій.
2.3.9. Розвиток громадянського суспільства		
Завдання 1. Забезпечення тісної взаємодії між органами виконавчої влади області та інститутам громадянського суспільства		
1.	Підтримка роботи Громадської ради при облдержадміністрації, інших консультативно-дорадчих органів.	Забезпечено роботу Громадської ради при облдержадміністрації. До її складу входить 108 представників інститутів громадянського суспільства. 19 лютого відбулось засідання Громадської ради при облдержадміністрації, де заслухано звіт про роботу консультативно-дорадчого органу у 2019 році, затверджено орієнтовний план роботи Громадської ради на 2020 рік, прийнято звернення до голови облдержадміністрації щодо реформування системи охорони культурної спадщини в області. Громадська рада підтримала ініціативу Федерації профспілкових організацій Чернігівської області та 31 січня 2020 року направила Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України, голові облдержадміністрації звернення щодо необхідності відкликання законопроектів «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо окремих питань діяльності професійних спілок)» та «Про працю». 3 червня відбулося засідання президії Громадської ради, обговорювались питання співпраці облдержадміністрації з Громадською радою. Також було обговорено питання відповідності

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>законодавству організації роботи освітньої станції сортування сміття на території пам'ятки архітектури місцевого значення. 18 червня комітет Громадської ради з формування і реалізації державної політики провів зустріч з експертами щодо проблемних питань відновлення комерційного судноплавства на річках області. 16 вересня президія Громадської ради підтримала пропозиції АГС «Совісті» до проекту обласної цільової Програми з національно-патріотичного виховання на 2021-2025 роки. Було вирішено рекомендувати комітетам Громадської ради долучитися до громадського обговорення проекту обласної програми.</p> <p>23 грудня в онлайн режимі члени президії обговорили питання підготовки заходів Громадської ради у 2021 році. Відбулось два засідання за «круглим столом».</p> <p>26 листопада за ініціативи комітету Громадської ради при облдержадміністрації з формування і реалізації державної політики відбулося засідання за «круглим столом» на тему «Обговорення проекту Програми охорони навколишнього природного середовища Чернігівської області на 2021-2027 роки у частині захисту річок басейну Десни на території Чернігівської області». Було запропоновано включити до проекту низку заходів з метою попередження порушень вимог Водного та Земельного кодексів України при здійсненні господарської діяльності в прибережних захисних смугах; 3 грудня відбулося засідання за «круглим столом» на тему «Запобігання розповсюдженню коронавірусу шляхом знезараження повітря в громадських місцях». Учасники засідання рекомендували застосувати ультрафіолетові бактерицидні рециркулятори повітря вітчизняного виробництва в закладах охорони здоров'я, освіти, культури, громадському транспорті.</p>
Завдання 2. Надання сприяння діяльності інститутами громадянського суспільства області у їх діяльності		
2.	Проведення конкурсу програм (проектів, заходів) для інститутів громадянського суспільства області, сприяння у реалізації громадських проектів.	<p>У зв'язку з обмеженим обсягом коштів для надання фінансової підтримки інститутам громадянського суспільства, на фінансування обласної Програми сприяння розвитку інститутів громадянського суспільства на 2016-2020 роки «Чернігівська громада», з обласного бюджету на 2020 рік виділено 146 тис. грн. Реалізувалось 5 проектів: «Екоздоров'я на рідних стежинах» (громадська організація «Деснянська ліга натуралістів»); «Ярмарок громадських ініціатив» у рамках обласного форуму організацій громадянського суспільства «Чернігівщина 2020» та «Комплекс інтерактивних занять з профілактики негативних явищ в дитячому середовищі «Школа +» (благодійна організація «Чернігівське відділення Благодійної організації «Всеукраїнська мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІД»); «Наше коріння» (громадська організація «Учасники антитерористичної операції Новгород-Сіверщини»); «Сіверщина гостинна» (Новгород-Сіверська районна громадська організація «Княжий Град»).</p> <p>Всі п'ять проектів реалізовано в повному обсязі на загальну суму 145,6 тис. гривень.</p>
3.	Сприяння інститутам громадянського суспільства у проведенні громадських	У 2020 року до облдержадміністрації запити на проведення громадської експертизи її діяльності не надходили.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	моніторингові, здійсненні громадських та антикорупційних експертиз.	
4.	Сприяння поширенню в області меценатства та волонтерського руху. Проведення щорічного обласного конкурсу «Благодійник року» імені меценатів Тарновських.	Структурними підрозділами облдержадміністрації забезпечується залучення представників інститутів громадянського суспільства до волонтерського руху. У рамках проведення щорічного обласного конкурсу «Благодійник року» імені меценатів Тарновських відзначено 45 номінантів у 6 номінаціях.
5.	Надання інформаційної підтримки інститутам громадянського суспільства.	Надано підтримку (інформаційну, сприяння в реалізації проєктів) інститутам громадянського суспільства: благодійній організації «Чернігівське відділення благодійної організації «Всеукраїнська Мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІД»; ГО «Асоціація регіональних засобів масової інформації»; обласній організації ветеранів України; обласному відділенню УСВА (воїнів-інтернаціоналістів); ВГО інвалідів «Союз-Чорнобиль України», Чернігівська міська ГО «Союз інвалідів Чорнобиля»; ГО «Єдина родина Чернігівщини»; ГО «Родина воїна»; ГО «Кримська громада», обласній організації Національної спілки журналістів України; ГО «Центр «Апельсин».

2.4. Природокористування, екологічна безпека

2.4.1. Використання природних ресурсів

Завдання 1. Ефективне використання водних ресурсів

1.	Забезпечення експлуатації міжгосподарських державних меліоративних систем.	Забезпечено водовідведення та підготовлено до сільськогосподарських робіт осушені землі, що обслуговуються міжгосподарськими державними меліоративними системами на площі 269,0 тис. га.
2.	Будівництво, реконструкція та капітальний ремонт гідротехнічних споруд, захисних протипаводкових дамб, берегоукріплювальних споруд, розчищення та регулювання русел річок і водойм, відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річок і водойм.	Заходи в рамках фінансування по програмі КПКВ 2407070 «Захист від шкідливої дії вод сільських населених пунктів та сільськогосподарських угідь, в тому числі в басейні р. Тиса у Закарпатській області», не проводились.

Завдання 2. Ефективне використання лісових ресурсів, поліпшення якісного складу лісів

3.	Поліпшення стану та якісного складу лісів (боротьба зі шкідниками лісу,	За 2020 рік проведено рубки формування і оздоровлення лісів та інші заходи на площі 15,2 тис га. Проведено заходи по боротьбі зі шкідниками лісу на площі 23,2 тис. га
----	---	--

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	проведення рубок формування та оздоровлення лісів).	
4.	Відтворення лісів на землях лісового фонду.	Відтворення лісів проведено на площі 2134,1 га
5.	Здійснення упорядкування заготівлі лісових ресурсів місцевого значення.	Відповідно до Розпорядження Чернігівської ОДА від 30.10.2019 «Про встановлення лімітів використання лісових ресурсів при заготівлі другорядних лісових матеріалів та здійсненні побічних лісових користувань на 2020 рік» та з метою упорядкування заготівлі лісових ресурсів місцевого значення, у 2020 році видано 117 лісових квитків на заготівлю другорядних лісових матеріалів, згідно яких проведено заготівлю 283,3 т березового соку, 23,3 тис. новорічних ялинок, а також ягід, грибів і т.ін., що дало змогу раціонального використання ресурсів та додаткового наповнення місцевих бюджетів за рахунок рентної плати.
Завдання 3. Раціональне використання земельних ресурсів		
6.	Проведення робіт з оновлення нормативної грошової оцінки земель населених пунктів.	Станом на 01.01.2021 нормативна грошова оцінка оновлена по 82 населених пунктах області. Залишається в роботі технічна документація з нормативної грошової оцінки по 112 населених пунктах.
2.4.2. Охорона навколишнього природного середовища та техногенна безпека		
Завдання 1. Зменшення негативного впливу відходів на довкілля, обсягів скидів забруднюючих речовин у поверхневі водні об'єкти та попередження забруднення підземних водоносних горизонтів		
1.	Утилізація та знешкодження непридатних до використання хімічних засобів захисту рослин (ХЗРР).	Відповідно до проведеної у 2020 році комісіями при райдержадміністраціях інвентаризації місць накопичення заборонених і непридатних до використання у сільському господарстві ХЗРР, станом на 31.12.2020 на території області залишаються неутілізованими 266,3 тонн непридатних до використання ХЗРР, які зберігаються в 12 районах (Бахмацькому, Борзнянському, Варвинському, Ічнянському, Носівському, Прилуцькому, Ріпкинському, Семенівському, Сновському, Сосницькому, Срібнянському, Чернігівському) та м. Прилуки. Стан наявних місць зберігання безхазяйних ХЗРР (52 склади) є незадовільним. Враховуючи, що значна частина складів знаходиться в басейнах річок Дніпро та Десна, які є джерелами питного водопостачання, з метою зменшення техногенного навантаження на навколишнє середовище та попередження забруднення об'єктів довкілля, є вкрай необхідним забезпечити утилізацію залишків зазначених небезпечних речовин у повному об'ємі. Ситуація щодо умов зберігання непридатних ХЗРР знаходиться під постійним контролем Державної екологічної інспекції у Чернігівській області. Для проведення повного комплексу робіт з утилізації безхазяйних ХЗРР, наявних на території Чернігівської області, необхідно біля 23,5 млн гривень. Щороку направляються до Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України запити про виділення коштів з

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>державного фонду охорони навколишнього природного середовища для здійснення утилізації ХЗЗР. У 2020 році ОДА направлено лист від 31.01.2020 Раді національної безпеки і оборони України з пропозицією передбачити в державному бюджеті кошти на утилізацію безхазяйних непридатних до використання ХЗЗР при внесенні змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік». Упродовж 2013-2020 років кошти з державного бюджету не виділялися.</p> <p>Також щодо необхідності вирішення вищезазначеної проблеми надсилались листи до Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 24.07.2020 та від 13.11.2020. На виконання наказу Міндовкілля від 31.03.2017 № 150 «Про затвердження Порядку взаємодії Міністерства екології та природних ресурсів України з обласними, Київською і Севастопольською міськими державними адміністраціями з питань охорони навколишнього природного середовища», у грудні 2020 року направлені листи до райдержадміністрацій і міських рад Чернігова, Ніжина, Новгорода-Сіверського, Прилук щодо проведення комплексної інвентаризації місць накопичення заборонених і непридатних до використання в сільському господарстві ХЗЗР.</p>
2.	Знешкодження рідких токсичних відходів, що розміщені в ставках-накопичувачах (м. Чернігів).	<p>Рідкі токсичні промислові відходи розміщені на 5 ставках-накопичувачах, які розташовані на території Новобілоуської сільської ради Чернігівського району. Місце видалення відходів паспортизоване (паспорт № 13 від 30.07.2004). Площа об'єкта – 5,6 га. Загальний обсяг накопичених відходів станом на 01.07.2020 (з початку експлуатації) складає 130000 тонн.</p> <p>Систематично здійснюється моніторинг забруднення підземних вод у районі полігону твердих побутових відходів та ставків-накопичувачів рідких промислових відходів на території Новобілоуської сільської ради. З липня 2005 року експлуатація об'єкту припинена. На сьогодні відходи у ставках-накопичувачах не розміщуються.</p> <p>На даний час розпочата процедура оцінки впливу на довкілля планованої діяльності «Ставки-накопичувачі рідких промислових відходів «Район с. Масани». Повідомлення про планову діяльність опубліковано в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля 04.06.2020.</p>
3.	Впровадження систем роздільного збирання відходів.	<p>Упродовж 2020 року в рамках Програми охорони навколишнього природного середовища Чернігівської області на 2014-2020 роки за кошти обласного фонду охорони навколишнього природного середовища (далі – Фонд) облаштовані сміттєзвалища на території Шаповалівської сільської ради Борзнянського району, Білошицько-Слобідської та Прибинської сільських рад Корюківського району, Тиницької сільської ради Бахмацького району на загальну суму 184,86 тис. гривень.</p>
4.	Будівництво (реконструкція) полігонів для захоронення твердих побутових відходів.	<p>У 2020 році будівництво нових та реконструкція існуючих полігонів не проводилася у зв'язку з обмеженими фінансовими можливостями. На місцях постійно проводяться роботи з утримання в належному стані місць видалення відходів (полігонів та сміттєзвалищ).</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
5.	Будівництво нових чи реконструкція існуючих об'єктів водовідведення та очисних споруд.	<p>У рамках Програми охорони навколишнього природного середовища Чернігівської області на 2014-2020 роки у 2020 році за рахунок коштів Фонду охорони навколишнього природного середовища виконані природоохоронні заходи з будівництва, модернізації, переоснащення очисних споруд, а також з реконструкції об'єктів водовідведення на загальну суму 6119,3 тис. грн. Крім того, з місцевих бюджетів Сновської, Ніжинської, Корюківської міських рад на виконання таких заходів в рамках співфінансування виділені кошти у сумі 2785,48 тис. гривень.</p> <p>Проводилися роботи з реконструкції каналізаційних мереж по вул. Незалежності, Некрасова, Сновській у м. Сновськ, каналізаційної насосної станції й каналізаційного колектору в м. Корюківка, каналізаційної мережі КНП «Куликівська ЦРЛ» в смт Куликівка, очисних споруд смт Короп, роботи з будівництва системи водовідведення по вул. Незалежності в м. Ніжин. Придбано та замінено насосне обладнання на очисних спорудах і каналізаційній насосній станції КП «Ніжинське управління водопровідно-каналізаційного господарства».</p> <p>Крім того, за рахунок коштів Фонду розроблені проєкти для будівництва дегідраційного блоку на діючих очисних спорудах в с. Ніжинське Ніжинського району та реконструкції мереж зливної каналізації від просп. Миру до вул. Мстиславська в м. Чернігів. Відкоригована проєктно-кошторисна документація з реконструкції блоку ємностей очисних споруд в м. Ічня.</p>
6.	Проведення ліквідаційного санітарно-технічного тампонажу недіючих артезіанських свердловин.	У 2020 році завершені роботи з тампонажу 3 недіючих артезіанських свердловин у Городнянському районі та 10 свердловин у Сосницькому районі. Усього на виконання робіт витрачено 1045,31 тис. гривень.
Завдання 2. Припинення втрат біологічного та ландшафтного різноманіття і формування екологічної мережі		
7.	Запровадження системи природо-охоронних заходів збереження біо- та ландшафтного різноманіття.	У 2020 році придбано 120 шт. феромонних диспенсерів для боротьби з верхівковим короїдом на території РЛП «Ялівщина» на загальну суму 30,24 тис. гривень.
8.	Розширення площі природно-заповідного фонду.	У 2020 році з метою розширення мережі об'єктів і територій природно-заповідного фонду області, збереження ландшафтного та біологічного різноманіття, в тому числі червонокнижних видів та тих, що охороняються відповідно до міжнародних договорів, було оголошено 5 об'єктів ПЗФ загальною площею 161,1409 га: ландшафтний заказник місцевого значення «Засенкове» площею 21,0 га на території Білорічицької сільської ради Прилуцького району; гідрологічний заказник місцевого значення «Верхній Болгач» площею 55,0 га на території Любецької селищної ради Ріпкинського району; ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Лизуноворуднянські дуби» площею 0,05 га на території Клубівської сільської ради Ріпкинського району; ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Бурковщинський дуб» площею 0,03 га на території Малинівської сільської ради Ріпкинського району; орнітологічний заказник місцевого значення «Кулик» площею 85,0609 га на території Козелецького району.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
Завдання 3. Досягнення безпечного для здоров'я людини стану навколишнього природного середовища, підвищення рівня суспільної екологічної свідомості		
9.	Інтеграція європейської моделі екологічного моніторингу в системі моніторингу довкілля області.	<p>У рамках удосконалення системи державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря розробляється проект регіональної програми державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря Чернігівської області на 2022-2026 роки. Для оцінки фактичного стану повітря області та визначення джерел найбільшого антропогенного навантаження за кошти Фонду (150 тис. грн) проведено дослідження в усіх районних центрах, у зоні впливу Чернігівської ТЕЦ (Чернігівський район), Гнідинцівського газопереробного заводу (Варвинський район), Мринського газосховища (Носівський район), на межі із Сумською, Київською і Полтавською областями та на кордоні з Республікою Білорусь і Російською Федерацією – всього 32 точки.</p> <p>Результати науково-дослідної роботи з оцінки фактичного стану забруднення атмосферного повітря в Чернігівській області будуть використані при розробленні зазначеної програми.</p> <p>Проведено дослідження з визначення токсичності поверхневих вод річок в межах міста Чернігів. У 2020 році комунальним підприємством «Чернігівводоканал» в рамках Програми охорони навколишнього природного середовища Чернігівської області на 2014-2020 роки проведено досліджень на суму 49 785,60 гривень.</p>
10.	Апгрейдінг природоохоронного менталітету населення.	<p>У 2020 році проведено щорічний обласний екологічний конкурс «Одна планета – Одне майбутнє». Щорічний екологічний фестиваль «Життя в стилі «ЕКО» не проводився у зв'язку із введенням карантинного режиму.</p> <p>Для представників регіональних ЗМІ відбувся брифінг керівників відповідних обласних установ та підрозділів стосовно недопущення пожеж на території природних комплексів області. Також організовано серію тематичних виступів на радіо і телебаченні, розміщення інформаційних матеріалів на сайтах облдержадміністрації та її структурних підрозділів, інших органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, у друкованих ЗМІ та Інтернет-виданнях.</p> <p>З метою збереження водних об'єктів Чернігівщини активізована робота щодо виявлення та недопущення порушень вимог Водного кодексу України і Земельного кодексу України при здійсненні господарської діяльності в прибережних захисних смугах. За ініціативою голови облдержадміністрації, при обласній державній адміністрації створено робочу групу з вивчення наявної ситуації та реагування на скарги органів влади і громадськості у цій сфері. Проведено 10 перевірок з виїздом на місця.</p> <p>Для зменшення екологічних ризиків планованої діяльності суб'єктів господарювання в області із залученням громадськості проведено 17 процедур оцінки впливу на довкілля вказаної діяльності, у ході яких забезпечено врахування умов щодо невиснажливого використання природних ресурсів, запобігання негативному впливу на довкілля. За всіма розглянутими</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		справами видано 16 позитивних висновків з оцінки впливу на довкілля. На розгляді перебуває ще 17 справ.
11.	Поширення екологічної інформації природоохоронного спрямування через офіційні веб-сайти облдержадміністрації, Департаменту екології та природних ресурсів облдержадміністрації, регіональні ЗМІ.	<p>Проводяться брифінги, екологічні акції, круглі столі, тематичні наради, громадські слухання, екологічні уроки в навчальних закладах області тощо. На сайтах облдержадміністрації та Департаменту екології та природних ресурсів облдержадміністрації, розміщуються статті екологічного спрямування, в тому числі інформація про проведені природоохоронні заходи, інформаційно-роз'яснювальні матеріали стосовно поводження з відходами, протипожежної безпеки, сезону тиші, нерестової заборони вилову водних біоресурсів, екологічних свят тощо.</p> <p>Серед основних розглянутих та висвітлених протягом 2020 року питань: результати проведення обласного екологічного конкурсу «Одна планета – Одне майбутнє»; дослідження токсичності поверхневих вод річок Десна, Стрижень та Білоус у межах обласного центру; презентація проекту розвитку РЛП «Міжречинський»; посилення відповідальності за забруднення повітря і спалювання сухої трави та листя; проведення прес-брифінгу «Пріоритетні напрямки діяльності у сфері захисту довкілля Чернігівщини»; проведення наради з питання підключення постійних лісокористувачів до системи електронного обліку деревини; проведення виїзних нарад з метою вивчення ситуації щодо порушень вимог Водного та Земельного кодексів України при здійсненні господарської діяльності в прибережних захисних смугах на території Чернігівської області; проведення засідання за «круглим столом» на тему «Обговорення проекту Програми охорони навколишнього природного середовища Чернігівської області на 2021-2027 роки в частині захисту річок басейну Десни на території Чернігівської області»; проведення онлайн-засідання щодо аналізу діяльності природних парків та плани на 2021 рік; участь у акції «1 000 000 дерев за 24 години»; проведення нарад щодо проблемних питань очистки стічних вод в області; участь у всеукраїнській акції «Нагодуємо птахів узимку»; проведення заходів, спрямовані на збереження лісових насаджень, недопущення незаконних рубок та нелегального обігу деревини.</p> <p>Сітілайти «Викинуте сміття повернеться у Ваш дім» та «Що вибираєш ти?» розміщені на зовнішніх рекламних носіях у м. Чернігів.</p>
Завдання 4. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій, надання допомоги у разі виникнення надзвичайних ситуацій		
12.	Попередження виникнення пожеж, надзвичайних ситуацій та подій, випадків загибелі та травмування людей на них.	<p>11 березня 2020 року на засіданні обласної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій затверджений комплексний план заходів обласних управлінь, організацій і підприємств, місцевих органів виконавчої влади щодо протидії масовим пожежам лісів, торфовищ і сільгоспугідь у весняно-літній період 2020 року.</p> <p>Здійснювались організаційні заходи щодо запобігання загибелі людей на водних об'єктах області. Проводився моніторинг стану автомобільних доріг та забезпечення безперебійного руху автомобільного транспорту, стану функціонування систем житлово-комунального</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		<p>господарства і об'єктів енергетичного комплексу у зимовий період.</p> <p>У грудні 2020 року було проаналізовано всі надзвичайні ситуації і небезпечні події та дії органів управління і сил під час пропуску весняної повені та льодоходу у минулі роки і на цій основі розроблений та 18 грудня 2020 року на засіданні обласної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій затверджений план дій обласних управлінь, організацій і підприємств, районних державних адміністрацій і виконкомів міських рад, органів місцевого самоврядування щодо підготовки до пропуску льодоходу, повені та дощових паводків у весняний період 2021 року на території Чернігівської області.</p> <p>Щомісячно проводиться комплексна технічна перевірка апаратури системи оповіщення населення та керівного складу, у тому числі здійснюється передача учбового повідомлення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій для населення Чернігівського, Ріпкинського, Городнянського та Куликівського районів радіостанцією «Наше радіо» на частоті 104,3 FM-діапазону, а також по УР-1 для населення Бахмацького, Чернігівського, Корюківського, Новгород-Сіверського, Коропського, Сосницького, Городнянського, Ріпкинського, Куликівського та Семенівського районів.</p> <p>Крім того, у 2020 році підготовлено і проведено 52 засідання обласної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій, на яких розглянуто 73 питання, та 4 засідання регіональної Ради з питань безпечної життєдіяльності населення, на якому було розглянуто 13 питань.</p>
13.	Створення регіонального, місцевих і об'єктових резервів матеріально-технічних ресурсів для ліквідації надзвичайних ситуацій і їх наслідків.	Протягом 2020 року були створені запаси матеріально-технічних резервів на суму 16264,0 тис. гривень, з них: за рахунок обласного бюджету – 1937,9 тис. гривень, за рахунок місцевих бюджетів – 1929,4 тис. гривень, за рахунок коштів підприємств – 12396,7 тис. гривень.
14.	Підтримання в постійній готовності обласної системи оповіщення.	<p>В області забезпечено цілодобову готовність регіональної системи централізованого оповіщення "Сигнал-ВО". Для підтримання постійної готовності системи оповіщення регулярно проводяться: щоденні, щомісячні, комплексні, вибіркові та позапланові перевірки технічного стану засобів оповіщення і зв'язку цивільного захисту міст та районів області.</p> <p>Протягом 2020 року проведено 366 щоденних, 12 щомісячних, 15 вибіркового та 7 позапланових технічних перевірок системи оповіщення, отримано 24 учбово-тренувальних сигналів по системі "Габардин", передані 3 контрольні сигнали Чернігівської обласної державної адміністрації, передано в райони і міста 51 штормове попередження.</p> <p>Регіональна автоматизована система централізованого оповіщення знаходиться в справному стані і готова виконувати функції за призначенням.</p> <p>На сьогодні спостерігається позитивна тенденція в розвитку питання оповіщення населення за рахунок використання можливостей телебачення та Інтернет-ресурсів. Укладені договори з</p>

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		філією ПАТ «Національна суспільна телекомпанія України» «Регіональна дирекція UA:Чернігів» і місцевим кабельним телеканалом «Дитинець» на розміщення в телерадіофері інформації про виникнення або загрозу надзвичайних ситуацій. Актуальна інформація з питань цивільного захисту постійно висвітлюється в електронних засобах масової інформації на веб-сайті Департаменту з питань цивільного захисту та оборонної роботи та Чернігівської ОДА.
15.	Утримання в постійній готовності до використання за призначенням захисних споруд.	Фонд захисних споруд цивільного захисту Чернігівської області налічує 595 об'єктів, серед яких 151 сховище та 444 протирадіаційних укриттів. Протягом 2020 року проведено огляд 315 захисних споруд цивільного захисту. За результатами комплексних перевірок "готові" до використання за призначенням 47 споруд, "обмежено готові" – 223 споруди, "не готові" – 45 споруд. Станом на 31 грудня 2020 року проведено технічну інвентаризацію 10 захисних споруд цивільного захисту.

2.5. Формування спроможних територіальних громад області

Завдання 1. Сприяння добровільному об'єднанню та приєднанню територіальних громад

1.	Розгляд проектів рішень місцевих рад про добровільне об'єднання територіальних громад, добровільне приєднання до об'єднаних територіальних громад, міст обласного значення, підготовка висновків про відповідність рішень Конституції та законам України.	Протягом 2020 року видано 2 висновки облдержадміністрації щодо відповідності Конституції та законам України проектів рішень місцевих рад про добровільне об'єднання територіальних громад та 3 висновки облдержадміністрації щодо відповідності Конституції та законам України проектів рішень місцевих рад про добровільне приєднання до раніше утворених об'єднаних територіальних громад. Відповідні висновки затверджені розпорядженнями, видані у встановлений законодавством строк та оприлюднено на офіційному сайті облдержадміністрації.
2.	Підготовка інформаційних матеріалів про внесення змін до проекту перспективного плану формування територій громад Чернігівської області.	Проект перспективного плану було розроблено облдержадміністрацією на виконання п. 2 постанови Кабінету Міністрів України від 24.01.2020 № 34 «Про внесення змін до Методики формування спроможних територіальних громад» з урахуванням результатів оцінки рівня спроможності та рекомендацій за результатами консультативних зустрічей у Міністерстві розвитку громад та територій України, а також онлайн-нарадах та подано до Кабінету Міністрів України. Перспективний план затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13.05.2020 № 564-р «Про затвердження перспективного плану формування територій громад Чернігівської області».
3.	Надання консультативної допомоги органам місцевого самоврядування щодо процесу добровільного об'єднання та добровільного приєднання	Постійно надається методична та консультативна допомога з питань адміністративно-територіальної реформи, процесу об'єднання територіальних громад, децентралізаційних реформ.

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
	територіальних громад.	
4.	Постійне висвітлення в мережі Інтернет інформації з питань добровільного об'єднання та приєднання територіальних громад.	Інформація стосовно децентралізації оприлюднюється на вебсайті ОДА систематично, зокрема: 2 січня розміщено матеріал «Новини з об'єднаних громад: короткий дайджест»; 14 січня «У Новобілоуській ОТГ створили Службу у справах дітей»; 14 січня «Сьогодні стартує конкурс інвестиційних проєктів та програм, що можуть реалізуватися за кошти ДФРР у 2021 році»; 24 січня – «Сонячна електростанція у Мені вже цього місяця почне давати електроенергію в енергетичну систему»; 27 січня «Створення індустріального парку «Менський» є реальним прикладом впровадження інноваційної бізнес-ідеї на території об'єднаної територіальної громади»; 2 березня «Триває обговорення змін до Конституції в частині децентралізації»; 17 квітня «Верховна Рада прийняла законопроект, який дозволить продовжити формування спроможних громад та районів», «На Чернігівщині пропонують створити чотири райони»; 8 травня «ЦНАПи, утворені райдержадміністраціями, мають перейти у відання громад»; 13 травня «Уряд затвердив перспективний план формування територій громад Чернігівської області»; 14 травня «У Чернігівській області буде 57 ОТГ замість 22 районів»; 22 вересня «Нове районування сприятиме зменшенню бюрократії та кількості держслужбовців»; 9 жовтня – «Як голосувати виборцям на місцевих виборах 25 жовтня 2020 року в умовах поширення на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19»; 15 жовтня «Ми повертаємо землю людям Президент підписав указ щодо передачі сільгоспземель з державної до комунальної власності»; 17 листопада «Уряд затвердив постанову про передачу земель об'єднаним територіальним громадам»; 18 грудня «На Чернігівщині триває процес передачі медичних закладів у комунальну власність територіальних громад»; 21 грудня «У Чернігівській ОДА провели консультації щодо укладання договорів на послуги електропостачання та розподілу газу на 2021 рік»; 24 грудня «Дев'ять нових автівок для сільських амбулаторій поїхали у громади Чернігівщини»; 29 грудня «В Україні завершується нормативне забезпечення формування новоутворених районів» та багато інших.
5.	Організація та проведення для представників об'єднаних територіальних громад області навчальних заходів, що сприятимуть вирішенню проблемних питань місцевого значення.	У 2020 році було проведено 22 навчальні заходи, зокрема: 18 лютого проведено семінар «Управління людськими ресурсами в ОТГ»; 12 березня семінар «Ефективне управління освітою на місцевому рівні»; 17-18 березня у Чернігівському регіональному офісі Програми "U-LEAD з Європою" відбувся семінар «Підготовка проєктів регіонального розвитку, що фінансуються за рахунок коштів державного бюджету, отриманих від ЄС»; 27 березня проведено дистанційне навчання "Правові та практичні здійснення публічних закупівель"; 28 травня участь у вебінарі "Енергоменеджмент та підвищення енергоефективності - що для цього треба?"; 22 липня ULEAD Чернігівський регіональний офіс із фахівцями Бобровицької міської ради провів онлайн-консультацію щодо таких питань, як результати виконання бюджету громади; пошук нових джерел надходжень до бюджету; вплив

№ з/п	Зміст заходів	Стан виконання
		«податкових канікул» для бізнесу на фінансовий стан громади; важливість формування професійної команди фінансистів; комунікацію із бізнесом; пріоритети формування бюджету на 2021; зміни податкового та освітнього законодавства; тощо.